דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

יום שני, י"א בסיון תשמ"ז, 8 ביוני 1987 • גליון 19138

היום 12 עמודים • המחיר 85 אג', באילת 74 אג'

היום בדבר

- תולעי משי על גבעות המפרץ / אמנון דנקנר
- היתה מלחמת לבנון? / עליזה ולך
- הסלמה בבית ג'אן / יוסי לייבוביץ
- ארלוזורוב 93 / חיים ביאור
- בורסה וכלכלה (עמ' 4–5); „עכשיו" למשפחה (9);
- על הדשא (10); ספורט (11) בידור (12)

מזג האויר

יהיה נאה.

הטמפרטורות החזויות: ירושלים: 13–26, רמת־הגולן: 10–28, נהריה: 17–25, חיפה 17 עד 26. טבריה 16 עד 30. נצרת 14 עד 25. עפולה 14 עד 28. שומרון 14 עד 27. תל אביב 17 עד 25. לוד 14 עד 27. יריחו 17 עד 36. עזה 17 עד 24. באר שבע 14 עד 30. אילת 22 עד 36.

מעצרים נוספים בין תושבי קריית־ארבע; מארגני ההתפרעות: חברי מועצת הקריה

מחנה דהיישה היה שקט כשהמתנחלים פרצו והחלו להשתולל • עצרו מפקד כוח צה"ל והיכו חייל

מאת אוריאל בן־עמי, סופר „דבר"

„בוחות הבטחון, בשיתוף עם משטרת נפת יהודה נערכו אמש לביצוע עשרות מעצרים נוספים בקרב תושבי קריית־ארבע, שהשתתפו בירי ובהתפרעות בדהיישה. כמה מתיישבים מקריית־ארבע, שהשתתפו בהתפרעות שהיתה אור ליום אתמול במחנה הפליטים דהיישה, עזבו את הישוב כדי שלא להיעצר בידי צה"ל. המשטרה הקימה צוות מיוחד לחקירת ההתפרעות וצה"ל עומד להחזיר את בלי־הנשק של המעורבים בה.

ראשי קריית־ארבע השתתפו אתמול בפגישה עם אלוף פיקוד המרכז וגינו את ההתפרעות. עם זאת מציין סופר „דבר", שחברי מועצת קריית־ארבע עצמם הם שארגנו את ההתפרעות ותכננו אותה עוד בשבת.

הבוקר תבקש המשטרה להאריך את מעצרם של ששת תושבי קריית־ארבע שהשתתפו בירי ובהתפרעות בתוך דהיישה. משטרת נפת יהודה תבקש להאריך את מעצרם ב־15 יום.

בין העצורים מישע משכן, שהתפרסם בהפגנות נגד פינוי ימית, יעקב בן־דוד ג'עברי, קרוב משפחתו של מוחמד עלי ג'עברי, ראש עיריית חברון לשעבר. בן־דוד נשא את משפחתו הערבית, התגייר ואף שירת בצה"ל. באחרונה התפרע בתקרית ירי בביתו של תושב חברון – אך לא נעצר. עצורים נוספים הם מתניה ליאור, בנו של הרב דב ליאור, מהדמויות המרכזיות בקריית־ארבע, וכן אהרון גרנות תושב קריית־ארבע.

גורם צבאי בכיר מסר לסופר „דבר", כי שמואל מידר מתל־רומידה לא נעצר במעצר מינהלי וכי פרסום מעצרו על־ידי „גוש אמונים" כמעצר מינהלי הינו שקר. מידר נעצר כיתר העצורים בחשד למעורבותו בהתפרעות.

לסופר „דבר" נודע, כי עקב מחלוקת פנימית בין ראש מועצת קריית־ארבע שלום ואך, לבין ראש האופוזיציה בקריית־ארבע, צבי קצובר, גינה ואך את התפרעות של התושבים, אך עם זאת ביקש שלא לפרסמה ברבים, לבל יזיק לו הדבר ביחסיו עם תושבי הקריה.

מפקד גדוד המילואים סא"ל בנצי, סיפר אתמול, כי מתנחלי קריית־ארבע חסמו את דרכו בשש מכוניות על כביש הגישה לדהיישה ומנעו ממנו להיכנס למחנה כדי להשליט סדר במקום. הוא סיפר, כי המתנחלים היכו את הרב־סמל שישב בג'יפ שלו והדפו חיילים נוספים אל גדר המחנה, תוך נסיון לפרוץ פנימה.

הוא נתן פקודה מיידית לפנות את הציר והזהיר בפניהם כמג"ד במקום, אך אנשי קריית־ארבע לא הקשיבו לדבריו והתעלמו ממנו.

סא"ל בנצי ציין, כי מחנה הפליטים היה שקט כעשר דקות

(המשך בעמ' 2)

זגוגית החלון באחד הבתים בדהיישה, שנופצה בהתפרעות המתנחלים. (צילום: אפי שריר)

שגריר משה ארד

משה ארד – השגריר החדש לוואשינגטון

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של „דבר"

ראש הממשלה יצחק שמיר הסכים למנות את השגריר החדש בארה"ב משה ארד רק לאחר שהסתכם, כי הוא יעבוד עמו בשתוף פעולה.

בפגישה שהיתה לו עם ראש הממשלה הבטיח משה ארד, כי יעבוד בתאום מלא עם משרד ראש הממשלה ומשרד החוץ.

הממשלה אישרה אתמול את המינוי ברוב של 14 שרים. רק שר המדע גדעון פת התנגד למינוי. הוא אמר בישיבה „טוב שהקונסול בניקסיה לא סיים את תפקידו כי אז היינו מכנים אותו לשגרירות וואשינגטון".

המינוי החדש הוסכם לאחר שיצחק שמיר דחה תשעה מועמדים קודמים שהוצעו על ידי שמעון פרס.

משה ארד, המכהן כשגריר ישראל במקסיקו, הוזעק לארץ נפגש עם שמעון פרס ועם יצחק שמיר והממשלה נדרשה לאשר את המינוי, אשר טעון עוד אישור פורמאלי של ממשלת ארה"ב.

משה ארד בן 52, עובד 25 שנה במשרד החוץ ושימש בעבר קונסול בניו יורק, ציר הסברה בוואשינגטון ולאחרונה שגריר במקסיקו.

בקריית־ארבע מתכננים מאבק אישי במצנע

מאת אוריאל בן־עמי, סופר „דבר" בירושלים

בקריית־ארבע מתכננים מאבק אישי באלוף פיקוד המרכז עמרם מצנע.

דובר „גוש אמונים" נועם ארנון, שהוא תושב חברון, מסר לסופר „דבר" כי סמאלניותו של אלוף מצנע הוכחה כבר במלחמת לבנון וכי הוא פועל נגד אנשי קריית־ארבע משיקולים פוליטיים. ארנון ציין גם שמינוי הרמטכ"ל דן שומרון, שגם הוא קיבוצניק ושמאלני,

(המשך בעמ' 2)

האלוף עמרם מצנע על ההתקפה בדהיישה:

מעשה נבלה, פרובוקציה אלימות שקשה לתארה...

אלוף פיקוד המרכז עמרם מצנע בפגישה עם העתונאים. משמאלו תא"ל אפרים סנה, מאחוריו מימין: סא"ל בנצי (צילום: יצחק הררי)

מאת אוריאל בן־עמי, סופר „דבר"

אלוף פיקוד המרכז עמרם מצנע גינה אתמול בחריפות רבה את התפרעות מתנחלי קריית־ארבע במחנה הפליטים דהיישה שלשום. „אתמול נעשה מעשה נבלה", שהובילו אנשי זוגר, ותוקי האיחוד הנזכרים", אמר אלוף מצנע לעתונאים. לדבריו הכבו קריית־ארבע מראש את הפרובוקציה בדהיישה, ירו אל תוך המחנה תוך אלימות שקשה לתאר אותה.

צבי קצובר, מראשי קריית־ארבע שהשתתף באירוע, טען שאנשי הקריה התארגנו להפגנת מחאה בלבד, שתוכננה בבית־הכנסת בקריה במהלך השבת. הוא טען שלא תוכננה כל התפרעות וכי הפגנת המחאה נועדה למחות נגד פציעת נוסעת מקריית־ארבע מאבן שהושלכה לאוטובוס „אגד" שבו נסעה, ליד דהיישה.

אלוף מצנע דחה בתוקף את הדברים וטען

(המשך בעמ' 2)

מתנחלי קריית־ארבע ושובים אחרים, שערכו אתמול הפגנה ליד משרד ראש הממשלה בירושלים, הציבו בראשה את ילדיהם הקטנים. (צילום: יצחק הררי)

150 מיליון דולאר לשנה – הפער בהערכות האוצר ותע"א ל„לביא"

ארבלי מתרשת ההצעה ל„היטל לביא" • הממשלה תקיים ישיבה שלישית

מאת יוסי מלמן, אמנון אמיר ואריה אורן, סופרי „דבר"

ההכרעה בעניין המשך פיתוחו של מטוס ה„לביא" נדחתה כצפוי, והממשלה תקיים דיון נוסף בישיבה שלישית בעוד כשבועיים.

בישיבה אתמול הביעו רק שני שרים את דעתם. השר משה ארנס דיבר בעד המשך פיתוח המטוס ואילו השר עזר וייצמן התנגד לו. כן הביעו את דעתם ראש מנהלת הפרוייקט מנחם עיני, שצידד בפיתוח, סגן הרמטכ"ל אלוף אהוד ברק, שהציג את עמדת המטכ"ל המתנגדת למטוס, נגיד בנק ישראל פרופ' מיכאל ברונו, שהציג עמדה השוללת את הפרוייקט משיקולים כלכליים, וכן פקידי משרד האוצר, שאמרו כי לא יוכלו להוסיף תקציב מיוחד להמשך פיתוחו של המטוס.

בישיבה העלה הממונה על התקציבים, אהרון פוגל, את נימוקי האוצר נגד המשך ייצור ה„לביא" ואמר כי לפי חישובי האוצר תהיה עלות המשך הייצור גבוהה בהרבה מרכישת מטוסי ה„אף. 16" האמריקאיים.

סופר „דבר" מציין כי הנתונים שמציג האוצר סותרים נתונים קודמים שהוצגו על־ידי התעשיה האווירית, ולפיהם תסתכם ההוצאה השנתית לייצור ה„לביא" בכ־700 מיליון דולאר, בעוד שהתעשייה האווירית גורסת כי ההוצאות לא יעברו בשנים הקרובות את גבול 550 מיליון הדולאר.

האוצר טוען כי הפסקת הפרוייקט תעלה 400 מיליון דולאר, סכום נמוך בהרבה מזה שנוקבת התעשיה האווירית.

גם לגבי שאלת העסקתם של עובדי הפרוייקט קיימת מחלוקת בין הצדדים. לטענת האוצר מרבית

(המשך בעמ' 2)

הפסד של כ־100 מיליון דולאר צפוי השנה לתעשייה האווירית

מאת דני גוב, סופרו הכלכלי של „דבר"

לתעשייה האווירית צפוי השנה הפסד של 100 עד 150 מיליון דולאר – העריך ח"כ אוריאל לין בשיחה ל„דבר". לדבריו, גם אם ההפסד יהיה קטן יותר, תבקש התעשייה האווירית סיוע מהממשלה.

לין אמר, כי במקרה של הפסד, משמעות הדבר היא שהתעשייה האווירית מקבלת אשראי לפעול ללא קריטריונים כלכליים. „זה כאילו שהפכו אותה ליחידה מתוקצבת של הממשלה, ואם זו המדיניות, יש להפעיל את כל הכללים הפועלים על משרד ממשלתי מתוקצב", אמר לין.

עוד אמר לין כי עם פרסום התוצאות השנתיות עם ההפסדים הצפויים, בין שיהיו 100 או 60 מיליון דולאר, לא יהיה מנוס מלהסיק מסקנות אישיות כלפי ההנהלה, ויהיה צורך לתבוע גם משר הבטחון תשובה על הנושא, מאחר שהוא מופקד על החברות הממשלתיות הכפופות למשרד הבטחון.

ח"כ לין הוסיף כי לתעשייה האווירית „אין זכות" לצבור הפסדים מאחר שהיא גוף כלכלי. הפסדי התעשייה האווירית הם המשך המסורת של מפלות כלכליות בהיקפים אדירים שהמדינה נאלצת לממן, כאשר לא מוסקות מסקנות אופרטיביות אישיות בעקבות המפלות". לטענתו המפלות, הן „בשלון מובהק של ההנהלה כתוצאה מניהול כושל, ירוד, לא אחראי ולא מוסרי".

בתעשייה האווירית מתקנים בימים אלה את התוצאות העסקיות לשנת 1986/87. ראשי התעשייה הם מודים, כי היא אכן תפסיד השנה, אך לדבריהם ההפסד יהיה נמוך מ־100 מיליון דולאר.

סופר „דבר" מציין כי ההפסדים יגרמו ככל הנראה בגלל קיצוץ בהזמנות מערכת הבטחון המעורבות בפרוייקט ה„לביא".

חייל נהרג ושניים נפצעו ממטען־צד ליד כפר שיעי

מאת שמעון ויים ואריאלה ראובני, סופרי „דבר" בבטחון

– חייל צה"ל, טוראי יעקב (גדיש) בן 19 מחיפה, נהרג ושני חיילי צה"ל אחרים נפצעו בעת שמטען צד התפוצץ אתמול בבוקר ליד סיור של צה"ל ברצועה המרכזית של אזור הבטחון, כ־8 ק"מ צפונית למטולה. שני החיילים המפצועים הועברו לבית־החולים רמב"ם בחיפה.

מצבו של אחד הפצועים חייל צה"ל הוגדר בינוני עד קשה, ואילו החייל השני נפצע באורח קל.

התקרית אירעה אתמול סמוך לשעה 8 בבוקר. סיור של צה"ל, שכלל נגמ"ש וקומנדקר, נע בציר מרכזי באיזור טייבה שבתוך רצועת הבטחון, לצורכי בטחון שוטף, כשהופעל מטען צד ובו חומר נפץ במשקל של כמה עשרות ק"ג. כתוצאה מהפיצוץ העז נהרג החייל ושני חבריו שישבו בקומנדקר נפצעו. מסוק העבירם לבית־החולים.

יצויין כי הציר שבו אירע הפיצוץ

(המשך בעמ' 2)

2 נהרגו ו־45 נפצעו בהתהפכות אוטובוס בצפון ובפינוי הפצועים

אחרי התאונה בצפון. (צילום: רון סולומון/„ידיעות אחרונות")

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר" בגליל המערבי

שני אנשים נהרגו ו־45 נפצעו בהתהפכות במורדות של אוטובוס „אגד", שנסע אמש מחיפה לכיוון חוף המשגב. התאונה אירעה ליד הכפר שעב. אמבולנס פרטי של המועצה האזורית, משגב, שיצא לטפל בפצועים התהפך בדרך גם הוא, בדרכו לבית־החולים בנהריה. הנהג ומלווה שהיתה עמו נפצעו באורח קל, ועמם שני המפצועים.

דובר מגן דוד אדום, משה דיין, מסר כי מצבו של אחד הפצועים קשה, שמונה במצב בינוני והיתר במצב קל. 40 פצועים הועברו לטיפול בבית־חולים הממשלתי בנהריה, חמישה באושפוזים בבית חולים רמב"ם [illegible] בחיפה.

נראה כי כל הנפגעים הם בני מיעוטים שהיו בדרכם לבתיהם בכפרים בגליל.

נהג האוטובוס עזב את מקום התאונה מאוחר יותר על־ידי המשטרה.

(המשך בעמ' 2)

ארכה של חמישה שבועות לליכוד:

„התחיה" תקרא לבחירות אם שמיר לא ימנע ועידה

מאת עליזה ולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגות

„התחיה" החליטה אמש להעניק לליכוד ארכה של כחמישה שבועות, שבהם היא נדרשת לשורה של מעשים, בראש וראשונה „לעצור כליל את המהלכים והמגעים הקשורים ביוזמת הוועידה הבינלאומית של פרס", שאם לא כן תבנס את מוסדותיה „להחליט בחיוב על הקדמת הבחירות". מזכירות „התחיה" היתה מודעת לסגרת הכנסת, המתחילה בתחילת אוגוסט, וביקשה למנוע כתבת להעך הפגרה המתוכננת.

החלטה זו של מועצת „התחיה" גובשה בישיבת מזכירות התנועה, והיתה הצעת פשרה בין הצעות שונות. ח"כ רפאל איתן, למשל, היה מעוניין שההחלטה תהיה אולטימטיבית יותר ועל־פיה סבועיים לפני הפגרה, אם לא ייענה הליכוד לתביעות „התחיה", תגיש סיעתה אוטומטית את הצעת־החוק להקדמת הבחירות. ח"כ גאולה כהן, לעומתו, סברה שאין להגביל את הליכוד בתביעות הכובלות את ידיו ומשחקות לידי מפלגת העבודה, אך לבסוף סמכה את ידיה על הצעת ההחלטה שהתקבלה גם במועצה.

בהחלטת מועצת „התחיה" יש גם תביעה מראש הממשלה „לחדש את תנופת ההתיישבות היהודית ביש"ע ולגשת להקמת מכלול הישובים החדשים שנכללו בקווי היסוד של ממשלת האחדות הלאומית".

(המשך בעמ' 2)

תערוכת תולדות יהודי הונגריה מטעם בית התפוצות – בבודפשט

מאת גדעון קרן, שליח „דבר" בבודפשט

בודפשט (מיוחד ל„דבר"). – תערוכת תולדות יהודי הונגריה של „בית התפוצות" נפתחה אתמול בבודפשט על־ידי סגן שר התרבות ההונגרי פראנץ פוסטאי ויושב ראש מועצת „בית התפוצות", ח"כ יצחק ארצי.

בטקס הפתיחה, שנערך באולם „גולדמארק" של הקהילה היהודית, נכחו גם סגן שר הדתות ההונגרי ונציגי אגודות ידידי „בית התפוצות" כישראל ומשבע מדינות אירופיות.

(המשך בעמ' 2)

ישראלים ואנשי אש"ף לפגישה בבודפשט

מאת דליה שורי, סופרת „דבר" בלונדון

לונדון (מיוחד ל„דבר"). – פגישה בין אנשי מפתח באש"ף ובין קבוצה של אנשי שמאל ישראלים צפויה ביום ד' הקרוב בבודפשט – כך מדווח ה„סנדיי טיימס" מתונים בשם מקורות אש"ף. פרטי הפגישה נשמרים בסוד, מחשש שישראל תמנע את המפגש.

המקורות טוענים, כי בשיחות ישתתפו „ישראלים נכבדים" וכי בסופן תתפרסם הצהרה משותפת.

התקשורת – לפיקדון בידי השר גד יעקבי

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של „דבר"

משרד התקשורת מופקד מעתה בידי שר הכלכלה והתכנון גד יעקבי. הממשלה אישרה זאת אתמול על פי הצעת ראש הממשלה יצחק שמיר, לאחר שהשר רובינשטיין מ„שינוי" פרש מהממשלה.

הגם שלמפלגת העבודה יש זכות לצרף שר אחד כדי לשמור על האיזון בממשלה, אין בכוונתה לעשות זאת בשלב זה. החלטת הממשלה על המינוי אינה מוגבלת בזמן, אך ההערכה היא, כי יהיה זה „פיקדון זמני" עד שמפלגת העבודה תחליט על צירוף שר חדש לממשלה, אם אמנם תחליט זאת.

היבוא חוזר לרמה של סוף השנה שעברה

מאת אמנון אמר, סופרו הכלכלי של „דבר" בירושלים

בחודש מאי השנה הסתכם יבוא הסחורות לישראל ב־983 מיליון דולאר. בניכוי התנודות העונתיות וללא יהלומים ודלק מתברר כי היבוא במאי חזר לרמה שנרשמה בחודשים האחרונים של השנה שעברה.

(המשך בעמ' 2)

مكتبة الأصل

שווימר מתכוון לציית לצו הזימון מארה"ב – נמרודי וניר לא יסעו

ידי הממשל כבולות בגלל הפרדת הרשויות

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של "דבר"

אל שווימר, שקיבל צו זימון לעדות מבית־משפט פדראלי בארה"ב, מתכוון למלא אחר הצו, משום שהוא בעל אזרחות כפולה, ישראלית ואמריקאית. הוא הבהיר, כי אם לא יימצא בהקדם הסדר בין ישראל לארה"ב, הוא ייאלץ למלא אחר הצו.

לעומת זאת איש העסקים יעקב נמרודי ויועץ ראש הממשלה לשעבר עמירם ניר אינם מתכוונים לבקר בארה"ב, מחשש כי יוצאו נגדם צוי זימון.

מזכיר הממשלה אליקים רובינשטיין אמר אתמול, כי לפי שעה לא יוצאו צווים כאלה נגדם, אך ההערכה היא כי ברגע שהם יגיעו לארה"ב יוצאו נגדם הצווים. צו דומה כבר הוצא כזכור נגד דוד קמחי, והותר לו לעזוב את גבולות ארה"ב לאחר שהתחייב כי ישוב להעיד אם יתבקש.

ישראל, שאסרה על ארבעת המעורבים הישראליים בפרשת משלוח הנשק לאיראן להעיד בבתי־משפט אמריקאיים, פנתה לממשל והתלוננה על דרך הטיפול של התובע המיוחד בפרשה. מזכיר הממשלה הדגיש, כי ישראל תיאבק בדרך דיפלומאטית ומשפטית נגד גישתו של התובע המיוחד, והוא רמז, כי הממשל האמריקאי מסכים עם טענות ישראל, אך אינו יכול להתערב בפעולתו של התובע בגלל עקרון הפרדת הרשויות.

מזומן אל שווימר

ההסת' מגבשת מסמך כלכלי וחברתי ותגיש אותו לממשלה

מזהירה מצעדים ארגוניים – אם הוא לא ייושם

מאת חיים ביאור, כתב "דבר" לענייני עבודה

ההסתדרות מגבשת בימים אלה מסמך כלכלי־חברתי בתחום הורדת הריבית, הגדלת ההשקעות, הבטחת תקציבי הרווחה ועוד. ראשי ההסתדרות יתבעו מהממשלה ליישם את עיקרי המסמך, ולא, הם מזהירים שינקטו צעדים ארגוניים.

המסמך הכלכלי־חברתי, שיישא את הכותרת "מדיניות מקצועית ל־1986/87", יושלם השבוע ויובא להצבעה לפני הוועד הפועל של ההסתדרות, שזומן ליום א' הבא.

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר התריע אתמול בישיבת הוועדה המרכזת, כי מדו"ח בנק ישראל ל־1986 עולה תופעה מדאיגה של העדר ממשלה בתחום הכלכלי והחברתי. הוא קרא להוריד את שיעורי הריבית במשק, כדי לאפשר את העלאת השכר ושמירה על היציבות. עוד אמר קיסר שצמיחת הגידול בצריכה חייבת להיעשות דרך הגדלת התמריצים להשקעה בתעשייה לטווח ארוך.

חברי הוועדה המרכזת מתחו ביקורת נוקבת על המדיניות הכלכלית ועל דו"ח בנק ישראל. יו"ר היחידה למחקר כלכלי חברתי בהסתדרות, נחום פסה, טען שמדיניות האוצר היא קצרת ראות והמחיר ששולם עבור היציבות הוא בבחינת הפקרות. לדבריו הריבית במשק היא גבוהה, לא מרסנת ומכפילה את תוכניתם של הגורמים היצרניים.

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, הזהיר את הממשלה מפני המגמה שלא לתת תוספת שכר. "אם ימשיך האוצר בעמדתו הנוקשה במשא ומתן שיתחדש ביום חמישי, הוא יגרום לאנדרלמוסיה במשק", הזהיר.

מזכיר חברת העובדים, דני רוזוליו, אמר שאם נכונה הקביעה של דו"ח בנק ישראל שהרווחיות במשק נמוכה, הרי בישראל פועלת מערכת כלכלית מקבילה, מחוץ להשגחתה הסדירה והמבוקרת. עוד טען שיותר ויותר יצרנים הופכים להיות סוחרים ויבואנים, כי אלה ענפים משתלמים יותר מייצור ועבודה.

יו"ר הרשות להגנת הצרכן, נחמה קצב, קבלה על כך שהפיקוח על המחירים במשק מתרופף והולך.

יו"ר האגף לאירגון ומועצות הפועלים, גדעון בן ישראל, האשים את נגיד בנק ישראל כי נמנע מלהוריד את שערי הריבית הגבוהים ואמר כי טען שהשכר ולא הריבית הגבוהה מערער את היציבות.

החקלאים מאיימים להפסיק הקציר נוכח שמיטת החיטה

מאת יוסי מלמן, ודוד מרשיטו, סופרי "דבר"

עם שובו של שר התעשייה והמסחר אריאל שרון מארה"ב תתאם הממשלה דיון בקשר להחלטתו לשמוט את יבול החיטה.

ראש הממשלה יצחק שמיר, דחה אתמול בישיבת הממשלה את דרישתו של שר הכלכלה והתכנון גד יעקבי לקיים דיון בנושא. השר יעקבי טען כי החלטת שרון תעלה כסף רב לקופת האוצר. אל עמדתו הצטרפו גם שר החקלאות אריה נחמקין ושר הדתות זבולון המר. המר טען כי החלטת משרד התעשייה נוגדת את עמדת הרבנות.

על פי טענת שר התעשייה והמסחר יעלה הדבר, כ־6 מיליון דולר, שישולמו עבור יבול חיטה מחו"ל ואולם שרים אחרים מעריכים כי המחיר יגיע עד 10 מיליון דולר.

יפסיקו הקציר

נציגי משרד האוצר הודיעו אתמול לארגון מגדלי הפלחה, המייצג את מגדלי החיטה בישראל, כי ההוצאות הכרוכות בייצוא החיטה הישראלית לחו"ל יוטלו על מגדלי החיטה. נמסר כי ההוצאה הכספית המשוערת היא 10 מיליון דולר.

אם תממש הממשלה את החלטה ולא תקלוט את החיטה בתחנות הקליטה יאלצו החקלאים להפסיק את הקציר, הנמצא עתה בעיצומו. דבר זה יגרום נזקים חמורים לחקלאים ולאובדן יבול של חיטה. כך אמר מזכיר ארגון עובדי הפלחה, דוד דור.

החקלאים החוששים ממשרד המסחר והתעשייה, אחרי שלוש שנות בצורת ויבולים נמוכים, שהממשלה תקלוט את החיטה המקומית, כמקובל במהלך כל השנים, ללא כל קשר עם תנודות המחירים העולמיים ובתנאים המוסכמים.

דור הטעים, כי מגדלי החיטה נהגו עד כה בסבלנות ובמו"מ מסודר, אולם אם הנסיבות ידרשו יאלצו לצאת החקלאים בימים הקרובים למאבק תוך נקיטת כל האמצעים החוקיים העומדים לרשותם.

צעדים מינהליים בטלוויזיה לעצירת כתבות "בעייתיות"

מאת סופר "דבר" בירושלים

רשות השידור תנקוט צעדים מנהליים כדי למנוע שידורן של כתבות "בעייתיות" ללא ביקורת, זאת בעקבות המחאות שליוו את שידור כתבתו של אורי גולדשטיין ביום ו' על המצב בשטחים.

מליאת רשות השידור דנה אתמול בכתבה ובצורה בה הובאה לשידור. מנכ"ל הרשות אורי פורת, אמר כי בכתבה היו פגמים שמוטב שלא היו בה ומה שניתן היה לתקן – תוקן ברגע האחרון. הוא מתח ביקורת על כך שהכתבה שולבה במהדורת החדשות של ליל שבת. "ביום שישי בערב כל סוג הופך להיות מגמתי" אמר פורת, והוסיף: "גם הביקורת הופכת להיות בהתאם – מגמתית".

פורת הטעים כי שידור הכתבה היה "מעידה", כהגדרתו, אך הדבר יכול לקרות בכל מערכת ויש לראות את הדברים בפרופורציה נכונה. הוא דחה דרישת כמה חברי המליאה לנקוט צעדים משמעתיים ואמר כי יש להסתפק בצעדים מינהליים, כדי שסרט רגיש ובעייתי לא יגיע לשידור ללא ידיעת כל הגורמים.

מנהל הטלוויזיה, חיים יבין, שיבח את הכתבה ואמר כי יש לראות אותה במכלול המשדרים לציון 20 שנה למלחמת ששת הימים. "יש שידורים שמעצבנים חלק זה או אחר של הציבור, זה מצער, אך לא השידור אשם" אמר יבין. הוא הוסיף כי יש לבדוק אם הנהלים הקיימים של התייעצויות עם הממונים לפני שידור – מספיק הדוקים.

מרבית חברי המליאה טענו כי הכתבה היתה חד־צדדית ובלתי מאוזנת. נציג המערך ישראל פלג טען לעומת זאת, שהסיקור היה טוב וכי הביקורת הושמעה מנימוקים פוליטיים.

אחד מנציגי הליכוד, משה עמירב, סבר כי יש להעניק לגולדשטיין צל"ש על הכתבה מבחינה מקצועית, אך לדעתו היתה זו טעות לשדרה במסגרת החדשות. יו"ר המליאה עו"ד מיכה ינון, הודיע בישיבה כי אם לא יהיה שינוי בחוק תאלץ המליאה לתפקד מראשית יולי גם כוועד המנהל, משום שלא מונה ועד מנהל חדש.

דבר
DAVAR
מאוחד עם למרחב

העורכת: חנה זמר
משנה לעורך: דוד פדהצור
מזכיר מערכת: מרדכי ברקאי
עורך "דבר השבוע": טוביה מנדלסון
מנהל כללי: אמנון ברזילי
המו"ל – "דבר" בע"מ
נדפס בדפוס "דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה תל־אביב
רח' שינקין 45, ת.ד. 199
מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קוים)
מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156, 281860, 298032

סניפים:
ת"א, בית "דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233

ירושלים:
המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16
בית מאזה קומה ג'
טלפון 242203, מ. 94229

חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 3־2־642111, מ. 33104

היבוא חוזר לרמה

(המשך מעמ' 1)

מנתונים שפרסמה אתמול הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה עולה כי יבוא מוצרי הצריכה ירד בחודשים האחרונים ב־5 אחוזים לעומת הממוצע בשני החודשים הקודמים. יבוא כלל מוצרי הצריכה בסך היבוא הסתכם בחודש שעבר כ־11 אחוז.

מהנתונים עלה עוד כי בחודשים האחרונים מסתמנת עליה בערך היבוא של מוצרי האנרגיה בהשוואה לשמונת החודשים האחרונים של השנה שעברה.

ביבוא נכסי השקעה נרשמה מגמת עליה בארבעת החודשים הראשונים של השנה ואילו במאי השתנתה המגמה והיבוא ירד ב־9 אחוזים לעומת הממוצע החודשי בין החודשים ינואר ואפריל.

מעצרים

(המשך מעמ' 1)

לפני בואם של אנשי קריית־ארבע, ורק עם בואם החלה ההתפרעות תוך רגימת תושבי המחנה באבנים וירידה לתוך הבתים.

בתוך בתי דהיישה נתגלו נטויות מנופצות וקליעי כדורים שנתקעו בקירות. המינהל האזרחי החל כבר אתמול בתיקון הנזקים ובהם מיכליים שנוקבו בכדורים.

איש מבין עשרות תושבי קריית־ארבע שהשתתפו בהתפרעות – לא הסכים אתמול להופיע בטלוויזיה כדי להסביר את האירוע.

שניים נהרגו

(המשך מעמ' 1)

ההודעה על התאונה התקבלה ב־20.19 בתחנת מגן דוד בעכו. 10 אמבולנסים מכל האיזור, ועמם כ־35 מתנדבים יצאו לחלץ את הפצועים הרבים.

האמבולנס הראשון שהגיע למקום דיווח על ממדי התאונה ובעקבותיו יצאו אמבולנסים מתחנות עכו, כרמיאל, הקריות ונהריה. גם ניידת טיפול נמרץ נשלחה למקום. לאחר חבישה ראשונית הועברו הפצועים לבתי החולים.

אחת הפצועות הועברה תחילה ברכב פרטי למרפאת משגב, אך נשלחה מאוחר יותר לבית החולים.

יעקב יעקב ניצל בעבר משני מטעני־צד בלבנון

מאת אריאלה ראובני, סופרת "דבר"

יעקב יעקב (בדרס) מבוזהשאנן, שנהרג אתמול בהתפוצצות מטען צד ליד גבול לבנון שרת בנח"ל.

חבריו כינו אותו בשם "ציקי" בגלל שערו הארוך. סיים את בית־ספר בסמ"ת במגמת בנין, התגייס לצה"ל בספטמבר. בשבת האחרונה היה בחופשה ונסע עם חברים לבלות בתל־אביב. לחבריו סיפר כי יש לו מזל וכי ניצל משתי התפוצצויות של מטעני צד. מהשרות ליד גבול לבנון היה מרוצה כיוון שכדבריו לחבריו "הוא אוהב אקשן".

יעקב נמנה עם חברי גרעין "אסף" של מתנות העולים, וציפה להצטרף לקיבוץ איל שליד קלקיליה.

לווייתו תצא היום בשעה 4.00 אחר־הצהריים מבית החולים רמב"ם בחיפה לבית־העלמין הצבאי.

היה הבן הצעיר במשפחה, שבה שתי בנות ואח נוסף.

ועדים בחברות הדלק לוחצים נגד רפורמה

מאת חיים ביאור, סופר "דבר" לענייני עבודה

ועדי העובדים בחברות הדלק מגבירים את לחצם נגד הרפורמה במשק הדלק שגיבש משרד האנרגיה.

המזכירות של מועצת פועלי תל־אביב מתכנסת היום לדיון בתביעה של ועדי העובדים של חברות הדלק "פז", "סונול", "דלק" ו"פי גלילות" לביטולה של הרפורמה המתוכננת. בישיבה זו יתתפו נציגים של העובדים בענף המועסקים לא רק באיזור תל־אביב, אלא בכל הארץ.

המחזיק בתיק עובדי הדלק במועצת פועלי תל־אביב, חיים סרוד, טען אתמול כי משמעות הרפורמה שיזום השר שחל היא קיצוץ של מחצית מרווחיהן של חברות הדלק, מהלך שיפגע בפרנסתן של אלפי משפחות.

יצויין, שבהסתדרות שוררת דאגה לנוכח צעדו של משרד האנרגיה, שכן פגיעה בחברות הדלק (כטענת ההסתדרות וועדי העובדים) פירושה זעזועים בחברות רווחיות הקשורות במשק ההסתדרותי.

נשיא מפלגת הליבור הבריטית ניל קינוק ואשתו שרויים במצב רוח מרומם ומבודח במהלך ביקור בחירות בעיר סטיווג' בהארטפורדשייר שמצפון ללונדון. לקינוק סיכויים טובים למקום השני בבחירות הקרובות. מסקרי דעת הקהל שהתפרסמו אתמול עולה, כי נצחונה של תאצ'ר כמעט מובטח, אם כי לא ברוב מוחץ כבבחירות של שנת 1983. (צילום: א.פ.)

מעשה נבלה

(המשך מעמ' 1)

ש"זוהי היתממות ובריחה לא מוצלחת". הוא אמר, שהמתנחלים מקרית־ארבע פתחו באש ישר לתוך המחנה, שברו מכוניות וחלונות וניסו לפרוץ בכוח לתוך המחנה. כמו כן הציתו מכונית של תושב דהיישה. אלוף מצנע גינה בחריפות את ההתקפה במחנה שכוונה נגד זקנים וילדים חפים מפשע, שנמו את שנתם.

גם מתאם הפעולות בשטחים שמואל גורן, גינה בחריפות את אנשי קרית־ארבע וכינה אותם "אספסוף פרוע". ראש המינהל האזרחי ביו"ש תא"ל אפרים סנה, גינה גם הוא בחריפות את ההתפרעות.

אלוף מצנע ציין שרק תודות לחיילי צה"ל, שעמדו כמעט תחת האש, בין המתנחלים שירו לבין תושבי דהיישה, נמנע אסון כבד של פגיעות בנפש, וציין שחיילי צה"ל הוכו על־ידי המתנחלים.

גם מזכיר מועצת יש"ע עתניאל שנלר, גינה את התפרעות תושבי קרית־ארבע. אלוף מצנע ציין בסיפוק כי מדובר במיעוט קיצוני שהתפרע, ואמר כי צה"ל ינקוט נגדו יד קשה, למניעת הישנות מקרים כאלה בעתיד.

אתמול נפגש אלוף מצנע עם נכבדי מחנה הפליטים דהיישה בנסיון להרגיעם. הוא הבטיחם כי צה"ל יפעל נגד כל הקיצונים, יהודים וערבים ודרש מהם במקביל לשמור על שקט במחנה.

פרס: צער רב

(עט). – מ"מ ראש הממשלה שמעון פרס אמר אתמול, כי הוא מצטער צער רב על האירועים שהתרחשו במחנה הפליטים דהיישה. פרס, שדיבר עם עיתונאים, אמר, כי אירוע זה פוגע בנו־עצמנו, והוסיף, כי הוא משוכנע שצה"ל ימנע אירועים כאלה בעתיד.

בהופעתו בפני מורים חברי מפלגת העבודה אמר פרס, כי בשנת 2,000 יהיו 45 אחוז מתושבי ישראל ערבים. "מה נעשה? נשלול מהם את זכות ההצבעה, או יגידו שאנו נראים כמו דרום אפריקה", אמר פרס והוסיף, כי אנו חייבים להוכיח שאנו עושים מאמץ עליון כדי להשיג את השלום.

"בישראל ימין קיצוני ושמאל קיצוני. אני חושש שהימין הקיצוני מוביל אותנו למדינה ללא שלום והשמאל מוביל אותנו לשלום ללא מדינה", אמר פרס בהוסיפו, כי עלינו לחתור למדינה דמוקראטית עם גבולות בני הגנה ועם שלום.

בקריית־ארבע מתכננים

(המשך מעמ' 1)

מעורר דאגה ומישהו צריך לתת על כך את הדעת.

ארנון הוסיף כי אנשי קריית־ארבע מתכננים בין השאר הפגנות מול ביתו של אלוף מצנע ואולם עדיין קיימת על כך מחלוקת פנימית.

"אנשי קריית־ארבע מכינים תיק ציבורי נגד ראש המינהל האזרחי בחברון אלוף־משנה דוד שיף, בטענה שהוא פרו־ערבי ומלבה את ערביי חברון להגיש תלונות נגד יהודים", אמר ארנון.

ראש המועצה הדתית בקריית־ארבע הרב עמרם יפרח נעצר גם הוא אתמול בעקבות ארועי דהיישה. אשתו טענה שהוא לא נכח כלל בדהיישה בליל ההתפרעות, וכי הוא נעצר מפני שמכוניתו, אשר מכר לפני זמן מה נמצאה במקום.

תערוכת תולדות יהודי

(המשך מעמ' 1)

סגן השר פראנץ פוסטאי אמר לסופר "דבר", כי זה סימן מעודד לפיתוח הקשרים התרבותיים בין ישראל והונגריה גם בהעדר יחסים דיפלומטיים.

"אני מקווה, שיהיו בעתיד עוד אירועים מסוג זה", אמר לח"כ ארצי, שהזמין אותו לבקר בישראל, אמר, כי הוא מקווה שיום אחד יוכל לעשות זאת. "יש בינינו יותר דברים משותפים מאשר מחלוקות". בטקס הפתיחה אמר סגן השר פוסטאי, כי מדובר בתערוכה ישראלית, שנוספו לה מסמכים מקומיים. הוא הוסיף וסיפר על רדיפות היהודים בהונגריה ועל מאבקם לשוויון זכויות.

הטלוויזיה והרדיו ההונגריים דיווחו על פתיחת התערוכה, אולם שמו של ארצי לא הופיע בהזמנות לטקס, וכאשר נשא את דבריו, עזבה הטלוויזיה ההונגרית את המקום.

ארצי יוועד היום עם ראש עיריית בודפשט, וכידוע הצעות של ראש עיריית תל־אביב שלמה להט לפתוח הקשרים התרבותיים בין שתי הערים. כבר סוכם עם הממונה על התרבות בעירייה על בואו של תיאטרון בובות הונגרי לפסטיבל בישראל, וכן צפויה השתתפות מקהלה ותזמורת ישראלית בבודפשט.

מערכת האשפוז – לקצב של קיץ חדרי־ניתוח ייסגרו טיפולים יידחו

בעיות תפקוד מחמירות בבתי־החולים בשל המחסור בתקציב שוטף

מאת דנקה הרניש, סופרת "דבר"

בתי־חולים בכל הארץ מתארגנים לצמצום הפעילות בגלל חופשות הקיץ של העובדים, בעיקר רופאים ואחיות. משרד הבריאות, המנסה לתאם את הפעילות של כלל מערכת האשפוז בתקופת החופשות השנתיות ולגייס עובדים זמניים מבחוץ, נתקל בקשיים רבים.

בתקופת הקיץ מצטמצם היקף הפעילות הרגיל של בתי־החולים בשליש בערך. חלק מחדרי הניתוחים ייסגרו, ובמשך החודשיים־שלושה הקרובים רבים מהמטופלים הלא־דחופים לא יקבלו טיפול. לסופרת "דבר" נודע, כי משרד הבריאות, המנסה להגיע לתיאום עם ועדי עובדים כדי להבטיח פעילות סבירה של בתי־החולים בעונת הקיץ, נתקל בתביעות כספיות החורגות מיכולתו התקציבית.

בעיה קשה מהווה גם השגת כוח־אדם סיעודי. דובר משרד הבריאות שמואל אלגרבלי מסר ל"דבר", כי מחסור חמור באחיות קיים דווקא במרכז הארץ. הוא גילה, כי באחרונה בוחן המשרד לשיטות אישית אחיות שפרשו מסיבות שונות מן המערכת, אך על אף השיפור בשכר ובתנאי העבודה של אחיות בתי־החולים, נכונותן לחזור לעבודה קטנה מאוד. עם זאת, אין סיכוי, לדבריו, שמשרד הבריאות יאשר יבוא אחיות מהפיליפינים. רעיון כזה עלה בימים אלה בהנהלת בית־החולים "רמב"ם" בחיפה, כנראה בעקבות יבוא אחיות מהפיליפינים על־ידי "הדסה" בירושלים בעבר.

מחסור בכספים

במערכת האשפוז הממשלתית יש כבר עתה ליקויים בתפקוד בגלל המחסור בכספים שוטפים, שנמשך זה יותר מחודשיים. משרד הבריאות מתקשה בהעברת הכספים, כי תקציבו טרם סוכם סופית. אנשי משרד הבריאות והאוצר עדיין מתדיינים על היקף הקיצוצים בתקציב מערכת הבריאות. דובר משרד הבריאות אמר ל"דבר", כי הדיונים יסוכמו כנראה בימים הקרובים, ובתקציב הבריאות יהיה ביטוי גם לגידול בתחלואה במחלות לב וסרטן.

בינתיים, בית החולים "הלל יפה" בחדרה נתון לאיום הפסקת זרם החשמל בגלל פיגור בתשלום החשבונות. בית־החולים "ברזילי" באשקלון אינו בטוח בהספקת המזון בגלל חובות לספקים, ובבתי־החולים בנהריה ובחולון הופסק שירות תיקון מכשור רפואי, ועקב זה כבר בוטלו כמה ניתוחים.

בכל הרכב ובכל מצב

הוועדה הציבורית העליונה, שמונתה בזמנה על־ידי שרת הבריאות לבדיקת המערכת, מתקשה בעבודתה בגלל החרם שהטילה עליה ההסתדרות הרפואית. בעקבות עמדת הר"י, שתבעה ועדת חקירה ממלכתית על־פי חוק ועדות חקירה, אין שיתוף פעולה של הרופאים בשטח, ומתוך שבעה רופאים חברי הוועדה ארבעה התפטרו. עד היום לא הוציאה הוועדה דו"ח ביניים, אם כי היא אמורה היתה להגיש כל חודש לשרת הבריאות דו"ח ביניים.

ביום ו' האחרון נפגשה שרת הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו ביוזמתה עם מזכירות הר"י בנסיון לקרב את העמדות, אך ללא הצלחה. מזכירות הר"י ממשיכה להחזיק בטענה, כי ההנחיות של השרה לוועדה בדבר "רפואה שוויונית" ו"שמירת עצמאות המוסרית נותני השרותים" מונעות מהוועדה לחקור בתחומים שיתכן והם מהגורמים העיקריים לליקויים במערכת הבריאות. עם זאת מזכירות הר"י הודיעה על נכונותה לוותר על תביעתה להקמת ועדת חקירה ממלכתית ו"להסיר את החרם" אם השרה תצליח להקים ועדת חקירה על־פי החלטת הממשלה, שתבצע את בדיקת המערכת.

דובר משרד הבריאות הבהיר, כי השרה סירבה משום ש"במצב הפוליטי הקיים יעבור זמן רב עד שתאושר ועדה כזו אם בכלל". הדובר ציין, כי הוועדה הציבורית העליונה שמונתה על ידי שרת הבריאות "תמשיך לפעול בכל מקרה ובכל הרכב".

ביקורת בירדן על הצעתו של חנא סניורה לרוץ בירושלים

מאת דן אבידן, כתב "דבר" לענייני ערבים

העתון הירדני "סאות אל־שעב" מתח אתמול ביקורת על הצעת חנא סניורה לעמוד בראש רשימה עצמאית של תושבי מזרח ירושלים בבחירות המוניציפליות.

לדברי העתון, הצעה זו כמוה כהכרה ערבית בסיפוח מזרח ירושלים לישראל והיא מנוגדת לעמדות הקונסנזוס הערבי בדבר הצורך בהחזרת מזרח ירושלים לריבונות ערבית ולכן היא פסולה מיסודה.

יצויין, כי מאמרי מערכת בעיתוני ירדן נכתבים רק על דעת השלטונות, לכן יש להתייחס לדברי "סאות אל־שעב" כמשקפים את עמדת הממשלה הירדנית ביחס ליוזמת סניורה. [illegible] אתמול שלל גם ארגון "החזית העממית" בראשותו של ג'ורג' חבש את הצעתו של סניורה. הלשכה המדינית של הארגון פרסמה הודעה, הטוענת שהצעה זו מהווה התגרות במאווייו העם הפלשתיני והיא מנוגדת לעמדות הקונסנזוס האש"פי ביחס לעתידה של ירושלים.

תגובה ישראלית

סופר "דבר" בירושלים מוסר: "כוונתו של עורך "אל־פג'ר", חנא סניורה, להקים רשימה שתרוץ בבחירות לעיריית ירושלים, מחייבת התייחסות ישראלית חיובית, אך זהירה ביותר, שכן היא מורה על כך שבקרב אישים פלשתינים שונים בשטחים ובחו"ל, הנמנים עם הזרם המרכזי באש"ף מתחזקת ההערכה שדרך הטרור לבדה אינה משרתת את העניין הפלשתיני" – כך מציינת קבוצת "הקונפדרציה" במפלגת העבודה.

עוד מציינת הקבוצה כי בכל הצרה מכירים האישים הפלשתינים בכך שאת מאבקם למען מדינה עצמאית בגדה וברצועה יש לנהל בדרך פוליטית. גם בתוך ישראל.

בפניה לראש הממשלה, לממלא מקומו ולשר הבטחון מציעה קבוצת "הקונפדרציה" אימוץ מדיניות ישראלית כוללת, שתעודד צמיחת מפלגות פלשתיניות במזרח ירושלים ובשטחים.

סופרת "דבר" בחיפה אריאלה ראובני מוסרת:

"אני מקדם בברכה את הודעתו של חנא סניורה משום שיש בכך הכרה במדינת ישראל ובריבונותה של ירושלים. יש בכך גם להצביע על גדולתה של הדמוקרטיה שלנו ולהוכיח שאי אפשר לשתף [illegible] – דברים אלה אמר ביום [illegible] בשיחה עם סופרת "דבר".

ג'ומייל דוחה הפנייה להתפטר

מאת דן אבידן, כתב "דבר" לענייני ערבים

הנשיא ג'ומייל דחה אמש את תביעת ראש הממשלה בפועל סלים אל־חוס שעליו להתפטר מתפקידו בגלל מחדלים, הקשורים ברצח ראש הממשלה לשעבר ראשיד כראמה. בנאום שהשמיע ג'ומייל בבכפיה הוא אמר, שבכוונתו להמשיך לכהן בתפקידו עד תום הקדנציה.

ג'ומייל הגן בנאומו על הצבא הלבנוני, ודחה את טענת ראשי הממסד המוסלמי, כי קצינים נוצרים בצבא היו מעורבים ברצח כראמה. טענה זו מסתמכת על העובדה, שהמסוק שהטיס את כראמה מטריפולי לביירות [illegible]. ג'ומייל הבטיח להמשיך בחקירת הרצח עד לגילוי הרוצחים והבאתם לדין.

הנשיא לשעבר כמיל שמעון הגן אמש על עמדת ג'ומייל, באומרו, כי לפי שעה אין כל הוכחות שנוצרים בצבא הלבנוני היו מעורבים ברצח כראמה.

נבון יפגוש נציגי המורים

(עתים). – שר החינוך יצחק נבון ייפגש היום עם ראשי ארגוני המורים. השר ייוועץ עם המורים בדיון לאחר ששמע [illegible] בעקבות ניתוח של הוצאות [illegible]. דובר משרד החינוך מסר, כי השר נבון חותר להגיע ללא דיחוי להסדר כולל בעניין תקציב החינוך, שיכלול את משרדי החינוך והאוצר והמורים.

נמסר כי שר החינוך כבר הגיע להבנה עם שר האוצר משה נסים על הפחתה משמעותית בקיצוץ (מ־44 מיליון ש"ח ל־16 מיליון ש"ח). כן הורה השר נבון על התארגנות המשרד לביצוע פעולות חיסכון וייעול, כפי שהתחייב בהסכם עם האוצר מלפני כחצי שנה, בהיקף של 20 מיליון ש"ח.

עתה מצפה השר נבון כי גם המורים יתרמו את חלקם ויסכימו לדחיית תוספת שכר לבעלי תפקידים האמורה להיות משולמת לחלק מן המורים החל בספטמבר 1987 בסכום של 8 מיליון ש"ח.

נדחתה טענת בדווי כי הודאתו הוצאה ממנו במכות ע"י השב"כ

(עט). – בית־המשפט המחוזי בתל־אביב דחה את טענתו של בדווי, כי הודאתו בפני השב"כ, שלפיה קנה ומכר נשק – נכפתה עליו במכות. לפיכך נתקבלה אתמול הודאתו של אחמד בן סלמן אל־נסרה, בן 27, משבט אל־נסרה בתל־ערד, כי קנה תת־מקלע "קארל גוסטב" ומכרו לאחר. הודאת אל־נסרה בפני חוקרי השב"כ נמצאה קבילה בבית־המשפט על־פי החלטתו של השופט המחוזי אורי שטרוזמן בתל־אביב.

השופט אמר בהחלטתו, כי היה עליו להכריע בין טענת הנאשם, כי ההודאה נכפתה עליו במכות נמרצות בכל חלקי גופו ועל־ידי מניעת שינה, לבין עדות חוקרי השב"כ, כי החקירה היתה כשרה והוגנת לחלוטין וכי לא הופעלו שום מעשי לחץ נגד הנאשם.

השופט פסק בהחלטתו, כי נוכח כל מה ששמע, גירסת החוקרים על הודאת הנאשם ומעורבותו בעיסקת התת־מקלע עדיפה בעיניו על גירסת הנאשם, ומכאן המסקנה שההודאה קבילה.

השופט מציין, כי נכונות הנאשם להודות במסחר בנשק מקורה בכך שהובאה בפניו עדותו של האדם שקנה אצלו את הנשק על מעורבותו הישירה בעסקה. גם מפיו של הנאשם הובהר, כי הוא לא הוכה ביום הראשון של החקירה, ומפי החוקרים עולה כי הודאתו בעסקת הנשק ניתנה בשעה הראשונה של החקירה. המסקנה היא, שהודאתו קבילה.

150 מיליון דולר לשנה

(המשך מעמ' 1)

העובדים שעבודתם תופסק בעקבות ביטול הפרוייקט ייקלטו בתעשיות בטחוניות אחרות.

גד יעקבי טען נגד אנשי האוצר, על שלא מסרו את הנתונים האלה לפני שנתיים, והוסיף כי מאז ראשית 1985 לא חל בהם כל שינוי.

חבר ועדת הכספים, ידידיה צוקר (ר"צ), תבע אתמול משר הבטחון להופיע בהקדם לפני ועדת הכספים, עוד לפני תום הדיונים בממשלה בפרוייקט.

היטל או מס

בינתיים הועלה אתמול רעיון חדשני למימון פרוייקט ה"לביא" בדרך של גיוס כספים מהציבור.

שרת הבריאות, שושנה ארבלי־אלמוזלינו, הציעה להטיל היטל בשיעור של 10 אחוזים על מכסיסי ההגרלות הממלכתיות כדי להשלים את הסכום החסר למימון הפרוייקט. לחלופין הציעה אלמוזלינו להטיל מס נוסף בשיעור 50–60 ש"ח על כל נוסע לחו"ל.

כאמור, רעיון זה אינו חדש. לפני מספר שבועות הציע שר האנרגיה משה שחל להטיל מלווה למימון הפרוייקט ואילו שר הכלכלה גד יעקבי העלה את האפשרות לגייס חלק מהסכום הדרוש מיהודי העולם.

באוצר שוללים הצעות אלה. לדעת כלכלני האוצר אין השיטות לאופן מימון ה"לביא". לדעתם פרוייקט ה"לביא" אינו רווחי ולמרות הוא יפגע בסיכויי הצמיחה של המשק ללא קשר לדרך מימונו.

חייל נהרג

(המשך מעמ' 1)

נחשב לדרך מרכזית באיזור, המשמשת אורחים לבנונים תושבי האיזור וכן את חיילי צה"ל וצד"ל. לא אחת בעבר היו באיזור זה תקריות שבהן הונחו מטעני צד והוצבו מארבים לחיילי צה"ל וצד"ל. לא מכבר נהרגו באיזור שני חיילי צה"ל.

עדיין לא ברור מי הניח את המטען, אך גורמים צבאיים בכירים רואים בהחלט אפשרות שהעבודה היתה בסמוך לכפר [illegible]. "[illegible] מוציאים מכלל אפשרות שתושבים בכפר שיתפו פעולה עם מחבלים שיעים או פלשתינים". כוחות צה"ל וצד"ל פתחו מיד לאחר הפיצוץ בסריקות נרחבות בשטח.

מהנהלת בית־החולים "רמב"ם" נמסר אתמול כי החייל שנפגע קשה נפגע בחזהו ובראשו [illegible] במחלקת התאוששות. החייל שנפגע בצורה קלה נפגע בגפיים ואושפז במחלקה האורתופדית.

"התחייה" תקרא לבחירות

(המשך מעמ' 1)

הדיון בישיבת מועצת "התחייה" היה נרגש ולעתים אף התלהט כשנשמעו בו תביעות קיצוניות. פתח אותו יו"ר התנועה, הח"כ יובל נאמן, שהקדיש את עיקר נאומו ל"מפלצת הוועידה הבין־לאומית" ולמאמציו של פרס לקדם אותה אף שלא אומצה בקבינט. הח"כ נאמן תבע מראש הממשלה לבלום את פרס, כי "עליו להבין שהמסקנה היחידה של הוועידה הבין־לאומית חשובה יותר מעצם קיומה של ממשלת האחדות הלאומית".

הח"כ נאמן תקף את הליכוד גם על "ההחלטה הקפקאית להקים מורש את איקרית וביר'עם". הוא גם יעץ לשרי הליכוד לנהוג כפי שנוהג פרס לגבי ה"תיקו" הלאומי בקבינט. "אין שום סיבה ששרי הליכוד, שבראשותם משרד האוצר, הבינוי והשיכון, התעשייה והמסחר, התיירות והמשפטים לא ינקטו צעדים על־פי התקדים של פרס", אמר הח"כ נאמן. "בקבינט יהיה תיקו, והרי לוי ימשיך לבנות את 27 הישובים".

השר דוד לוי הגיב במכתב על האולטימטום שמציבה "התחייה" לליכוד. בתגובה על דבריו אמר אבי פרחן, דובר "התחייה" ממפוני חבל ימית, ש"דוד לוי עושה פלסתר ושיח לאמת, כי הוא תובע כל ישוב פעמיים ושלוש כדי שיחשבו שהוא הקים יישובים רבים".

רפול הרגיש בדבריו ברזין, כי "התחייה" משמשת [illegible] והיא בעמדה לחץ על הליכוד לממש התיישבות. רפול התקומם גם נגד תוכנית הליכוד ליישב מורש את פליטי איקרית וביר'עם, ששום ממשלה בישראל בעבר לא נתנה לה יד. "מחר יחזרו "לא ישובים" עם החזרת פליטים ונקבל סוף מעשה", הרגיש רפול.

ח"כ גאולה כהן אמרה שהיא לא היתה מגנה את ההצעה המגבילה את הליכוד, כי היא חוששת ש"אין זו הכבה לשתף לידי המערך ולקשור את ידי הליכוד". "היום הקשינו על הליכוד", נמקה ח"כ כהן את עמדתה. "מי שחושב שיהיו בחירות בסוף הקדנציה. המערך יקבל 61 קולות בזכותנו ויכפוף את הליכוד להסכים לוועידה בין־לאומית. המערך אינו אותו מערך שהיה קודם, ואי אפשר יהיה להשיג איתו מה שהשיג [illegible]".

את נאומה סיימה ח"כ גאולה כהן בהודעה, ש"אין גוזרים על הציבור גזירה שהוא אינו יכול לעמוד בה. לא הייתי מפרשת את התביעות שלנו כדי לא לשבור את הליכוד".

את ההצעה הקיצונית ביותר העלה מזכ"ל "התחייה", גרשון אלטשולר, שתבע בחירות בהקדם האפשרי, "גם אפשר מחר", כדי להעניק לליכוד ארכה. "אנחנו אלטרנטיבה ולא זנב למישהו", הרגיש אלטשולר.

גם אליקים העצני היה קיצוני בדבריו. "מה שקורה [illegible] למרד עממי", אמר. "אנחנו אחראים לכל מה שקורה היום בממשלה מפני שהממשלה חיה בזכותנו, ואנחנו צריכים להיות הרודי אחריות למחדל. אלינו מתייחסים כמו אל שמינית ש"ס ואולפית אבו־חצירא. איני מבין מדוע מתייחסים אלינו כאילו אנו בכיס".

העצני המליץ "להציב לשמיר אולטימטום ברור ולקיים אותו". "רימו אותנו לכל אורך הדרך. ארגם משלום לא קיים הבטחה אחת מלאה שהבטיחו. להתיישבות בחברון ולהתיישבות בכלל". בסוף הכנס הציע העצני הצעה מתגמרת מול ביתו של פרס ועל שלטים: יצויין "הפיגוע היומי, הפיגוע היומי" של אירועי הטרור ביו"ש, שהם "מעשה ידיו של פרס".

אנו מודיעים בצער על פטירתו של יקירנו

הלל בירגר

הלוויה תערך מחר, יום שלישי 9/6/87
בשעה 2.30 אחה"צ בבית העלמין בחולון

אילנה ועמירם רונן ומשפחתם
עידה וינטראוב ומשפחתה
ומשפחות בוקס, מרקוזה ורונן

בובת ענק בדמות נשיא ארה"ב רונאלד רייגן כ„דוד סאם" נישאת בהפגנה אנטי־אמריקאית בוונציה בשבת לקראת פתיחת ועידת מנהיגי שבע המדינות המתועשות היום. על כובעו של רייגן כתובת המתייחסת לפרשת איראן־קונטראס. (צילום: א.פ.)

המפרץ, הנשק, המטבע, הטרור והאייד"ס בדיוני השבע בוונציה

ונציה (ע"צ ועי"ג). - שעות ספורות לפני פתיחתה הבוקר של ועידת הפסגה של שבע המדינות המתועשות הפכה אתמול ונציה כבוררת רבודים, עם מסוקים של כוחות הבטחון שחגו ללא הרף בשמיה וספינות תותחים ששייטו סביב האי סנט ג'ורג' מג'ורה שבו תיערך הפסגה. לאי עצמו נאסרה הכניסה אפילו לעתונאים, כדי שאלה לא יפריעו לעריכת בדיקה מדוקדקת. אזרחיה בכל הבניינים ובכל המתקנים שבאי. מול האי לאורך המזח המכונה „מזח העברים" עוגנות שתי פריגאטות איטלקיות מצוידות בתותחים ובמנחת למסוקים מוכנות לפעולה במקרה הצורך.

דיוניהם של שבעה המנהיגים צפויים להתמקד במתיחות הגוברת במפרץ הפרסי. נושאים אחרים שיידונו יהיו הסיכויים להשגת הסכם לצמצום הנשק הגרעיני המוצב על אדמת אירופה כצעד ראשון לצמצום נשק מקיף יותר, ומוסר האיזון המסחרי המשמעותי שבין שבע המדינות והתנודות החזקות בשוקי המטבע. הטבעה ינסו גם לגבש במהלך ועידה זו, ה־13 במספר, שיתוף פעולה הדוק יותר במלחמה בטרור ובמאבק במחלת האיידס.

ערב הועידה שבה איראן וארה"ב הטעינו זו בזו איומים והאשמות בהעלותן בכך את המתח במפרץ לשיא חדש. שני עוזרים הבכירים של רייגן, ראש מטה הבית הלבן האוורד בייקר ויועץ הנשיא לבטחון לאומי פראנק קארלוצ'י, הזהירו את איראן לבל תפעיל את טילי הקרקע־ים מדגם „תולעת משי" מתוצרת סין לאורך המפרץ כפי שהיא הודיעה שתעשה.

קארלוצ'י הדגיש בדבריו שהשיב לשאלות כתבים, כי „ספינות המלחמה האמריקאיות מוכנות להגן על עצמן ועל כלי השייט שעל ליוויין הן מופקדות במקרה הצורך". „רכישתם של טילי 'תולעת המשי' במטרה להציבם מהווה כשלעצמה הסלמה בתחום מערכות הנשק במפרץ, והדבר מסוכן לאיראן", הוא אמר.

פקידים במפלגתו של הנשיא רייגן אמרו אתמול, שכוונתו ללחוץ על בני שיחו בפסגה לתמוך במחוייבותו להבטיח את חופש המעבר במפרץ הפרסי, אך הם ציינו עם זאת, כי נראה שהוא יימנע מלבקשם ליטול חלק בהקמת כוח ימי בינלאומי לשם ביצוע המשימה. יצויין כי שלוש משבע המדינות המיוצגות בפיסגה אינן יכולות להחשב כמעצמות ממשיות להשתתפות בכוח מעין זה: איטליה, המדינה המארחת, כבר הודיעה על התנגדותה לנקיטתו, ואילו מערב־גרמניה ויפאן מנועות מליטול בו חלק מטעמים חוקתיים.

נשיא ארה"ב רונאלד רייגן, השוהה באיטליה מאז יום ד' בשבוע שעבר, נחוש בדעתו להוכיח לבוחריו, שעמם הוא עתיד לשוב ולהפגש בקלפי בעוד כ־18 חודשים, כי הוא עדיין מנהיג חזק למרות קשייו האחרונים בקשר לשערוריית הנשק איראן־קונטראס. בנוסף על רצונו לצאת מהפיסגה עם תמיכה מלאה של בעלי בריתו בעניין ההגנה על חופש השייט במפרץ הפרסי שואף רייגן בן ה־76, הזקן שבנשיאי ארה"ב, גם להצהרת תמיכה ברורה מצד מנהיגי שבע המתועשות בעמדתו במשא ומתן הבין־גושי לפירוק הנשק הגרעיני.

גם לראש ממשלת בריטניה מרגארט תאצ'ר דרושה עתה הצלחה בשיחות, שבה יהיה כדי להעניק לה יוקרה נוספת בבחירות הכלליות בבריטניה הנפתחות יום לאחר סיום הועידה.

ספה איטלקית זו העשויה עץ אגוז בסגנון רוקוקו היא אחד מפריטי הריהוט של שליט הפיליפינים לשעבר פרדינאנד מארקוס, שיוצעו בהמשך החודש למכירה פומבית בניו־יורק על־ידי חברת „קריסטי". הכנסות המכירה יועברו לממשלת הפיליפינים הרואה ברכושו של מארקוס גזלת העם הפיליפיני. אתמול נודעה החלטת בית־משפט פדראלי בארה"ב בעניין רוב רכושו של מארקוס שאותו הספיק להוציא אל מחוץ לפיליפינים ושלפיה אין לראות ברכוש זה גניבה שיש להשיבה לבעליה. בית־המשפט הדגיש בהחלטתו שאין לראות בה קביעת עמדה מוסרית אלא משפטית גרידא. (צילום: א.פ)

98,000 מתוך מיליון ו־486,000 תושבי השטחים עובדים בישראל

אוכלוסיית הרצועה תגיע למיליון עד סוף המאה

מאת דני צדקוני, סופר „דבר"

98,000 מתוך מיליון ו־486,000 תושבי השטחים (650,000 ברצועה ו־836,000 ביו"ש) עובדים כיום בישראל – על כך מסרו אמש ראש המינהל בשטחים, תא"ל שייקה ארז מעזה ותא"ל אפרים סנה מיו"ש, בפגישה עם הכתבים לענייני שטחים שנערכה בתל־אביב במלאות 20 שנה למלחמת ששת הימים.

תא"ל ארז סיפר, כי לפי מיפוי פוליטי שהמינהל ערך באחרונה, כ־75 אחוז מתושבי הרצועה תומכים באש"ף וברפאת, כ־25 אחוז תומכים במדינת הלכה מוסלמית ורק כ־3 אחוזים הם שמאלנים־קיצוניים.

עד סוף המאה, אמר, תגיע אוכלוסיית הרצועה ל־900,000 עד מיליון נפש. תא"ל ארז אמר, כי על הממשל יהיה לפתור תוך שלוש שנים את מצוקת המים המחמירה באיזור. הוא ציין, כי השנה, לראשונה בתולדות האיזור, מוזרמים אליו מירדן כספי סיוע ניכרים בעוד מצרים ממשיכה את תהליך הינתקותה ממנו.

תא"ל סנה אמר, כי השנה האחרונה היתה טובה מבחינה כלכלית ביו"ש. הפדיון מיצואה החקלאי עלה ריאלית ב־63 אחוז. היצוא לירדן הוא 24 מיליון דולאר ולישראל – 17 מיליון דולאר. השניים מסרו על שיעור אבטלה נמוך, ברצועה הוא אחוז אחד וביו"ש – 4 אחוזים. תקציב המינהל החדש ביו"ש יהיה השנה 150 מיליון דולאר.

תא"ל ארז מסר, כי מהבוקר יורשו חלק מדייגי עזה לצאת לים, לאחר שהוטל באסר עליהם מאז בריחת ששת המחבלים מכלא עזה.

האגודה לזכויות האזרח מתריעה:

הידרדרות באמצעים המינהליים וב„זיכוי" חיילים ע"י דובר צה"ל

מאת יורם לוי, סופר „דבר" בירושלים

בתקופה האחרונה חלה הידרדרות בהיקף השימוש באמצעים מינהליים בשטחים – טענה אתמול יו"ר האגודה לזכויות האזרח, פרופ' רות גביזון, במסיבת עתונאים, שנערכה אתמול לרגל פרסום הדו"ח השנתי של האגודה. לדבריה, לשליטה המתמשכת בשטחים יש מחיר בתחום זכויות האדם.

בשנה שעברה טיפלה האגודה בכמאה תלונות בנושאים שונים. אנשי האגודה מתרעמים על ה„דימוי", כי הם מטפלים בעיקר בתלונות של ערבים. לדבריהם, הם מטפלים בתלונות של אזרחים ממגזרים שונים, הנוגעות לזכויות הפרט, לזכויות נשים ועוד.

היועץ המשפטי של האגודה, עו"ד יהושע שופמן, סיפר כי היועץ המשפטי של יהודה ושומרון קיבל החלטה המאמצת את עמדת האגודה להשוות לגבי תושבי השטחים את הדין החל על עצורים בישראל בנוגע לפגישה עם עורך־דין לאחר המעצר. עם זאת, טרם נתמלאו הצדדים בעניין.

הודעות דובר צה"ל

בעניין אחר סיפר עו"ד שופמן, כי באחרונה היו כמה מקרים, שבהם מיהר דובר צה"ל להודיע, כי חיילים שנאלצו לירות עשו זאת בהתאם לפקודות, עוד בטרם הושלמה החקירה. דובר צה"ל הודיע בשעתו כי חקירת מותו של חלפן הכספים בשכם העלתה, כי חיילי צה"ל פעלו על־פי ההוראות, אבל אתמול הודיע מקור צבאי בכיר, כי החייל היורה יועמד לדין. „יש להפסיק לזרות חול בעיניים ולהוציא הודעות שאין להן כיסוי ורק אחר־כך לפתוח בחקירה", אמר.

פעילות המשטרה

בתחום פעילות המשטרה הכינה האגודה לזכויות האזרח מסמך מקיף על הנושא „המשטרה חוקרת את עצמה", בנסיון לשנות את המצב ולהביא לכך שיהיה פיקוח חיצוני על תלונות בדבר אלימות מצד המשטרה.

אשתקד החלה האגודה בהפעלת מרכז להתייעצות משפטית, המאתר בעיות בתחום זכויות האזרח והאזרחיות להכרעה שיפוטית.

14 פרוייקטים חדשים משותפים של ישראל וארה"ב במימון קרן הפיתוח

מאת דני גוב, סופרו הכלכלי של „דבר"

ממשלות ארה"ב וישראל החליטו לפתוח במשותף 14 פרוייקטים תעשייתיים חדשים. הפרוייקטים ימומשו על־ידי חברות שישתפו פעולה בשתי המדינות, בהשקעה כוללת של 6 מיליון דולאר, שמקורם בקרן הדו־לאומית למחקר ופיתוח.

בישיבה שהנהלת הקרן קיימה בימים אלה בוואשינגטון הוחלט גם להגדיל את התקציב המיועד לסיוע לפרוייקטים קטנים. החלטה זו נועדה לאפשר לחברות ישראליות רבות יותר לשתף פעולה עם חברות אמריקאיות ולהחדיר מוצרים חדשים לשוק האמריקאי ללא השקעה וסיכון גדולים מדי.

מנכ"ל הקרן אד מלבסקי אומר, כי בסיוע לחברות גדולות וקטנות ישקיעו בסך הכל כ־13 מיליון דולאר, ומזה תשקיע הקרן 45 אחוז. ההחלטה התקבלה בישיבה של דירקטוריון בהשתתפות מנכ"ל משרד התעשייה והמסחר יורם בליזובסקי, המדען הראשי של המשרד יגאל ארליך והציר הכלכלי בוואשינגטון פנחס דרור.

בין הפרוייקטים החדשים: פיתוח מערכת מיזוג־אויר חדישה לרכב, שלא תצרוך כוח ממנוע הרכב, אלא תנצל את החום הנפלט ממנו; פיתוח תרופות; פיתוח מערכת בקרה ממוחשבת למערכות ייצור שונות; פיתוח מערכות קשר; פיתוח מכשור רפואי ופיתוח תוכנה מיוחדת ללימוד אלקטרוניקה.

מושבי מעלה־יוסף מתמוטטים

יערה, אלקוש, אבן־מנחם, צוריאל, גורן, שתולה, שומרה ומעונה חייבים מיליונים לגורמים שונים ● הבנקים מעקלים ● קופ"ח ו„מקורות" סוגרים השירותים ● האגודות מתפרקות ● מאות משפחות מתכוונות לעזוב

מאת יוסי ליברמן,
סופר „דבר" בגליל המערבי

בעשרה מושבים, השוכנים לאורך גדר המערכת בתחום שיפוטה של המועצה האזורית מעלה־יוסף, עומדים על סף התמוטטות. מאות משפחות כבר הודיעו על כוונתן למכור את רכושן ולעזוב את המושבים. רק החוב הגדול המעיק עליהן וחוסר היכולת למצוא קונה למשקים מונע מהן לנקוט צעד זה.

בבדיקה שערך סופר „דבר" בחלק ממושבי מעלה־יוסף מצטיירת תמונה עגומה. כך למשל סגרה קופת־חולים את המרפאה במושב יערה, לאחר שחברי המושב לא שילמו את חובם זה כשמונה חודשים. שלושה מושבים נוספים: מעונה, אבן־מנחם ואלקוש, קיבלו התראה אחרונה לפני סגירה. אם לא ישלמו את חובם בימים הקרובים, ייסגרו מרפאות קופ"ח גם בישובים אלה.

דוברת קופ"ח יוכבד באואר אמרה בתגובה, שקופ"ח הלכה לקראת המושבים במשך תקופה ארוכה, אך במצבה הנוכחי אין הקופה יכולה לתת שירותים מבלי לקבל את התמורה לכך.

צוריאל

במושב צוריאל החליטו החברים לפרק את האגודה השיתופית, כך שזה כמה חודשים מטפלת כל משפחה בעצמה. ראש המועצה האזורית מעלה־יוסף יעקב יעקב אומר, כי במצב זה יותר משני שלישים מן המשפחות במושב לא יחזיקו מעמד זמן רב, משום שלא יוכלו לעמוד בעול החובות.

גורן ושתולה

חברי מושב גורן החליטו לפני כחודשיים להתפרק לשתי קבוצות: אחת בת כ־30 משפחות והשנייה בת 60 משפחות. מצב דומה קיים במושב שתולה, כאשר אחת משתי הקבוצות אינה מתפקדת כלל. מקופ"ח נמסר, כי קבוצה זו אינה מקבלת שירותי בריאות זה כמה חודשים.

שומרה

מושב שומרה חייב, נכון לסוף מארס, 3.5 מיליון ש"ח לבנקים, לספקים ולארגון הקניות. המושב קיבל התראה לפני סגירה מקופ"ח אך ברגע האחרון נמצא כסף לתשלום החוב. יו"ר ועד המושב אבי קארפה סיפר, כי גם מושב זה מתחלק לשניים, 30 משפחות בכל קבוצה. כדי לשלם חובות מכר המושב משאיות, מלגזה ומכוניות. כעת חוששים במושב מפני חובות ל„מקורות", שהצטברו בעקבות ההשקיה בחודשי הקיץ. אחת הקבוצות במושב נשארה ללא אמצעי ייצור מאז חודש מאי אשתקד לאחר שהמשפחות חיסלו את המסילות, משום שלא קיבלו את הסובסידיה המובטחת ממשרד החקלאות.

יערה

במושב יערה סגורה, כאמור, המרפאה, בשל חוב של 25,000 ש"ח. המושב חייב 500,000 דולאר לבנקים, 100,000 דולארים לספקים ומזכיר האגודה התפטר. המזכיר החדש פרדי קריאף טוען, כי גם חברת „מקורות" מאיימת לסגור את המים בגלל חוב. האגודה מוציאה למכירה משאיות וטרקטורים כדי לממן קניית תערובת ללולים ותשלום חובות. רבות מתוך 62 המשפחות בישוב מעוניינות לעזוב. הבעיה היא שאין קופצים על המשקים השקועים בגרעונות. שמונה צעירים שבנו את ביתם במושב מצטערים על הרגע שנכנסו לתוכו.

מעונה

במושב מעונה המצב מעודד יותר. היחידות החקלאיות במושב חייבות אמנם כ־3.8 מיליון ש"ח ועוד 3 מיליון ש"ח חובות בגין השתתפות במפעלים האזוריים, אך מבחינה חברתית המצב מניח את הדעת. המזכיר יעקב זוהר סיפר, כי בחודש דצמבר לא שילם המושב חוב של 15,000 ש"ח לקופ"ח, והיא מאיימת לסגור את המרפאה. הבנקים מאיימים להטיל עיקולים על כספי החברים. עתה הם מחכים, כמו כל המושבים בארץ, ליישום המלצות ועדת רביד.

אלקוש

במושב אלקוש (60 משפחות, 350 נפש) המצב קשה במיוחד. חברת „מקורות" מאיימת לסגור את הספקת המים כבר בשבוע הקרוב בשל חוב של 20,000 ש"ח. לפני כמה חודשים סגרה „מקורות" את הספקת המים למושב למשך יומיים בשל חוב קטן הרבה יותר. לקופ"ח חייב המושב 22,000 ש"ח. כן הוטלו על המושב עיקולים מבנק החקלאות בשל „חוב" בסך 100,000 ש"ח, וכספים שמגיעים למושב מ„תנובה" או מהמועצה מועברים ישירות לכיסוי החוב. מזכיר המושב ראובן שמואל טוען, כי הסוכנות חייבת למושב כמיליון דולאר. בשל המצב הרעוע עומדת האגודה השיתופית במושב לפני פירוק.

אבן־מנחם

במושב אבן־מנחם המצב דומה. 64 משפחות לא שילמו את חובן לקופ"ח במשך כמה חודשים. לפני כחודשיים נסגרה המרפאה במשך יומיים, אך היא נפתחה מחדש לאחר שהחוב שולם בצ'קים דחויים, שלא כולם נפרעו.

העתון „הראלד טריביון" במהדורתו הנדפסת ברומא הופיע ביום ו' שעבר ללא הצלומים בעמודים 1, 2, 3, 5, 11 ו־14 שלו, בגלל תקלה טכנית. הכיתובים לתמונות הופיעו במקומם, אך המסגרות נותרו ריקות.

בנק הפועלים בע"מ וחברות בנות שלו

תמצית מאזן מאוחד ליום 31 במרץ 1987
מותאם להשפעת האינפלציה*
(באלפי שקלים חדשים)

	31.3.87 (בלתי מבוקר)	31.12.86 (מבוקר)
מזומנים בקופה ופקדונות בבנקים מרכזיים	2,728,630	2,552,239
פקדונות בבנקים	3,161,420	2,625,579
אגרות חוב להשקעה	1,502,312	1,305,852
מניות להשקעה	442,542	433,966
ניירות ערך למסחר	74,721	65,112
הלוואות לממשלה	16,687,172	16,665,494
הלוואות לציבור	17,002,217	16,238,447
בניינים וציוד	581,189	592,563
נכסים־אחרים	181,616	192,352
	42,361,819	40,671,604

	31.3.87 (בלתי מבוקר)	31.12.86 (מבוקר)
פקדונות מבנקים	2,293,625	2,110,355
פקדונות הציבור	16,955,798	15,952,421
פקדונות למתן הלוואות	10,165,373	9,814,921
אגרות חוב ושטרי התחייבות שאינם ניתנים להמרה	11,329,615	11,233,627
התחייבויות אחרות	180,433	156,883
סך הכל התחייבויות	40,924,844	39,268,207
זכויות בעלי מניות חיצוניים	196,592	194,245
הון עצמי	1,240,383	1,209,152
	42,361,819	40,671,604

דו"ח רווח והפסד מאוחד לרבעון שנסתיים ביום 31 במרץ 1987
מותאם להשפעת האינפלציה* (בלתי מבוקר)
(באלפי שקלים חדשים)

	31.3.87
רווח מפעולות רגילות לפני מסים	59,312
הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות	27,706
רווח מפעולות לאחר מסים	31,606
חלקם של הבנק ושל חברות בנות שאוחדו ברווחים נטו של חברות בנות שלא אוחדו ושל חברות מסונפות	3,763
רווח נקי לפני חלקם של בעלי מניות חיצוניים	35,369
חלקם של בעלי מניות חיצוניים ברווחים נטו של חברות בנות	5,318
רווח נקי	30,051

דו"ח על השינויים בהון העצמי לרבעון שנסתיים ביום 31 במרץ 1987
מותאם להשפעת האינפלציה* (בלתי מבוקר)
(באלפי שקלים חדשים)

31.3.87	הון וקרנות הון	עודפים (הפסדים)**	סך הכל
יתרה לתחילת התקופה	1,510,688	(301,536)	1,209,152
רווח נקי בתקופה		30,051	30,051
התאמות בגין תרגום דו"חות כספיים של חברת בת בחו"ל ובגין יתרות מוחזקות ע"י חברות מסונפות		1,180	1,180
יתרה לסוף התקופה	1,510,688	(270,305)	1,240,383

* לפי מדד מרץ 1987
** העודפים לסוף התקופה כוללים הפרשים מתרגום דו"חות כספיים של חברה בת אוטונומית בחו"ל בסך 288 אלפי ש"ח.

הדו"חות הכספיים הרבעוניים נערכו לפי אותם כללי חשבונאות שלפיהם נערכו הדו"חות הכספיים המבוקרים ליום 31.12.1986.

הקיסר המודח של הממלכה המרכז־אפריקאית, ז'אן באדל בוקאסה (כאן, בפאריס, ב־1985), צפוי לגזר־דין מוות במשפטו הנערך בימים אלה. התובע הכללי דרש בסוף השבוע לגזור עליו עונש מוות על פשעיו בתקופת שלטונו. (צילום: א.פ)

פגישת עבודה ראשונה לקראת חקירות השב"כ

מאת טובה ציזמקי, סופרת „דבר" בירושלים

השופט העליון בדימוס משה לנדוי, יוועד הבוקר לפגישת עבודה עם רשם בית־המשפט העליון שמואל צור, כדי לדון עמו בסידורים הראשוניים לכינוסה של ועדת החקירה הממלכתית לחקר עבודת השב"כ.

בשלב ראשון יישלח מכתב רשמי עליו חתום לנדוי לוועדת הדיור הממלכתית כדי לאתר מקום לישיבות הוועדה. בינתיים הוחלו מגעים לא רשמיים על מנת לאתר צוות של משפטנים שיסייעו בעבודת איסוף החומר לוועדת החקירה.

צוות המשפטנים יצטרך לעבור תחקיר בטחוני של השב"כ.

הממשלה דחתה ערעור יעקבי:

עובדי המדינה בחו"ל לא ישתתפו בבחירות

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של „דבר"

עובדי מדינה מישראל השוהים בחו"ל ובני משפחותיהם לא יוכלו להצביע בבחירות לכנסת. הממשלה דחתה אתמול את ערעורו של שר הכלכלה והתכנון גד יעקבי בנושא זה.

עשרה שרים, וביניהם ראש הממשלה יצחק שמיר ושר הבטחון יצחק רבין, הצביעו נגד ההצעה ותשעה שרים ורובם מהמערך הצביעו בעדה.

יעקבי אמר בדיון, כי זה אבסורד לשלול מאזרחי ישראל את זכותם. דבר זה מקובל בכל מדינות הנאורות.

יעקבי ביקש להעניק את זכות ההצבעה לעובדי מדינה ומוסדותיה ובני משפחותיהם, בדומה לזכותם של יומאים בספינות הנושאות דגל ישראלי. הוא ביקש לערער על החלטה של ועדת השרים לענייני חקיקה, שדחתה הצעת חוק בנושא זה של ח"כ דוד מגן מהליכוד.

רכבת ישראל תשולב בתוך רשות הנמלים

מאת אריה ארד, סופר „דבר"

רכבת ישראל תשולב ברשות הנמלים – כך החליטה אתמול הממשלה באמצה את הצעתו של שר־התחבורה חיים קורפו.

הממשלה הטילה על השר להכין את המערכת הארגונית ואת החקיקה הדרושים לכך. 17 שרים תמכו בהצעת השר קורפו.

לדעת משרד־התחבורה, השילוב יביא לתנופת פיתוח ברכבת ישראל, ויקדם את פני הבעיות הצפויות בתחבורה היבשתית בעשור הקרוב, בעיקר בתחום הסעת נוסעים בין הערים, וזאת כדי להתגבר על הצפיפות ההולכת וגדלה במערכת הכבישים ובכניסות לערים.

הממשלה הסמיכה את השר קורפו לקבוע את התנאים והדרך ליישום השילוב בשיתוף עם שר־האוצר. כן יסכם השר קורפו עם שר התעשייה אריאל שרון את הדרך להובלה תקינה של מוצרי „כימיקלים לישראל" ועם שר־האנרגיה משה שחל את הובלתם התקינה של מטעני הפחם.

סקר דעת־קהל במערב אירופה:

גורבצ'וב עושה יותר מרייגן למען השלום

שטוקהולם (א.פ.). – תושבי מערב־אירופה סבורים שמנהיג ברה"מ מיכאיל גורבצ'וב עושה יותר למען שלום העולם מאשר נשיא ארה"ב רונאלד רייגן – כך עולה מסקר דעת קהל שערך העתון השוודי „דאגנס ניהטר" בתשע ממדינות מערב אירופה שהתפרסם אתמול.

לדברי העתון, ניתן לאחרונה להבחין בשיפור ניכר ביחס המערב־אירופים כלפי ברה"מ. בשאלון, שהשווה בין שתי המעצמות ושחולק על־ידי עורכי הסקר במערב־גרמניה, צרפת, בריטניה, יוון, איטליה, הולנד, בלגיה, שוויץ ושוודיה, נכללה בין היתר השאלה: „איזו משתי המעצמות עושה יותר לצמצום הנשק הגרעיני?" 11 אחוז מהנשאלים השיבו, כי ארה"ב, עושה יותר, 32 אחוז השיבו, כי ברה"מ עושה יותר, ואילו 44 סברו כי לשתיהן חלק שווה במאמץ.

על השאלה לדעתם על עמדות ברה"מ בשאלות השלום ופירוק הנשק השיבו 51 אחוז, כי הן „חיוביות", רק 18 אחוז השיבו כי בעיניהם הן „שליליות" ו־22 אחוז השיבו, כי בעיניהם הן לא חיוביות ולא שליליות.

כתבות ביקורת בארה"ב ב־20 שנה לששת הימים

מאת אמנון דנקנר, סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). – התקשורת האמריקאית ציינה את מלאת עשרים שנה למלחמת ששת הימים במבול של כתבות ומאמרים ביקורתיים ביותר על ישראל.

בסדרת כתבות מיוחדות שהיו בשבועיים האחרונים בכל רשתות הטלוויזיה הוצגו במיוחד הקשיים הפוליטיים, החברתיים והמוסריים שיוצר מצב הכיבוש בשטחים, וניתנה זכות התבטאות גדולה לדעות ביקורתיות חריפות על מדיניות ישראל בשטחים הכבושים.

אופייני מאמר שהתפרסם בסוף השבוע ב„וואשינגטון פוסט" מאת בעל הטור היהודי רב ההשפעה סטיבן רוזנפלד הקובע, כי ישראל הפכה למדינה הניזונה מסיוע אמריקאי וכי האינטרסים שלה ושל ארה"ב אינם עולים תמיד בקנה אחד.

מאה שערים • מאה שערים • מאה שערים • מאה שערים • מאה שערים

מגמת מסחר מעורבת בנטיה לעליות

פעילות הססנית עקב המשבר הפוליטי

מאת שמואל רוזנבלום

מגמת מסחר חיובית מאופקת שררה אתמול בבורסה תוך מפגש בולט בין אופטימיסטים כבל"ל ודיסקונט, ופסימיסטים כבטוחה וקונצרן כלל. האוירה הבורסאית היתה אתמול שקטה יחסית לאור משבר פוליטי חדש שצץ הרשות לבקרים והפעם מצד התחיה. האיומים להקדמת הבחירות עקב נושא איקריית-זוברעם לא הוסיפו בריאות לפעילי הבורסה. קרנות בטוחה הקטינו מזה כחודש את פורפורציית הבניות סבתיקם, בעוד קרנות בל"ל ודיסקונט מגדילות אותה.

שינויי שער במסחר

עליות שערים נמשכו בבנקאיות שבהסדר, אי.די.בי. רג' 0.1%+, בל"ל 1%+, מזרחי 0.4%+, פועלים 0.3%+. עליות השערים בבנקאיות באו בתגובה ישירה להורדת הריבית למפקידים. במספר ני"ע הקשורים לכלל נרשמו ביקושים שסופקו בהנחות ללא סינוי, ודוגמאות לכך מצאנו באוורים, אלקטרה ונוספות. כזכור לפני כחודש הייתה בטוחה בין הגורמים המרכזיים שהורידו את שערי המניות ע"י הצעים בני"ע הקשורים לקונצרן, גם הפעם מתקבל הרושם "לתרגיל חוזר" כבעבר. כבר בטוחה, וספק באם תרגיל זה יצליח גם עכשיו. ביקושים נאים נרשמו בשורת ני"ע הקשורים לבל"ל ודיסקונט, פלגת 1.3%+, דובק 2%+, ברוך 2.1%+, פיתוח משכנתאות 2%+, אפריקה 0.8%+. תנודות שערים חריפות נרשמו בשורת ני"ע קלילים, כהן פיתוח 10%+, הפניקס 5 5%+, יעסור 8%+, כרמל מוברים בלבד, ערובה 8.6%–, אנגל 6.2%–, מדגן 10%–, רפק 5 6.6%–, המסלול 1 8.3%–. ביקושים גדולים בלטו בקרן, אפיק ודיקית ובסקטור הנפט הם כופקו בעליות שערים נאות.

ריבית בפיקדונות

שקליים – ירידה נוספת

במהלך השבוע שעבר הפחיתו הבנקים את הריבית שהם משלמים לפיקדונות שיקליים. זאת בעיקבות צעדו של בנק ישראל שהפחית ב־4% את הריבית שמשולמת מצידו למערכת הבנקאית. בנק ישראל משלם כיום לבנקים 17% בחישוב שנתי, הבנקים מצידם משלמים כ־15.5% למפקידים, וגם זאת רק על סכומים גדולים. פרשנים צופים לירידה נוספת בשיעור הריבית בשבועות הבאים וזאת בעיקבות מדדים נמוכים. לפנינו שיעורי הריבית למפקידים העכשויים:

שם הבנק	הסך הכספי	ריבית תפ"ס שנתית	ריבית פק"מ שבועית
פועלים	10,000 ש"ח ויותר	13.5%	0.26%
פועלים	50,000 ש"ח	14%	0.27%
בל"ל	10,000	13.75	0.26
בל"ל	50,000	14.25	0.27
דיסקונט	10,000	14	0.27
דיסקונט	50,000	15	0.29
המזרחי	10,000	15.5	0.31
המזרחי	50,000	16.5	0.32
הבינלאומי	10,000	14	0.28
הבינלאומי	50,000	15	0.30
בנקים פרטיים	100,000 ש"ח ויותר	16.75	

המסחר במשתנים – עליה 1.50%

המסחר בזירת המשתנים אופיין אתמול במגמת עליות. שערים מבצעות של 1.5% בסיבוב הראשון עמד שיעור העליה על 1.42%, בשני 1.79%, בשלישי נסתמנה ירידה קלה ובסיכום עמד ממוצע העליות על 1.5%. עליה כולטת נרשמה במניות הבינלאומי 2.5%+ תוך מחזור כספי קטן, כלל ביליין עלתה אף היא 2% במחזור כספי מצומצם. העליה הבולטת ביותר נרשמה במניות טבע 3%+ בנפח כספי של 371,500 ש"ח לערך. המחזורים הכספיים הבולטים במחזור הופיעו במניות כלל תעשיות 2%+ 631000 אלפי ש"ח, דיסקונט השקעות 1%+ 562000 אלפי ש"ח, בייר חדרה 1.75%+ 592000 אלפי ש"ח, כלל ישראל 1%+ 533000 אלפי ש"ח. הגורמים הפעילים ביותר אתמול במשתנים היו קרנות בל"ל ודיסקונט, המצויות בעמדת ציפיה אופטימית לגבי הצפוי בבורסה בזמן הקרוב. קרנות בטוחה וקונצרן כלל ממשיכים בעמדות מכירה כהרגלם במהלך החודש האחרון. המסחר במרץ אופיין בהצעים תוך ירידות שערים שמחקו את העליות שהיו במשתנים במספר מניות כבכלל תעשיות וישראל.

יואל

מניות חברת יואל ממשיכות להפגין פעילות בורסאית אינטנסיבית תוך גידול בולט בנפחי העיסקאות במניה. ביום ה' בשבוע שעבר נרשמו מניות יואל קנים בלבד תוך ביקוש ענק כ־88000 ע.נ., אתמול הופיע ביקוש של 18200 ע.נ. במניות יואל. ביקושים נאים ועליות שערים שררו בכל מניות הנפט אתמול.

עיסקאות בבורסה

באחרונה נפוצו שמועות לא מבוססות בבורסה על שורת עיסקאות צפויה בנוגע לרכישת שליטה בחברות בורסאיות. לאחר עיסקת כלל מהר־קריסטל בה רכשה כלל את השליטה בקריסטל החלו השמועות לקבל תאוצה בולטת. אתמול ידעו לספר לנו על עיסקאות צפויות של כלל בחברות, שמועות על מגעים בין קונצרנים גדולים במשק לבין החברות לרכישת השליטה בהן. מגעים אלה מתבססים על מחירי שוק נוכחיים, תוך הנחה שהמחיר הסופי יהיה גבוה באופן משמעותי (20% לערך) ממחירי הבורסה. מגעים אלה גורמים לעניין רב בחלק מני"ע הבי"ל תוך הגברת הפעילות מצד בעלי עניין ומקורבים. נראה שבקרוב יתפרסמו עיסקאות בורסאיות מעניינות במספר חברות. השפעת עיסקאות אלו על מחירי הבורסה עשויה להיות מהותית.

הכותב מנהל תיק השקעות

שערי המניות

בנקים מסחריים

שאינם בהסדר ההצמדה

שם	השער	המחזור	השינוי	%	ביקוש/היצע
אגוד ב	25280	4.0			−11.0
הספנות 0.1	2385	13618			−8140
הספנות א 0.5	1410	5013			+771
הספנות אגח 2	1960	3200			−1044
כללי לא בהסדר 1	26600	169	+450	+1.6	+140
בנק צפ' אבניק 1.	— הפסקת מסחר —				
בנק צפ' אבניק 5.	— הפסקת מסחר —				
ט.י.ב. 0.5	10250	5825			+20.0
הבינלאומי 5.0	8202	1028	+200	+2.5	+405

כלולים בהסדר הצמדה

שם	השער	המחזור	השינוי	%	ביקוש/היצע
אי.די.בי רג 100.0	95450	439	+100	+.1	+618
אי.די.בי ב 100.0	95460	4.0	+200	+.2	+8.0
אי.די.בי א 2.0	584900				
אגוד ושה	72100	231	+1400	+2.0	+1511
דיסקונט ב	123600	67.0			
דיסקונט א	122050	175	+350	+.3	+334
דיסקונט שה ב	14215	31.0	−20	−.1	−49.0
המזרחי ש	39450	1054	+160	+.4	+789
המזרחי ב	40271	61.0	+200	+.5	+26.0
המזרחי שה 9	— הפסקת מסחר —				
הפועלים שה 1	95900	1.4	−100	−.1	−1.2
הפועלים ש	65000	774	+200	+.3	+1899
הפועלים ב	64666	220	+258	+.4	+1076
בל"ל א ושה	166150	15.0	+750	+.5	+475
בל"ל שה 7	7925	49.0			−49.0
כלל בנקים 100.0	41540	2073	+400	+1.0	+5845
בל"ל שה 11	15415	569			−236
כרמל יהודה 1.0	55200	74.0	+800	+1.5	+94.0
כרמל יהודה 5.0	27900				

בנקים למשכנתאות

שם	השער	המחזור	השינוי	%	ביקוש/היצע
אדנים 0.1	30900	42.0	+400	+1.3	+81.0
לאומי משכנתאות ש	11460	502	+500	+4.6	+1468
לאומי משכנתאות ב	11300	78.0	+230	+2.1	+135
בנק פיתוח ש	6817 לב		−358	−5.0	−1113
בנק פיתוח שה 1	3986				
בנין ב 5.0	— הפסקת מסחר —				
טפחות ש	4171	2937	+80	+2.0	+1579
טפחות ב ש	4010	1717	+30	+.8	+1321
עצמאות 0.1	22400	19.0	+400	+1.8	+2.0
משכנתאות ש	27167 תב	27.0	+1417	+5.5	+141
משכנתאות ב ש	26650	504			−123
משכנתאות שה 1	10221				+100
משכנתאות שה 2	5032	1189	+20	+.4	+1071
עצמאות 1.0	2415 קו		+115	+5.0	+3586
עצמאות 5.0	1350 תב	2360	+100	+8.0	+5732
בירב 1.0	9370	492			+29.0

מוסדות מימון

שם	השער	המחזור	השינוי	%	ביקוש/היצע
שלמה א ושה	931	13322	−6	−.6	−5352
החקלאות מבנק א	— לא נסחר —				
החקלאות מבנק ב	— לא נסחר —				
לאומי העצמה א ש	15901	317	+400	+2.6	+569
פתוח תעשיה ממבנק	— לא נסחר —				
פת תעש מב ב	— לא נסחר —				
פת תעש מב גג	— לא נסחר —				
פת תעש מב 125	— לא נסחר —				
פת תעש מב ד	— לא נסחר —				
פת תעש מב ה	— לא נסחר —				
כלל מימון 5.0	1363	2899	−20	−1.5	−2494
תעשיה מב	— לא נסחר —				
כלל לפיננ 0.1א	26470	136			+4.0
כלל לפיננ 0.5	23300	169			−168
כלל לפיננ אג"ח 1	19850	20.0			−20.0

ביטוח

שם	השער	המחזור	השינוי	%	ביקוש/היצע
איתן ביטוח ושה בבה	201	17412	+5	+2.6	+5481
אררט 0.1	1580	1233	+15	+1.0	+802
אררט א 0.5	935	1574			−154
בטוח משנה וש"ח	750	602			−7.0
בטוח משנה 5ש"ח	330	6375			+2222
הדר ושה	289	8737	+5	+1.8	+12652
הדר 5שה	250	21371	+3	+1.2	+10336
הדר אפ 2	301	12702			−4122
הפניקס 0.1	749	4226	+9	+1.2	+441
הפניקס 0.5	730	3827	+35	+5.0	+8821
המשמר־הראל 1.0	6970	58.0	+60	+.9	+8.0
המשמר־הראל 5.0	4860	375	−30	−.6	−156
מנורה 1.0	3140	50.0	−20	−.6	−152
מגדל 5.0	1680	1000	+40	+2.4	+580
סהר פיתוח 3	8495	587			+125
סקורים ושה	1429	1994	−4	−.3	−1973
צור ש	449	17827	+5	+1.1	+10470
ציון החזקות 1.0	10700	5.0			−6.0
ציון החזקות 5.0	2930	243	−130	−4.3	−555
הסנה ושה	411	25184	−1	−2	−43708

מסחר ושרותים

מסחר

שם	השער	המחזור	השינוי	%	ביקוש/היצע
אינטרטבא 1.0	9000	340	+100	+1.1	+152
אינטרטבא 5.0	5800	477			+1180
מגיד עורא 1.0	1095	4633	+35	+3.3	+9384
מגיד עורא אפ 2	770	5172	+10	+1.3	+2891
כלל סחר 1ש"ח	556	38866	−2	−.4	−7038
כלל סחר אפ ד	453	21830	−6	−1.3	−5643
כלל סחר אגח 2	192.5	18890			+23169
קריסטל 1.0	1210	29209	+55	+4.8	+34714
רפק 0.1	25739 תב	13.3	+1351	+5.5	+7.9
רפק 0.5	12800 תב	102	−904	−6.6	−79.0
שופרסל 2.0 א	16221	234	+407	+2.6	+191
שופרסל ב 10.0	13496	648	+291	+2.2	+616

שרותים

שם	השער	המחזור	השינוי	%	ביקוש/היצע
דהאל 1.0	2325	242	−10	−.4	−232
מגנות הספקה 1שה	28500	27.0	−424	−1.5	−10.0
מגנות הספקה 5שה	12100	571	−496	−3.9	−424
קידוד 0.1	1564	5968	+69	+4.6	+5411
קידוד 1.0	385	45414			+1142
תמהיר ערובה 0.1	3300 תב	512	−310	−8.6	−998
תמהיר ערובה 0.5	1615	1446			−70.0
קונטרכיים 0.1	3880	371			+48.0
קונטרכיים 0.5	2795	333			−159
אסקל 1.0	7555	229			−44.0
דילק 3 0.1שה	6483	1253	+96	+1.5	+246

מלונות ושרותי תיירות

שם	השער	המחזור	השינוי	%	ביקוש/היצע
גלי זוהר 1.0	6199 תב	163	+369	+6.3	+167
גלי זוהר 5.0	4200	25.2	+100	+2.4	+99.2
מלונות דן 1.0	2210	764			+738
מלונות דן 5.0	1815	658			−479
חוף האלמוג 0.1	8800	289			+62.0
כנס ושה	3645 תב	1538	+174	+5.0	+541
מלונות ירדן 1.0	3088	650	+137	+4.4	+360

מחשבים ושרותי מחשוב

שם	השער	המחזור	השינוי	%	ביקוש/היצע
איכות ושה	1480	1446	−10	−.7	−1678
דשה מיכון 1.0	13149	224			−194
ת.י.ל.ן. 1.0	24910	615	+550	+2.3	+744
יעבא 1.0	7850	195	−1		−61.0
כלל מחשבים 1.0	13602	110	−278	−2.0	−62.0
מ.ל.ל. 1.0	16277	227			+127
מ.ל.ל. 5.0	7950	603	−150	−1.9	−160
משוב 1.0	620 תב	732	−50	−7.5	−1522
משוב אפ 1	540 *	350	−10	−1.8	−800
* ביצוע חלקי 87.50%					
ניקוב ושה	2400	298	−91	−3.7	−571
ניקוב 5שה	1287	2165			−421
ניקוב אפ 2	6030	166			+167
תים מחשבים 1.0	895	4354	−10	−1.1	−3519

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בינוי ופיתוח

שם	השער	המחזור	השינוי	%	ביקוש/היצע
אברהם גיבורי 1.0	— הפסקת מסחר —				
אברהם גיבורי 5.0	— הפסקת מסחר —				
ארזן מבנים 1.0	— הפסקת מסחר —				
ארזן מבנים 5.0	— הפסקת מסחר —				
אזורים ושה	1616	25514			+6784
אזורים אפ 1	1239	9253			+5170
אזורים אגח 3	199.5	62738	+1	+.8	+87756
אילנן 1.0	440	11734	−10	−2.2	−8030
אל־רוב 1.0	2049	492	−10	−.5	−673
אבנתים ו"ח	8032 *	725	−81	−1.0	−567
* ביצוע חלקי 99.40%					
אפריקה 0.1	59810	470	+500	+.8	+787
אפריקה ושה	50001	1120	+600	+1.2	+1283
אפריקה אפ 5	42100	101			+28.0
אדרים 1.0	3000	634	−50	−1.6	−491
אירלדן 1שה	5095	718	−250	−4.7	−1657
אירלדן 5שה	3180 תב	963	−220	−6.5	−2011
בן־יקר גת 1.0	9200	160			−223
ברנובייץ 1שה	— הפסקת מסחר —				
ברנובייץ 5שה	— הפסקת מסחר —				
דניקור 1.0	8100	572			+40.0
דרוקר 1.0	— הפסקת מסחר —				
דרוקר 5.0	— הפסקת מסחר —				
דרוקר ושה	241 *	4482	−27	−10.1	−14235
* ביצוע חלקי 70.30%					
דרוקר 5שה	179.0	11200			+4755
המסלול 1.0	1649 תב	440	−150	−8.3	−740
המסלול 5.0	1275	349			+201
ת.ל.ב. 0.1	— הפסקת מסחר —				
ת.ל.ב. 0.5	— הפסקת מסחר —				
כלכלית י־ם ושה	344	26547	−7	−2.0	−14917
כלכלית ים אפ 1	224	10265			−40.0
גב־ים 0.1	6100	1072	−300	−4.7	−1543
גב־ים 0.5	5220	3451			+2129
ישראלום 1.0	1940	4603			+93.0
ישרס ושה	23801	507	−1200	−4.8	−885
כתן פיתוח 1.0	12485 תב	862	+1135	+10.0	+1611
לופיד 1.0	6090 תב	1719	−400	−6.2	−2565
לופיד 5.0	3000 תב	2035	−250	−7.7	−2057
מ.ת.ב. 1.0	564	14133	−23	−3.9	−25612
מ.ת.ב. אפ 2	399	2250	−6	−1.5	−2804

תעשייה

מזון ומבק

שם	השער	המחזור	השינוי	%	ביקוש/היצע
אסאם 1.0	1501	622			−61.0
גולדפרוסט ושה	3230 תב	96.0	−200	−5.8	−240
גולדפרוסט 5שה	2500	185			+24.0
גולדפרוסט אפ 1	1590		+31	+2.0	+529
דובק מב ש	6950	5256	+200	+3.0	+5567
דובק מב ב	6928	1138	+170	+2.5	+561
תלכל 1.0	955 תב	1583	−60	−5.9	−1388
תלכל 5.0	790	689	−30	−3.7	−689
פרי־הר 1.0	— הפסקת מסחר —				
פרי־הר 5.0	— הפסקת מסחר —				
סוגת בירה 1.0	37800	164	+1100	+3.0	+112
סוגת בירה 5.0	33400	88.0			−43.0
יצהר ושה	1520	558	−10	−.7	−127

הקלאות

שם	השער	המחזור	השינוי	%	ביקוש/היצע
מטעי הדר 0.1	4060	1131	+90	+2.3	+676
מטעי הדר 0.5	3240 תב	420	−360	−10.0	−1083
מהדרין ושה	7270	999			−9.0
מהדרין אפ 1	4945	463	+115	+2.4	+696
נכסי הדרים 1.0	1925	1473			+983
פריאור 5שה	2648	880			+1329
שז־הר 0.1ש"ח	2942	1201	−100	−3.3	−366
שז־הר אפ א	1954 תב	720	−180	−8.4	−591

(המשך – שערי מניות, ללא כותרת)

שם	השער	המחזור	השינוי	%	ביקוש/היצע
מ.ת.ב. אגח א	134.5	8965			+7245
מאגרי בניה 1.0	870	5052			+2942
מישגאל 5שה	401	5918	−6	−1.5	−5860
משגאל אפ (1)	201	45778			+67815
מגדב 5.0	2710	611			−391
מר־לו 1.0	960	1697	+1	+1	+1512
לידשטיין 1.0	539	900			+100
לידשטיין 5.0	285	30826			+22761
ליפשיץ ושה	2235	1619	+93	+4.4	+2480
ליפשיץ 5שה	1693	2420			−165
נאות אביב 0.5	15300	583	+70	+.5	+554
נכסי אדנים ושה	381	19944			+15348
סהר החזקות 1.0	25950	40.0	−300	−1.1	−168
סהר החזקות 5.0	23600	31.0	−860	−3.5	−120
ספן 1.0	7630	86.0	+150	+2.0	+86.0
ספן 5.0	4940	115	+140	+2.9	+195
עזר וכלע 1.0	679	3866	−3	−.4	−1899
עזר 5.0	2700	3067			−249
קסירה 0.1	5380	501	+80	+1.5	+469
קסירה 0.5	2255	2273			+500
רובינשטין ושה	467	2290	−8	−1.7	−5490
רובינשטין 5שה	252	11144	−1	−.4	−592
רובינשטין אפ 2	1392	1596			+460
רובינשטין אגח א	134.5	30039	+5	+.4	+127961
רסקו מבטב	5775 *	569	+525	+10.0	+1821
* ביצוע חלקי 52.90%					
רסקו רג	5000 תב	1098	+270	+5.7	+1087
נכסים ובנין 1.0	4278	1122	+45	+1.1	−880
הכשרת הישוב 1.0	94515	119			−64.0
ישפרו ושה	4909	617	+73	+1.5	+46.0
כלל בינלן 0.1	844	4852	+6	+.7	−7186

(שאר טבלאות שערי המניות בעמודות השמאליות — ובהן "חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה", "מוצרי בניה", "גומי ופלסטיק", "עץ ומוצרי נייר", "מתכות", "טקסטיל והלבשה", "מתכת ומוצריה", "תעשיות שונות", "השקעות ואחזקות", "חברות להשקעה", "נסחרות במט"ח", "דלק ונפט", "רשימה מקבילה" — לא תועתקו.)

שערי קרנות נאמנות

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
אב	6162.18	6076.01
אבוקה	638.56	626.40
אגת	248.01	243.26
אדיר	1625.39	1593.52
אדום	3325.46	3262.80
אופיר	1844.6	1830.56
אור*	428.79	419.72
אורין	154.78	151.66
אורלי	273.13	271.17
אורן	799.20	785.86
אייל	3841.25	3765.79
אירום	5583.84	5461.65
איתן	727.08	712.51
אלון	590.72	578.67
אלמוג	654.37	641.59
ארז	430.85	422.47
אש	222.15	217.31
אשל	178.85	175.38
אתרוג	246.02	243.74
בדולח	3134.35	3075.05
ברוש	581.51	570.58
ברק	609.33	597.68
ברקת	297.23	291.54
בשם	1537.84	1527.23
גבע	1074.29	1058.78
גורן	420.07	418.40
גיא	9938.00	9790.90
גיל	3438.11	3374.51
גלית	619.68	612.27
דובדבן	457.37	452.99
דוכיפת	529.57	519.49
דולב	236.52	231.52
דורון	1482.20	1458.41
דוק	263.10	258.02
דליה	592.07	581.69
דרור	461.42	455.18
דקל	529.57	519.65
הדס	487.79	488.56
הד	530.87	521.84
זהבית	2906.93	2846.88
זהר	20552.27	20232.54
זיו	18961.14	18684.96
זמיר	643.13	650.79
חוחית	159.25	155.77
חלמיש	130.31	129.73
חלמונים	206.50	202.54
חץ	159.46	158.90
טופז	1485.62	1873.57
טל	6079.69	6009.88
יובל	421.12	413.17
יהלום	2970.86	2915.43
יסודות	451.40	447.06
יערה	425.50	416.44
כוכב	427.03	418.98
כחל	135.64	132.09
כלניה	650.66	638.95
כנפית	255.98	251.51
כרמל	152.51	149.41
כתר	1189.35	1165.96
להב	4866.14	4775.20
למשקיע	128960.50	10911.24
לפיד	511.20	508.92
לקט	1745.94	1708.94
לשם	—	—
מגוד	1279.34	1255.00
מגמה	—	—
מגן	252.38	248.73
מגדן	3831.91	3796.23
מגל	400.17	396.74
מור	2392.01	2358.61
מורן	1022.19	1012.83
מטח	27954.45	27495.66
מיטר	987.10	967.69
מניב	5179.81	5081.73
מעיין	772.79	758.17
מקשה	338.62	332.05
מרגלית	1740.00	1707.10
מרווח	120.05	119.68
מרום	1281.55	1257.31
נוגה	29277.79	28854.94
נוף	400.00	392.38
נטע	556.24	545.94
נכס	8055.24	7939.68
נץ	700.29	687.41
נפתלי	131.95	129.31
סלע	336.08	329.53
ספיר	491.56	482.07
סער	424.64	416.95
סמדר	182.50	181.68
עדי	421.11	413.38
עדית	995.86	976.26
עדן	496.27	489.33
עומר	1225.54	1199.46
עמית	3095.34	3068.20
עפרוני	454.91	445.03
עציון	137.76	135.15
פאר	1785.63	1775.71
פז	571.47	560.20
פנינה	530.38	520.01
צוק	117.88	117.37
צמד	1035.00	1013.62
צמרות	594.96	586.80
צפית	1822.02	1787.87
קלע	2507.02	2494.51
רביבים	21892.52	21708.80
רימון	123.56	123.11
רקפת	827.59	815.85
רשף	400.08	391.44
שגיא	411.94	404.86
שחף	329.30	331.20
שירה	479.93	476.50
שמיר	367.25	364.44
שנהב	1111.64	1095.71
שקד	1150.52	1122.94
שקף	177.67	174.19
תאנה	282.04	279.62
תבור	656.62	653.35
תדהר	514.82	507.84
תומר	219.33	215.23
תמרה	186.97	185.71
תרשיש	1376.83	1366.63
תשרי	506.16	499.24

הלוח הכללי

נרשמו לנישואין

דירות למכירה

ביקוש דירות

עסקים

הצעות עבודה

שדוכים

הכרזות

שוק המציאות

ירושלים

ריפוי והרזיה

מגורות

רוצים לקנות

זיפות גגות

פוליש וניקיון

רהיטים

מקררים

הלוואות

ריפוי והרזיה

מכוניות

מרחב תכנון מקומי רחובות

הודעה לפי סעיף 149 מחוק התכנון והבניה בקשה למתן הקלה

בהתאם לסעיפים 146־150 מחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965 ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה למתן הקלה של 6% לתוספת בניה בבנין על חלקה 83 בגוש 3702 רח' ישראל שחר רחובות, כך שאחוזי הבניה בבנין יגיעו לסה"כ של 141% במקום 135 המותרים.

למתן הקלה בקו בנין צדדי לתוספת בניה בבנין על חלקה 303 בגוש 3656 רח' פרישמן רחובות, כך שקו הבנין הצדדי יגיע ל־3.50 מ' במקום 4.0 מ' המותרים בקיר אטום.

למתן הקלה של 13.5% לתוספת בניה בבנין על חלקה 154 בגוש 3678 רח' הרצוג רחובות, כך שאחוזי הבניה בבנין יגיעו לסה"כ של 133.5% במקום 120% המותרים.

כל המעוניין יוכל לעיין בתכנית הבנין, ללא תשלום, במשרדי הועדה המקומית, קומה ד', כל יום בשעות העבודה הרגילות, ולהגיש התנגדות לתכנית תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתון.

יחזקאל הרמלך
יו"ר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה רחובות

למפעל למוצרי נייר דרושים

עובדים

לשעות הבוקר/אחה"צ
מתאים לסטודנטים/נוער
03־217616

קופל – ראם בע"מ
דרושות
קלדניות
בעלות נסיון
לעבודה קבועה או לפי שעות
בשעות אחר הצהריים
טל. 03־251262 בין השעות 9:00־15:00 לרונה

ברבעון הראשון של 1987:

לבנק הפועלים הרווח הגדול במערכת – 30 מיליון שקל

תשואה נטו להון עצמי 10.3%

מאת מוריה אבימלך

בנק הפועלים הרוויח ברבעון הראשון של 1987 30.1 מיליון שקל (18.7 מיליון דולר), הרווח הגדול ביותר שהציגה קבוצה בנקאית לתקופה זו.

הבנקים, המגישים לראשונה דו"חות כספים רבעוניים, עפ"י דרישת המפקח על הבנקים, הציגו לתקופה זו רווחים נאים, הנובעים מגידול המירווחים הפיננסים והתרחבות הפעילות.

הרווח מפעילות רגילות לפני מס הסתכם ב־59 מיליון שקל וההפרשה למסים ב־27 מיליון שקל.

מאזן קבוצת הבנק גדל ב־4.2% בהשוואה לסוף 1986 ועמד על 42.4 מיליארד דולר, והוא גדול במידה ניכרת (12%) מהקבוצה הבנקאית השנייה בגודלה, בנק לאומי.

ההלוואות לציבור גדלו ב־4.7% ל־17 מיליארד שקל ופקדונות הציבור גדלו ב־6.3% ל־17 מיליארד שקל ברבעון האמור.

ההון העצמי של הבנק גדל ב־2.6% ועמד על 1.24 מיליארד שקל.

הדו"חות הרבעוניים אינם מפרטים הפרשה לחובות מסופקים אך הנהלת הבנק מסרה שהפרשות נעשו באותן שיטות, כבעבר, ומכסות את כל הסכומים שפרעונם מוטל בספק.

בנק הפועלים סגר מסוף 1986 ועד סוף מאי 1987 9 סניפים, לאחר שבדצמבר 1986 סגר את 16 סניפי בנק "עין חי" שחדל לפעול.

עמירם שיוון: מוביל ברווחים

השוואת תוצאות הבנקים ברבעון הראשון של 1987

	הפועלים	לאומי	מזרחי	הבינלאומי
רווח נקי (מיליוני שקלים)	30.1	19.6	5.4	12.6
רווח לפני מס (מיליוני שקלים)	59.3	91.4	15.6	28.6
מאזן (מיליארדי שקלים)	42.4	37.9	9.6	4.5

ציקלון מחפשת משקיעים זרים למימוש פרוייקט המטוס גמביט

מאת דני גוב

חברת ציקלון העוסקת בייצור מוצרי תעופה מחפשת בימים אלה משקיעים זרים למימוש פרויקט מטוס הגמביט החדש מייצורה של חברת הבת שלה סקייקרפט.

החיפוש אחר משקיעים נעשה באופקים שונים ואחד מהם הוא באמצעות המחלקה לסחר חוץ בהתאחדות התעשיינים. המחלקה הוציאה בימים אלה חוברת הצעות של 25 חברות מובילות בתעשייה הבטחונית של ישראל הכוללת פרויקטים לשיתוף פעולה תעשייתי וטכנולוגי עם מדינות זרות.

הגמביט הוא מטוס דו מושבי זעיר האמור להמכר כמטוס להרכבה עצמית שניתן להרכיבו במינימום הוצאות ועבודה. החברה מקווה להפוך את הגמביט ללהיט בשוקי חוץ של טייסים וחובבים.

אלאור מכרה מערכת מדידה בלייזר

מאת דני גוב

חברת אלאור אופטרוניקה תמכור למפעלי חניתה מערכת ראשונה מסוגה בעולם למדידת כרסומים באמצעות קרני לייזר. העיסקה הזו: חדירה של החברה לשוק מערכות המודדות חלקי מתכת שונים באמצעות קרני לייזר.

אריה הובר סמנכ"ל החברה, אומר שהיקף מענקי המדען הראשי לחברה עלה עד היום על 2.5 מיליון דולר.

החברה היא חברה בת של אלרון, כלל תעשיות אלקטרוניקה ושליידר מגרמניה. החברה הוקמה בספטמבר אשתקד ומתמחה בפיתוח מוצרי תעשייה המבוססים בעיקר על ידי ביצוע ביקורת עין ומדידות ללא מגע יד אדם. החברה מעסיקה 38 עובדים שמחציתם מדענים, מהנדסים ומפתחים.

כלכלני ההסתדרות:

השכר במגזר הציבורי עדיין נמוך ב־10% לעומת 1984/85

מאת חיים ביאור

השכר ברוטו במגזר הציבורי נמוך בכ־10 אחוזים לעומת רמתו ב־1984/85, חרף העלייה שחלה בו בשנה האחרונה. שכר זה עדיין נמוך בכ־3 אחוזים מהרמה של שנת 1981/82. כך קובע מסמך של המכון למחקר כלכלי חברתי בהסתדרות, שהונח אתמול על שולחן הוועדה המרכזת של ההסתדרות.

לעומת זאת, במגזר התעשייתי־עיסקי תוקנה השחיקה בשכר והוא חזר לרמתו הריאלית מלפני שנתיים.

המסמך מתייחס לנתוני בנק ישראל שלפיהם ב־1986 חל גידול בשיעור של 14 אחוז בצריכה הפרטית. כלכלני המכון מדגישים כי העלייה בצריכה הפרטית באה לאחר שנתיים של ירידה, כך שלפחות חלק מהגידול נובע מהשלמת קניות שנדחו מהשנתיים הקודמות.

באשר למאזן התשלומים המצביע על עודף של 1.37 מיליארד דולר ב־86', קובע המכון שהשיפור בחשבון השוטף נבע מירידת מחירי הדלק, הסיוע האמריקאי המיוחד בגובה של 750 מיליון דולר וכן הגידול ביבוא ההון של המגזר הפרטי.

גורמים אלה הם זמניים ולא ניתן יהיה לבסס על מקורות אלה מדיניות של צמיחה והתרחבות משקית.

למרות השיפור בתנאי הסחר של ישראל – שנבע משחיקה בשער הדולר לעומת המטבעות האירופיים ומירידת מחיר הדלק – היצוא של סחורות ושירותים עלה בשנת 86' רק ב־4.7 אחוזים, לעומת גידול של 8.5 אחוזים ביבוא. מגמה זו של גידול הגרעון של מאזן הסחורות והשירותים נמשכה גם בחודשים הראשונים של שנת 87'. תידרש, איפוא, מדיניות כוללת ומכוונת לעידוד היצוא, כדי לצמצם את הפער בחשבון הסחורות והשירותים של ישראל – מציינים כלכלני ההסתדרות.

המסמך מצביע על שלוש השפעות שליליות לשערי הריבית הריאליים הגבוהים במשק: האחת – ניצול ספקולטיבי של ההפרשיות בין שערי הריבית המקומיים לבין שער הריבית בחו"ל. השנייה – השפעה על מדד המחירים לצרכן ובמיוחד על המחירים המקומיים. השלישית – האטת התהליך של גידול התוצר במגזר העיסקי.

מפעלי נייר מקימה מפעל למחזור פסולת עירונית שייפתח בתחילת 1988

מאת דני גוב

מפעלי נייר אמריקאים ישראלים מקימים בימים אלה בעפולה מפעל חדש למיחזור פסולת עירונית. המפעל בעפולה ייפתח לקראת תחילת 1988. ההשקעה במפעל זה היא במסגרת השקעה בפרויקט מיחזור אשפה בו יוקמו שני מפעלים, אחד מהם כאמור בעפולה, בהשקעה של 11 מיליון דולר.

המפעל בעפולה יעבד 120 טונות ביום של חומרי פסולת שיאספו מעפולה, נצרת, נצרת עילית, מגדל העמק ויוקנעם. חומרי הפסולת יופרדו לפי קטגוריות מוצרים: כ־30% נייר, קרטון, פלסטיק, וזכוכית ומתכות; כ־15% מהפסולת העירונית תעובד לדלק מוצק ושאר החומר האורגני ייהפך לדשנים ולמשפרי קרקע.

הפרויקט האמור הוא במסגרת תכנית חברת מפעלי נייר להשקיע כ־100 מיליון דולר בחומש הקרוב בנושאים שונים של פיתוח כאשר רבע מהסכום האמור יופנה לחברת הבת אמניר.

"לוז" תקים תחנות כוח סולריות באזור הים התיכון

מאת דני גוב

חברת לוז אינטרנשיונל מירושלים תתחיל בקרוב לפתוח את השוק הים־תיכוני כיעד למערכות הכוח הסולריות שהיא מייצרת. לוז סיכמה בימים אלה על הקצאת כספים משותפת לצורך הפרויקט עם קונצרן הענק לזכוכית פלאכגלאס מגרמניה.

יו"ר הועד המנהל של פלאכגלאס, ד"ר וולטר מריקס, נפגש בירושלים גם עם שר האנרגיה משה שחל, והשניים דנו בפרויקט ישראלי להקמת תחנות כוח סולריות, שישמש מגדל שיווקי לתחנות כוח נוספות באזור.

החברה הגרמנית מייצרת מראות קעורות גדולות המהוות מרכיב עיקרי במערכות הסולריות של לוז. לחברה מחזור של 700 מיליון דולר והיא חברה בת של חברת האחים פילקינגטון, אחת מיצרניות הזכוכית הגדולות בעולם.

- חברת ה ביזנס האמריקאית לוריס תקים בארץ בתוך כשישה חודשים רשת חנויות מכירה של מוצרי לוריס בלבד. לאחר סגירת מפעל אתא שהיה בעל הזיכיון של לוריס בישראל הוקפא הזיכיון שניתן לה מהחברה האמריקאית לייצר את מוצרי לוריס ולמכרם בישראל.

תכשיטים ישראליים נמכרים בארה"ב כאיטלקיים

מאת דני גוב

תופעה מדאיגה מסתמנת באחרונה בשוק התכשיטים המיובאים בארה"ב. תכשיטים שיוצרו בישראל נמכרים בשוק האמריקאי כתכשיטים מתוצרת איטליה. ראשי מכון היצוא החליטו להלחם בתופעה ולצורך זה החל בארגון מסע פרסום ויחסי ציבור ראשון מסוגו, לתכשיטים הישראלים המיוצאים לארה"ב.

את מסע יחסי הציבור והפרסום תנהל חברת ענק אמריקאית – ברייקום – שתפקידה יהיה לעורר את מודעות הצרכנים האמריקאים לעובדה שמדובר בתכשיטים ישראליים ולא איטלקיים כפי שמציגים אותם כיום.

במכון היצוא אומרים כי התכשיטים מישראל הנחשבים לבעלי איכות גבוהה זכים להצלחה רבה בקרב נשות ארה"ב ובשנה שעברה נמכרו תכשיטים בסך כולל של כ־160 מיליון דולר, שהם כ־60% מכלל יצוא התכשיטים הישראלי.

התכשיטים הישראליים מסורים ממכס, עובדה ההופכת את היצוא לארה"ב לכדאי ביותר.

כלל תעשיות עומדת להיכנס לפרוייקטים בתעשיית המזון

מאת מוריה אבימלך

כלל־תעשיות מנהלת מו"מ עם כמה גופים פרטיים בתעשיית המזון לרכישת בעלות.

כיום משווקת חברה בת של "סנפרוסט", מקבוצת "כלל־תעשיות" מוצרי מזון בהיקף 40 מיליון דולר לשנה, בעיקר מוצרי "סנפרוסט" "מעדנות" (חברה בת של סנפרוסט) ו"טבעול".

כלל תעשיות מתכוונת להעמיק את אחיזתה בתעשיית המזון ולנצל את היתרון שהעניקה לה הבעלות על רשת המזון. תכניות אלו משתלבות עם מדיניות כלל־תעשיות להרחיב פעילות ייצור ושיווק לשוק המקומי.

כלל תעשיות הרחיבה בשנה האחרונה את פעילותה בשוק המקומי גם בענפים אחרים. כך למשל רכשה כיזון את רשת "סתה", ותמה הסכם עם "לוויס" ועם "מנהטן" לשיווק בלעדי של מוצריהם, הקימה מתפרה בירקא והרחיבה מתפרה בנצרת עילית. גם מפעלי הנייר הקימו לאחרונה 3 מפעלים בתחומים משיקים: "צה"ר" לצבעי דפוס ועם "סיבים כימיים" (מקבוצת כלל־תעשיות) כד – אריזות איכותיות ועם מכלי כרמל של "כוד") חברה לייצור דטרגנטים עם מפעל "זוהר" מקיבוץ דליה.

הגנה מלאה לדירקטורים של אי.די.בי. החברה תיתן שיפוי מלא מראש

מאת דני גוב ומאיר תדמור

בהודעה ששוגרה לבעלי המניות של חבר אי.די.בי. חברה לאחזקות בנקאיות (משפחת ריקאנטי) על קיום אסיפה כללית שלא מן המנין של החברה ב־16 לחודש זה (יום ב' הבא), מוצע לקבל למחזיקי המניות לקבל החלטות מיוחדות.

להפתעת מקבלי ההודעה, מוצע להוסיף לתקנות ההתאגדות של החברה תקנה האומרת: שהחברה תשפה כל דירקטור וכל פקיד אחר שלה, לרבות מי שכיהן כנציג החברה או לפי בקשתה בחברה אחרת, שלחברה עניין בה, על כל סכום שאדם יחוייב בתשלומו על פי פסק דין או פשרה.

יתר על כן החברה גם תכסה את כל ההוצאות הקשורות בהגנתו של הדירקטור. בעקבות דו"ח ועדת בייסקי ובעקבות התביעות שהוגשו נגד הבנקים ומנהליהם וכן מנהלי סניפים, תבעו אלה כי הבנק ישפה אותם באותם מקרים בהם על הוצאותיהם בקשר לתביעות אלה.

אי.די.בי. מציעה לבעלי המניות כי מעתה ואילך יקבל כל דירקטור או מנהל של החברה מכתב שיפוי מראש, שיתן כיסוי מלא לתביעות העלולות להיות מוגשות נגדו בגין היותו מנהל בחברה או בחברה של אי.די.בי. עניין בה.

כידוע, חברות הביטוח אינן עוסקות לבטח סוג של ביטוח אחריות מקצועי ועל פי רוב נמנעות מכך, אלא אם כן ביטוח אחריות מנהלים בה בנוסף לביטוחים אחרים. זהו מקרה ראשון שחברת אחזקות מבקשת לעגן את ההגנה של מנהליה בתקנות החברה.

ההגנה הטוטאלית שיקנה סעיף זה בתקנות החברה, אין דומה לו גם בארה"ב ובמדינות אירופה. הוא יירשם ככל הנראה כחידוש ישראלי מקורי המסיר כל אחריות מדירקטור על פעולותיו בתוקף היותו דירקטור בחברה ומכסה גם מעשים או מחדלים שנעשו על ידי דירקטור או מנהל בחברה לפני היכנס התקנה החדשה לתוקף.

אקרשטיין מקים מפעל ראשון בארץ לייצור בלוקים סיליקט

מאת דני גוב

חברת אקרשטיין מקימה בימים אלה מיפעל חדש, שיהיה ככל הנראה היחיד בארץ בשלב זה, לייצור בלוקים סיליקט. מדובר בלבנים ששימשו לבנייה בארץ לפני עידן הבלוק החלול. בימים אלה פורקת החברה מיפעל מיוחד שיובא מגרמניה. המיפעל החדש יוקם באתר קיים של החברה באשדוד בהשקעה של 3 מיליון דולר.

ההחלטה להקים את המיפעל באשדוד נובעת מריכוז החול המצוי במקום הדרוש לייצור הלבנים (הרכב הלבנה: 92% חול, 5% סיד והשאר מים). המפעל יתחיל לייצר בתוך שישה חודשים.

גיורא אקרשטיין בעל המפעל אמר לסופר "דבר" כי להערכתו הוא היצרן הבלעדי לאחר שמפעלים אחרים שהיו קיימים בעבר, כשישה מפעלים, נסגרו בגלל העדר ביקוש ללבנים לבנייה. להערכתו המחזור החזוי הוא כ־3 מיליון דולר, אך יהיה כפוף לביקוש בשוק הבנייה, כושר הייצור של המפעל. כושר הייצור של המפעל יאפשר אם ייווצר ביקוש מחזור של 10 מיליון דולר.

המפעל יהיה אוטומטי ברובו ויעסיק כ־10 עד 15 עובדים. במפעל תהיה גם סכביקה מיוחדת לייצר את הלבנים בצבע. אקרשטיין אומר כי לאחר בדיקה של השוק הסתבר כי קיים ביקוש הן מצד אדריכלים והן מצד קבלנים והלבנים מיועדות לבנייה איכותית יותר מזו המקובלת היום בענף הבנייה. להערכתו השימוש בלבנים לא ייקר את הבנייה התקנית.

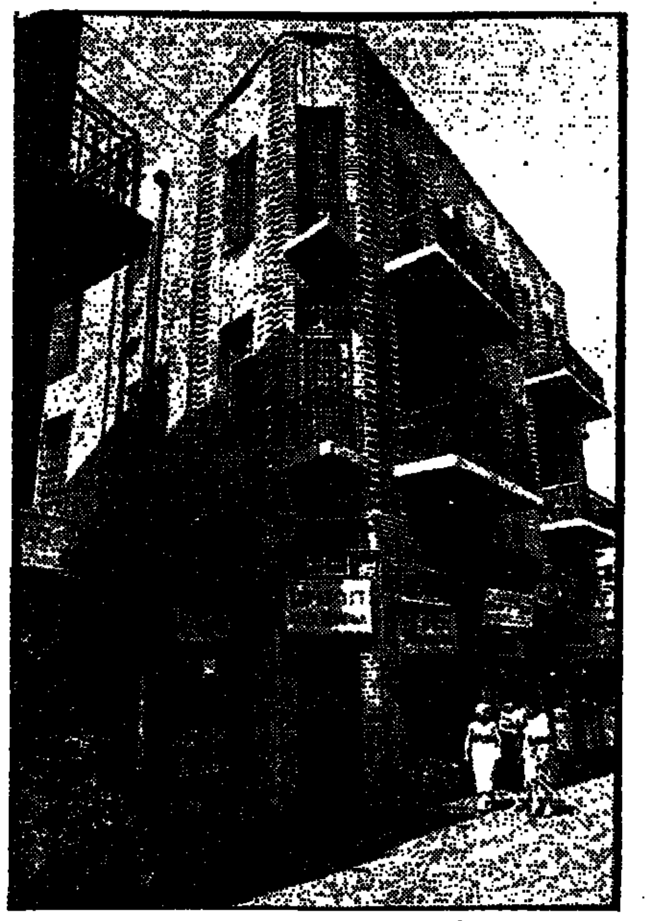

בניין הבנוי מלבני סיליקט, נבנה ב־1920, רחוב אלנבי פינת יונה הנביא תל־אביב.

המסחר ב"משתנים" הפך "נותן הטון" במסחר בבורסה

מאת מאיר תדמור

ניתוח של מגמות המסחר בבורסה מעלה, כי המסחר הנערך ב"משתנים", 23 המניות הנסחרות בשעות הבוקר, המהווים כבר עתה יותר ממחצית מההיקף הכספי של השוק, הם נותני הטון במסחר בשאר המניות בשעות הצהריים. משקיעים זרים מנצלים עובדה זו לצורך הוראותיהם במהלך המסחר בשעות הצהריים.

ככל שיגבר התהליך זה עם הרחבת מספר המניות הנסחרות בשלב המשתנים, יגדל המחזור במניות המשתתפות ועימו היקף המסחר היומי. מומחים העוקבים אחרי שיטת המסחר החדשה אומרים, כי היא ממתנת את התנודות במחירי המניות ועם זאת מגדילה את סחירותן.

כידוע הנהיגה הבורסה את שיטת המסחר החדשה בסוף אפריל ורק לאחרונה שינתה את הרכב המניות הנסחרות בה. ראשי הבורסה עוקבים אחר "הניסוי" ולאחר שיצטבר ניסיון של כמה חודשים יוחלט אם להרחיב השיטה, לשנותה, או להמשיך ולבדוק את מידת הצלחתה.

ירידה בנכסי הקרנות במאי – 3553 מיל. שקל

מאת מאיר תדמור

בסוף מאי הסתכמו נכסי כל קרנות הנאמנות בסכום של 3553 מיליוני שקלים, לעומת 3606 מיליון שקלים בסוף אפריל השנה.

חלקם של שלושת הבנקים הגדולים במערכת היה 2938 מיליון שקלים, כ־83%. חלקו של בנק לאומי במערכת הגיע ל־40.9 אחוזים (40.3 אחוז באפריל). חלקו של בנק הפועלים גדל שוב ל־26.2% (26% באפריל). מאז תחילת השנה גדל חלקו של בנק הפועלים במערכת ב־1.5%.

בנק דיסקונט נטל בסוף מאי 15.6%, הבנק הבינלאומי 4.8% והבנק המזרחי 4.7%.

גידול רב נרשם מאז תחילת השנה בנכסי קרנות הנאמנות של בנק אמריקאי ישראלי, הנמנה עם קבוצת בנק הפועלים, 139% מתחילת השנה. קרנות אלה הגיעו לנכסים בהיקף של 180 מיליון שקלים, והם מהווים את הקבוצה הרביעית בגודלה במערכת.

קרנות הנאמנות המתמחות במניות המובילות בתשואה מתחילת השנה

מאת מאיר תדמור

מסיכומי קרנות הנאמנות עולה, כי על אף הירידה בשערי המניות שהיתה בחודש מאי, לראשונה מאז תחילת השנה, קרנות התמחות בהשקעה במניות שמרו על מעמדן בנושאות התשואה הגבוהה ביותר, מבין כל צורות ההשקעה.

בסוף מאי היו שלוש קרנות בהן התשואה עלתה על 60%, כולן נמנות עם הקרנות המתמחות במניות, ושתי קרנות עם מדיניות השקעה גמישה שאף הן נתנו תשואה של יותר מ־60% אחוז.

אחת עשרה קרנות הניבו תשואה של 50 עד 60 אחוזים מתחילת השנה, מהן עשר הנמנות עם קרנות המניות ואחת שהיא קרן גמישה. חמש קרנות נתנו תשואה של 40 עד 50 אחוז מתחילת השנה, שלוש מהן של מניות ושתיים גמישות.

שלוש הקרנות הטובות ביותר תשואה של 60% ומעלה היו אשו (בניהול מירית), מור (הבינלאומי), אבוקה (יונייטרסט). שלוש הקרנות הגרועות ביותר מאז תחילת השנה – תשואה קטנה מתשעה אחוזים היה חליפין (פיא) לשם (מזרחי), תפוז (דיסקונט).

ברירת הצמדה לדולר ולמרק בבנק לאומי

מאת מאיר תדמור

בנק לאומי יצא בתוכנית חיסכון חדשנית שעיקרה בברירת הצמדה לדולר האמריקאי או למרק הגרמני – הגבוה בין השניים.

במסגרת התכנית שהיא לתקופה של 3 שנים לפחות, יוכל החוסך בתום שנתיים, לזכות בגבוהה מבין שתי האפשרויות: הצמדה לדולר וריבית של 6.37% לשנה, או הצמדה למרק ללא ריבית. לאחר שנתיים תמשיך התוכנית, כתכנית חיסכון דולרית רגילה. רווחי התכנית פטורים ממס. התוכנית מיועדת בעיקר למשקיעים המבקשים הגנה מפני תנודות בשערי החליפין דולר/מרק, בעל פת"ם והשקעות אחרות במט"ח.

מנכ"ל דיזנהויז: צפוי גידול של 8% במספר היוצאים לחו"ל

מאת אריה ארד

גידול של 7־8 אחוזים במספר היוצאים לחו"ל צפוי השנה, מעריך מנכ"ל חברת "דיזנהויז" אבי פרידמן. על־פי תחזיתו, ישראלים יבצעו השנה 750 אלף נסיעות לחו"ל, מהן 200 אלף נסיעות תיירותיות טהורות.

עליה גדולה במיוחד, של 35 אחוזים, צפויה, לדבריו, במספרם של היוצאים בטיולים מאורגנים: 50 אלף איש ייצאו בטיולים מאורגנים. הטיולים המבוקשים ביותר השנה, לדברי מנכ"ל "דיזנהויז", הם לארה"ב (33 יום במחיר של 2,923 דולר); לאירופה (18־23 יום במחיר של 2,173 דולר); אנגליה וסקוטלנד (15 יום במחיר של 1,100 דולר); המזרח הרחוק (28 יום במחיר של 3,200 דולר).

פרידמן מספר על שינוי גדול בהרגלי התשלום של התייר הישראלי. בשנה שעברה נהג הישראלי לשלם בחו"ל 90 אחוז ממחיר שירותי קרקע, בעוד שהשנה הוא משלם רק כמחצית המחיר בחו"ל.

בארץ אין נתונים לגבי מספר היוצאים אלא לגבי מספר הנסיעות בלבד ומעריכים, כי 70־75 אחוז מן הנסיעות מתבצעות על־ידי ישראלים היוצאים בענייני עבודתם, כגון אנשי־עסקים. פרידמן גילה, כי יש היוצאים עשרות פעמים בשנה לנסיעות בנות יום־יומיים. הוא סיפר, כי אחד מלקוחות "דיזנהויז" יצא בשנה שעברה 54 פעם. עוד סיפר על מנהל שיווק של יצואן גדול המרבה לנסוע וחוזר לארץ בריצות.

פרידמן סיפר, כי "דיזנהויז" זכתה השנה במיכרזים בעסקיהם של רוב ועדי העובדים הגדולים, כגון התעשייה האווירית, התעשיה הצבאית ומועדון השקם. הנוסעים באמצעותם יזכו בהנחה של 25 אחוז על מחירו של טיול מאורגן ואת מחצית המחיר יוכלו לשלם בחמישה תשלומים דולריים. פרידמן הדגיש, כי כל המחירים של משרדו, כפי שפורסמו, הם סופיים ללא קשר בתנודות שערי־החליפין. הוא הסביר, כי הצליח לרכוש בעוד מועד מטבעות אירופיים בשערים נמוכים משערם הנוכחי ולכן אין "דיזנהויז" מושפעת מן התנודות בשערי־החליפין.

עוד אומר פרידמן, כי מספר התיירים הנכנסים באמצעות המשרד גדל בשנתיים האחרונות ב־170 אחוז וההכנסה ממקור זה מגיעה השנה ל־10 מיליון דולר, פי 3 בהשוואה ל־1985.

בתוך־כך נמסר אתמול, כי בימים הקרובים יסוכמו הסדרי הביטוח של סכומים ששולמו לסוכני־נסיעות למקרה שזה לא יוכל לעמוד בהתחייבויותיו. הביטוח יחול על כל הסכומים ששולמו מראש, בלא שנתקבלה התמורה. 66 מתוך 500 הסוכנים הקיימים בארץ פשטו את הרגל בשנה האחרונה.

על־פי ההסדר יחוייבו הסוכנים להודיע ללקוח על האפשרות לבטח את תשלומיו והלקוח יצטרך לחתום על טופס מיוחד, אם רצונו בביטוח אם לאו. הביטוח ייעשה באמצעות חברות הביטוח והפרמיה תשולם בבנקים על גבי טופס מיוחד. התחייבותם של סוכנים ישראליים כלפי תיירים זרים תכוסה על־ידי חברת הביטוח הממשלתית "ענבל" מן הפקדון שחייב הסוכן להפקיד עם קבלת רשיונו. גובהו של פקדון זה ייקבע בימים הקרובים ומיד לאחר מכן יובא ההסדר כולו לאישור ועדת הכלכלה של הכנסת. ההסדר ייכנס לתוקפו ארבעה חודשים לאחר שיאושר בועדה.

ועדת גבאי: תקציב המו"פ לא נוצל במלואו ולכן אין צורך להגדילו

מאת דני גוב

ועדת גבאי שבחנה את העידוד למו"פ לפירמות קטנות ובינוניות קובעת בין שאר המלצותיה כי בשנים האחרונות לא היה ניצול מלא של תקציב המו"פ כך שבשלב זה אין צורך להגדילו ממשית.

הועדה אומרת כי הסיוע הממשלתי למו"פ למפעלים קטנים ובינוניים בשלב המו"פ הוא סביר. המדינה, אומר הדו"ח מספקת היום כ־50% עד 66% מההוצאות בשלב זה ומתירה בפני המשקיעים את הצורך לממן 34% עד 50% מההשקעה.

הועדה ממליצה שבכלל מו"פ היום יקח על עצמו סיכון כספי בתנאי הכרחי להפעלת שיקול כלכלי אמיתי. להערכת צוות הועדה על משרד התעשייה והמסחר והמדען הראשי לתת מענק רק תוך בחינת סיכויי המוצר בשוק, דבר הנעשה ביום במידה מסוימת, אך יש להרחיבו ולמסדו. עם זאת ממליצה הועדה ליצור סיוע לשלב המעבר ממו"פ לייצור. הועדה ממליצה ליישם סיוע לשלב המעבר הינו בין שלב המו"פ לשלב הייצור ההמוני ולבחון בעתיד שינוי הצרכים של הפירמות השונות בשלב זה.

אגף התקציבים ומשרד התמ"ס שלהם נציגים בועדה בוחנים בימים אלה את הצרכים והם אמורים לקבוע את ההיקף הרצוי של הסיוע הקריטריונים ליישומו.

חב' הביטוח "ציון" – רווח קטן ב־86

מאת מאיר תדמור

חברת הביטוח ציון הרויחה בשנת העסקים 1986 94 אלף שקל בלבד חברת האם ציון־החזקות הפסידה סכום דומה.

עיקר ההפסדים נובעים מענף ביטוח אלמנטרי ובהם הפעילות בחו"ל. לטענת ראשי החברה נבעו ההפסדים גם בשל תעריפי ביטוח לא סבירים כתוצאה מהתחרות הפרועה וכן התייקרות ביטוחי המשנה בחו"ל. ההפסד השוטף של החברה בעסקי ביטוח אלמנטרי הסתכם ב־4.2 מיליון שקל.

בעסקי ביטוח חיים חלה עליה ומספר הביטוחים החדשים הוכפל ופלח השוק, על פי הפרמיות, גדל ל־10.7% וברבעון הראשון של השנה אף גדל יותר. ההכנסות מהפרמיות גדלו ב־24% הרווח מענף זה הגיע ל־5.9 מיליון שקל והיווה כ־43% מכלל ההכנסות של החברה.

אמריקה ישראל בליידס מבקשים פטנט לסכין גילוח מפיתוח ישראלי

מאת דני גוב

חברת אמריקה ישראל בליידס, יצרנית של סכיני גילוח, מגישה בימים אלה בקשות לרישום פטנט על סכין גילוח חדש מייצורה בשמונה מדינות.

המדינה הראשונה שבה כבר נרשם הפטנט היא דרום אפריקה. כן הוגשו בקשות לרישום פטנט בארה"ב, קנדה, אנגליה, הולנד, גרמניה, צרפת וישראל.

מרכז למו"פ יוקם בירושלים

מאת דני גוב

מרכז חדש למחקר ופיתוח תעשייתי יוקם בקרוב בירושלים. חברה חדשה – קריית תעשיות עתירות מדע – השייכת לחברה הכלכלית לירושלים ולאוניברסיטה העברית באמצעות חברת יישום, תבצע את הפרויקט.

מדובר בהקמת בניין חדש בגבעת רם בירושלים שייבנה על שטח של 2000 מ"ר ושישרת מיני קאמפוס.

המבנה החדש יאכלס בעיקר תעשיות בשלבים הראשוניים שלהן והמבקשות לבצע פרויקטים של פיתוח תעשייתי על בסיס מחקרים שונים של האוניברסיטה.

הפרויקט החדש יאפשר קירבה למעבדות ומכוני המחקר של האוניברסיטה וזו תוכל לספק ליזמים שירותים שונים כגון מחשבים, ספריות וכד'. לאחר שלב הניסויים שיימשך עד חמש שנים ולאחר שתבחן הכדאיות הכלכלית של הפרויקטים הנבדקים, יועברו התעשיות הללו לקריה לתעשיות עתירות מדע בהר החוצבים הסמוך לירושלים.

כבר עתה ידוע על ביקוש ער של כמה גורמים המבקשים להשתלב בפרויקט המיני־קאמפוס.

שערי מטבע חוץ ביום 7.6.87

המטבע	השימוש	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב		1.55	1.62	1.55	1.63	1.56	1.63	1.5881	1.6079	1.5881	1.6079	1.5891	1.6091	1.5981
1 מארק גרמני		0.86	0.89	0.86	0.90	0.86	0.90	0.8764	0.8874	0.8759	0.8869	0.8786	0.8897	0.8824
1 ליש"ט		2.53	2.64	2.55	2.67	2.55	2.67	2.5957	2.6281	2.5934	2.6257	2.5957	2.6284	2.6123
1 פרנק צרפתי		0.25	0.27	0.25	0.27	0.25	0.27	0.2624	0.2656	0.2626	0.2659	0.2623	0.2656	0.2640
100 יינים יפאניים		1.08	1.13	1.09	1.14	1.09	1.14	1.1082	1.1221	1.1067	1.1205	1.1099	1.1238	1.1152
1 גולדן הולנדי		0.76	0.79	0.76	0.80	0.76	0.80	0.7783	0.7880	0.7790	0.7888	0.7786	0.7884	0.7832
1 פרנק שוויצרי		1.03	1.08	1.04	1.09	1.04	1.09	1.0580	1.0712	1.0561	1.0692	1.0593	1.0727	1.0640
1 כתר שוודי		0.25	0.26	0.25	0.26	0.24	0.26	0.2517	0.2549	0.2514	0.2545	0.2519	0.2550	0.2533
1 כתר נורבגי		0.23	0.24	0.23	0.24	0.23	0.24	0.2372	0.2402	0.2369	0.2399	0.2371	0.2431	0.2387
1 כתר דני		0.23	0.24	0.23	0.24	0.22	0.24	0.2333	0.2362	0.2331	0.2360	0.2333	0.2362	0.2346
1 מארק פיני		0.35	0.37	0.35	0.37	0.35	0.37	0.3612	0.3657	0.3611	0.3656	0.3611	0.3657	0.3635
1 דולר קנדי		1.15	1.21	1.16	1.22	1.16	1.22	1.1825	1.1972	1.1816	1.1964	1.1832	1.1981	1.1897
1 דולר אוסטרלי		1.06	1.17	1.09	1.18	1.10	1.18	1.1339	1.1480	1.1331	1.1472	1.1352	1.1495	1.1418
1 ראנד דרא"פ		0.51	0.61	0.47	0.80	0.50	0.70	0.7909	0.8007	0.7908	0.8007	0.7926	0.8026	0.7958
10 פרנקים בלגיים		0.41	0.43	0.41	0.44	0.41	0.43	0.4220	0.4273	0.4226	0.4279	0.4236	0.4289	0.4260
10 שילינגים אוסטריים		1.22	1.27	1.23	1.28	1.22	1.28	1.2480	1.2636	1.2480	1.2636	1.2487	1.2644	1.2559
1000 לירטות איטלקיות		—	—	—	—	—	—	1.8184	1.8410	1.2184	1.8411	—	—	1.8297
1 "סל" (ECU)		1.18	1.24	1.19	1.26	1.18	1.26	1.2104	1.2255	1.2115	1.2267	1.2121	1.2273	1.2179
1 דינר ירדני		4.50	4.77	4.50	4.79	4.53	4.84	—	—	—	—	—	—	4.6824
10 לירות לבנוניות		—	—	0.12	0.13	0.12	0.16	—	—	—	—	—	—	0.1294
1 לירה מצרית		0.68	0.72	0.71	0.75	0.65	0.71	—	—	—	—	—	—	0.7351

صورة عن الأصل

15 מיליון דולר תשקיע התנועה הקיבוצית בחינוך טכנולוגי־מדעי

מאת ארנון כהן,
סופר „דבר" לענייני התיישבות

התנועה הקיבוצית עומדת להשקיע בעשור הקרוב כ־15 מיליון דולר בחינוך טכנולוגי־מדעי, במטרה להכשיר כל שנה כ־2000 בני קיבוצים בתחום זה ולהכין עתודה של אנשי מקצוע למפעלי התעשיה הקיבוציים. דברים אלה מסר המזכיר החדש של ברית התנועה הקיבוצית, שמואל אייל, חבר־קיבוץ גיר־אליהו.

שנים רבות היה החינוך הטכנולוגי מעין בן־חורג במערכת החינוך הקיבוצי ורוב התלמידים שהופנו אליו, או למגמות טכנולוגיות בבתי ספר לא קיבוציים, היו צעירים שהתקשו במקצועות אחרים. במרוצת השנים חל שינוי בהתייחסות זו, בעיקר על רקע התנופה ההולך וגובר, אך עדיין לא מגמות טכנולוגיות רק בחלק קטן מבתי הספר הקיבוציים.

התוכנית החדשה, שהוכנה על־ידי ועדה בראשותו של פנחס אגמון ממעגן־מיכאל, בה שותפים אנשי חינוך, אנשי תעשיה וגורמים נוספים בתנועה הקיבוצית, מתכוונת להחדיר את החינוך הטכנולוגי לכל 40 בתי הספר העל־יסודיים של התנועה הקיבוצית וכן למכללות האזוריות למבוגרים.

התוכנית החדשה תבוא בבדיקה מסודרת על המסגרת הוראת הוראת המקצועות הקשורים בה.

כדי להתגבר על הבעיה של מחסור בכוחות הוראה במקצועות הטכנולוגיים, הקיימת גם בעירה, מציעה התוכנית להכשיר לכהונה זו מהנדסים ואנשי תעשיה חברי קיבוצים וכן להקים קרן שתאפשר למהנדסים להרחיב את השכלתם האקדמית ולהכין תוכניות לימוד בנושאי הטכנולוגיה.

בדעת התנועה הקיבוצית לשתף את האגף לחינוך התיישבותי במשרד החינוך וגורמים ממלכתיים וציבוריים נוספים במימון פעולות החינוך הטכנולוגי בתנועה הקיבוצית בשנים הקרובות.

צעיר חטף תיירת בחוף ת"א באיומי סכין ואנס אותה 5 פעמים ב־3 שעות

מאת נתן רועי, סופר „דבר" לענייני משטרה

צעיר בן 24 אנס לפני כחודש תיירת אירופית חמש פעמים ברציפות אחרי שפגש אותה ב־20 במאי 1987 בחוף „הילטון" בתל־אביב. הצעיר, שהוטל צו איסור פרסום על שמו, משוחרר בפקודת בית המשפט המחוזי בתל־אביב על מקרה אונס אחר ומשפט האונס הראשון שלו היה אמור להתחיל בנובמבר הקרוב.

התיירת הגיעה לישראל ב־22 באפריל 1987 ויצאה לטיול מאורגן. ב־20 במאי הגיעה, ללא ליווי לתל־אביב וביקשה להתרחץ בים. היא לבשה בגד ים במלתחות סמוך למלון „הילטון" ושכבה לחוף. כאן נטפל אליה החשוד. כעבור כמה דקות, כשנואשה מהטרדותיו, נכנסה לים והוא בא אחריה, חיבק אותה וניסה לנשקה. היא נמלטה חזרה לחוף והוא שב ניגש אליה. היא אמרה לו שאיננה מוכנה לדבר איתו, אך הוא המשיך להטרידה.

לפתע הגישה בלהב סכין בצלעותיה והצעיר פקד עליה: „קומי ולכי כשאת צמודה אלי". היא התרוממה ממקומה, אוחזת פתר, והוא כיסה את הסכין במגבת. כך נעו, צמודים. זה לזה, בשעה 12.30 בצהרים, מחוף „הילטון" לאורך רחוב הירקון, דרך כיכר אתרים, לכיוון בית דירות ברחוב יונה הנביא 22, שבו התגורר עם שני צעירים. התיירת חששה לפצות פה. כשהגיעו, העלה את התיירת, תוך שימוש בכוח, לדירה. כאן צעקה: „אני לא רוצה לעלות אתך", אך הוא דחף אותה בכוח לתוך הדירה והשליך אותה על המיטה.

כאן החלו יסוריה. החשוד הפשיט את הנערה הנבוכה והשבורה, הכניס אותה למקלחת ובעל אותה שם. לאחר מכן גרר אותה אל המיטה. היא החלה לצעוק אבל כשהבינה, כי הצעקות מעוררות בו זעם רב, השתתקה. הוא ניסה, בשלב זה, לפתוח עימה שיחה והוך כדי כך בעל אותה שוב בכוח. היא ניסתה להתלבש כשפנה לרגע למטבח, אך הוא שב מיד וזרקה למיטה תוך גידופים. שוב פנה למטבח ושוב ניסתה להתלבש.

באותו רגע נשמעו דפיקות בדלת. הוא איים עליה, כיסה אותה בשמיכה ופתח. לחדר נכנס אחד משותפיו לדירה אך החשוד לא סיפר לו על התיירת שמתחת לשמיכה. החבר עזב ואז, באיומי מספריים, שוב אנס אותה. לאחר שעה קלה אנס אותה בפעם הרביעית. היא התחננה שיניח לה ובתגובה אנס אותה פעם נוספת.

לאחר שנוכחה כי כלו כוחותיו, הציעה לו ללכת לאכול ברחוב דיזנגוף. הוא הסכים ומשהגיעו, ביקשה ממנו לאפשר לה להתקשר לחברה „כדי שלא ידאגו". כך הצליחה להימלט והגיעה למשטרת תל־אביב.

שש שעות היתה התיירת עם החשוד ושלוש שעות נאנסה.

החשוד אותר במהלך חקירה שהתנהלה בהתשתפות התיירת בחוף תל־אביב. הוא ניסה להימלט, אך נעצר על ידי סגן ניצב פייבל לבון, ראש מחלק בילוש נוטשי.

הפרקליטות תגיש נגדו כתב אישום חמור ביותר על אינוס חוטפה.

משרד החינוך מכריז מלחמה על משקה „קוקאין"

(עש"ת). – משרד החינוך הכריז אתמול מלחמה נגד הכוונה להפיץ ולפרסם משקה קל תוסס בשם קוקאין. על המשקה החדש נודע למשרד מהעיתונות וחוששים בו כי מתן שם זה למשקה עלול לתת לגיטימציה להזמנת וצריכת הסם קוקאין על־ידי בני נוער.

מכון חליבה אוטומטי עם מחשב לכל פרה נחנך בצרעה

מאת דויד מרשיוב, סופר „דבר" לענייני חקלאות

מכון חליבה אוטומטי וממוחשב, יחיד מסוגו בעולם, המסוגל לחלוב 180 עד 200 פרות, בשעה נחנך אתמול בקיבוץ צרעה.

מנכ"ל המשביר המרכזי שסיפקה את הציוד, שלמה אייגר, מסר כי ההשקעה הגיעה לכדי 750,000 דולר. 80 אחוז מפריטיו של המכון הם מתוצרת מפעל צ.ח.מ. אפיקים ו־20 אחוז בלבד מהציוד הם מתוצרת החברה הבריטית פולווד המיוצגת בישראל על ידי המשביר.

נשרף חדר אוכל בשדה בוקר

(ע). – חדר האוכל של מדרשת שדה בוקר וחלק גדול מהריהוט נשרפו בסוף השבוע, כתוצאה ממשחק של שלושה ילדים בגרות דולקים.

שני ילדים, בני 6 ו־10, נחקרו במשטרה ושוחררו. נגד ילד שלישי, בן 13, שוקלים חוקרי המשטרה להגיש כתב אישום על גרימת שריפה.

בנייה באיקרית ובבירעם תחייב אישור אגף העתיקות

מאת צבי אילן, סופר „דבר"

לא תוכל להתבצע בנייה בתחום חורבות הכפרים איקרית ובירעם, כי הם אתרי עתיקות מוכרזים המוגנים לפי החוק. על כך הצביעו אנשים באגף העתיקות עם פירסום ההצעות בדבר יישובם מחדש של פליטי שני כפרים אלה. אנשי האגף דורשים שבכל החלטה שתינתן יובא חשבון גם נתון זה. בדרך כלל אין אישור לבנייה באתר עתיקות. אם אגף העתיקות מאשר בנייה כזו, נדרשת לפני כן פעולת סקר או חפירה ארכיאולוגית, כדי לשחרר את השטח, לבנייה או לכל פעולת פיתוח אחרת.

באיקרית ובבירעם יש גם חורבות של מבני הכפרים שנעזבו ב־1948 ופזורות ביניהם אבנים של הכפרים העתיקים יותר, מתקופת המשנה והתלמוד, שעליהם השתכנו יותר מאוחר הכפרים הערביים. בדרך כלל לא קיים נוהג שאתר עתיקות שלם מופקע לצורך בנייה חדשה.

עלמה הוא כפר יהודי עתיק, שלא ידוע בבטחה כיצד נקרא בתקופת התלמוד. נחשפו בו שני בתי כנסת קדומים, מהמפוארים והחשובים ביותר בכל הארץ. הגדול, שהוא במרכז הכפר, כלול עתה בפארק היסטורי המופעל בידי רשות הגנים הלאומיים. כ־400 מ' מצפון לו מצויים שרידי בית כנסת שני. רק בסוף השבוע הובאה מצרפת לתצוגה בקיבוץ ברעם האבן שעליה חלק מהכתובת העברית־ארמית שהיתה על משקוף הכניסה של בית כנסת זה. לידו הוקם בית הקברות המארוני, בו ממשיכי יוצאי בירעם לקבור את מתיהם. לפני שנים אחדות הורחב את בית הקברות בלי אישור אגף העתיקות, ובעקבות כך הגיש מפקח האגף תלונה למשטרה. גם איקרית הוא מקומו של יישוב עתיק, הידוע מתקופות שונות בשם יוקרת או תוקרת.

ברור הדבר שאם יוחלט בכל זאת להקים מחדש את היישובים באתרי היישובים העתיקים, יחייב הדבר חפירה שיטתית, שתימשך זמן רב, חודשים ואולי שנים.

נחמקין לליפקה: אתה מתחזה לבעל סמכות

מאת נתן רועי ודוד מרשיוב, סופרי „דבר"

שר החקלאות אריה נחמקין מתח במועצת מנהל מקרקעי ישראל בשבוע שעבר ביקורת חריפה על ראש מינהל מקרקעי ישראל, עו"ד משה ליפקה, בתגובה על דרכי פעילותו.

במהלך הישיבה אמר לו השר נחמקין דברים חריפים ביותר: „אתה מתחזה לבעל סמכות במקום שאין לך סמכות. אתה חושב שמה שאתה עושה למנהלי המחוזות תעשה לי?"

בינתיים פנה ראש המחלקה להתיישבות במוכנות היהודית גטים זוילי במכתב לשר נחמקין ובו הוא מבקש להשעות מיד את ליפקה עד סיום בדיקת החשדות שהועלו נגדו.

לדברי זוילי, בתקופת ההשעיה יש לאסור על ליפקה כל זכות חתימה על עיסקות מקרקעין בשם המינהל ולהעביר סמכות זו לידי שר החקלאות עצמו.

אילון פורש בחולון אחרי 36 שנה – חיים שרון במקומו

מאת עמרם גבאי,
סופר „דבר"

פנחס אילון (78)

סיעת המערך בעיריית חולון תתכנס היום כדי לאשר את בחירתו של עו"ד חיים שרון לראש עיריית חולון ואת משה רינת למ"מ, בעקבות הודעתו של ראש העיריה, פנחס אילון, על פרישתו מתפקידו לאחר 36 שנות כהונה. במכתב ששלח אתמול לשרון, עם העתק לממונה על המחוז ולמ"מ שר הפנים, הודיע אילון כי הוא חדל לכהן בתפקיד ראש העיריה החל מהיום.

בתשובה על שאלה אמר כי הסיבות אשר הניעוהו לנקוט צעד זה הן בריאותיות, ורצונו לראות ראש עיריה המתפקד תוך ראיה מודרנית המקובלת על הדור החדש. עוד אמר אילון במסיבת עיתונאים שכונסה אתמול בלשכתו, כי הוא נכשל כישלון חרוץ בהרכבת מועצת העיריה בבחירות האחרונות.

אילון הוסיף כי הוא פורש מלא סיפוק מהתפתחות העיר במשך שנות כהונתו, אשר אוכלוסייתה הגיעה ל־170,000 אלף נפש, עם אזור התעשיה הגדול ביותר במרכז הארץ בו מועסקים 40,000 עובדים.

מזכיר מפלגת העבודה בחולון, מוטי ששון, אמר בתגובה כי מרכז המפלגה לא ידע על הפרישה, אולם יש הליכים ברורים המעוגנים בתקנון פקודת ראשי העיריות וכי מנכ"ל המפלגה עוזי ברעם „נמצא בסוד העניינים". ששון הוסיף ואמר כי סניף המפלגה יתכנס תוך חודש כדי לקבוע את המועמד לראשות העיריה.

אורית ארביב שהיתה שפוטה לשמונה שנות מאסר על חלקה בשוד וברצח שהיו במפעל התכשיטים „קרן־אור", שוחררה אתמול לאחר שנוכה שליש ממאסרה בשל התנהגות טובה. היא ריצתה שש שנות מאסר בכלא הנשים נווה תרצה. בצאתה מהכלא חיבקה את בנה, גורל־אדם, שנולד בהיותה אסירה, וסרבה לדבר עם עיתונאים. בתמונה: ארביב בדירתה בנווה שרת בתל אביב (צילום: ישראל סימיונסקי־י.פ.א.)

קריאה לשמיר להפסיק השימוש בשמורת הר מירון כבת ערובה

מאת יוסי ליטבצקי,
סופר „דבר" בגליל המערבי

„אל תהפכו את שמורת הר מירון לקלף מיקוח פוליטי", כתב מנהל רשות שמורות הטבע אורי ביידץ במברק ששלח אתמול לראש הממשלה יצחק שמיר.

במברק קורא ביידץ לראש הממשלה להפסיק להשתמש בשמורות הטבע כ„בת ערובה להשגת תנאים פוליטיים". המברק נשלח בעקבות אירועי השבוע האחרון שבו, לדברי ביידץ, התחרו ראשי המפלגות במתן הבטחות לתושבי בית ג'אן על ידי הוצאת נתחים מהשמורה. כתב ביידץ: „הוצאת חלקים אלה פוגעת בלב השמורה ופוגעת בערכי טבע ייחודיים שבה".

הוא ביקש מראש הממשלה להימנע בהזדמנות לדון בנושא.

ביום ששי נפגש ראש הממשלה השרים אריק נחמקין ומשה ארנס כדי לפתור את בעיית הקרקעות בכפר. שר החקלאות הדריך בפגישה, כי לאחר שבדק את נוסח החוק, מצא שלנבולי האדמות החקלאיות סביב הכפר ניתן לקבוע תקנות כדי להקל על עיבוד הקרקעות הפרטיות של תושבי בית ג'אן. תקנות אלה יאפשרו מיד התושבים יוכלו לעבד את אדמותיהם בתוך מספר שבועות.

בפגישה שערכו אתמול ראשי המועצות הדרוזיות בעבר בהשתתפות הח"כ ג'ידאן אסעד ובמאל נאצר אדיב, הוחלט שאם כתום ישיבה משותפת, שתיערך היום עם חברי ועדת הפנים של הכנסת, לא יסתפק פתרון לבעית בית ג'אן, יפתחו מיד כל 10 המועצות הדרוזיות בשביתה כללית לאות הזדהות.

בפגישה בוועדת הפנים יבקש ראש המועצה, שפיק אסעד, תמיכה בהצעת החוק לפיה יועברו חלקים משמורת הטבע הר מירון לתחום שיפוטו של בית ג'אן.

אשר להצעת שר החקלאות לקבוע תקנה כדי להקל על עיבוד הקרקעות הפרטיות של הכפר, אמר כי ההצעה מקובלת עליו. „אני מצפה להחמרה רשמית משר החקלאות, עד שלא נראה את התקנה בעינינו, לא נפסיק את השביתה", ציין.

איש עסקים בין־לאומי הגיש תוכנית ל„לאס וגאס" בנגב

מאת נתן רועי,
סופר „דבר"

איש עסקים בין־לאומי, תושב ישראל, העלה בימים האחרונים תוכנית להקמת עיר תיירותית כדוגמת לאס וגאס במרכז הנגב, בהשקעה של בין 200 מיליון דולר ל־400 מיליון.

[illegible]

„הוך מפקדים שכשוט היכו אותו"

מכתב לח"כ ויים מגולל התייסרות בנה של הסידות אמונת עולם, גרי המובטל ומן רב

מאת נתן רועי,
סופר „דבר"

[illegible]

צו אוסר על מקורות להפריע להשקייה בצפון ים המלח

מאת שמעון וייס,
סופר „דבר"

שופט בית משפט השלום בתל־אביב הוציא אתמול צו האוסר על עובדי חברת „מקורות" להפריע לחקלאי ישובי צפון ים המלח להשקות את מטעיהם בקו מי השופכין שהועמד לרשותם על־ידי נציב המים, צמח ישי. הצו הוצא לבקשת חברי חמשת הקיבוצים שלחוף ים המלח והוא תקף עד 18 בחודש שבו יופיעו נציגי שני הצדדים בפני השופט לדיון בטענותיהם.

הצו קובע עוד כי עובדי „מקורות" לא יפריעו לאנשי אגודת „מי תמר" המאגדת בתוכה את חמשת הישובים: מצפה שלם, בית הערבה, קליה, אלמוג ומול נבו, לתקן את הצינור שנפגע בסוף השבוע בצורה חמורה על־ידי עובדים של „מקורות".

כבר אתמול הוחל בתיקון הצינור ובאזור מקווים כי היום או מחר ניתן יהיה לחדש את אספקת המים. אתמול הוחל במו"מ בין הצדדים בנסיון להגיע לפשרה שתאפשר השקיית המטעים של הישובים ומניעת הפסקת המים הבאים, עם הבאת בית המשפט הצדדים לשבתון המים.

לאחר שאנשי הקיבוצים דרשו מאנשי „מקורות" להאיץ לאספקת מים לכל אשמים החקלאים שקיבלו מאז לכ־6000 דונם מילר אנשי „מקורות" הסכימו לספק מים רק לשתיית משתה.

בשעות הבוקר שצו עובדים של „מקורות" למשרד של נציב המים והושו כי לא יאפשר שימוש בקינור שלטענתם הוא בבעלותם. הנציב סירב להיענות. בעת הסריצה למשרד שהה בו גם מנכ"ל „מקורות" יחזקאל זכאי, אך גם הוא התקשה להשתלט על עובדיו הנסערים.

אתמול גם הוקמה ועדה מורכבת מנציגי משרד החקלאות שתבוא בדברים עם עובדי „מקורות" וחקלאי צפון ים המלח בניסיון לגשר על הסכסוך ולישר ההדורים. בתוך כך הכחישו בסוף השבוע חברי הקיבוצים באזור את טענות אנשי „מקורות" כאילו היכו עובד החברה שבא לנתק את זרם המים.

איש עסקים התאבד באילת

מאת שמואל תגר,
סופר „דבר" באילת

איש עסקים באילת התאבד אתמול בבוקר בירייה בבית הקברות המקומי.

בוריס פיקסלר (50), תושב אילת, ירה בראשו על חלקת הקבר שאותה רכש לפני שבועות מספר מחברת קדישא. הוא לא השאיר אחריו מכתב או הודעה כלשהי. גופתו נמצאה בבית הקברות בשעה 11 וליידה אקדח טוטר בקשר 22 מ"מ.

בצער רב ובייגון קודר אנו מודיעים על פטירת יקירתנו

אסתר (בת מרדכי גלבורד) **פידלר** ז"ל

(אלמנת צבי פידלר ז"ל)

הלויה תתקיים היום יום שני, י"א סיון תשמ"ז 8.6.87 בשעה 11.00 ותצא מבית הלוויות העירוני הרד דפנה לבית העלמין בחולון.

בתה וחתנה: צפורה ומשה שפיר
נכדתה ובעלה: אורים וישראל ישי
נכדיה: לדרדן ואלעד שפיר
נינה: יובל ישי
וכל בני המשפחה

להברתנו **כהן יפה**

השתתפותנו באבלך הכבד
על מות האב

שמואל ורטהיימר ז"ל

בית „דבר"

לחברנו **שמואל בן מנחם ומשפחתו**

אתך באבלך הכבד במות אביך

מנחם מנדל דויטש ז"ל

מי יתן ולא תדעו לדאבה עוד

חברי קו־אופ „כרמל"

ארגון עובדי הקואופרציה הצרכנית
אבל על מותו של חברנו

משה שלם ז"ל

(שהיה שנים רבות פעיל במוסדותינו)

ומשתתף בצערה של המשפחה.

הועד הארצי
ההנהלה והעובדים

במלאת שנה לפטירתה של חברתנו

טובה אוזנר ז"ל

העלה לקבורה ונתייחד עם זכרה ביום רביעי י"ג סיון תשמ"ז 10.6.87 בשעה 3.00 אחה"צ בבית העלמין במשקנו.

המשפחה
ובית רפנה

למשפחת ברדס וגרעין אתד

אתכם באבלכם על נפילתו של

יעקב (קובי) **ברדס**

בית איל

לחברת מזכירות האגודה
טובה עבדי ולמשפחה
אתכם באבלכם הכבד
על מותו ללא עת של בעלך

משה עבדי ז"ל

קו־אופ „זבולון"
מיסודה של קרית חיים

לחברנו **יצחק כהן**

אתך באבלך במות

אחיך ז"ל

בנק הפועלים בע"מ
סניף אור־עקיבא
ההנהלה והעובדים

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי רמת השרון

הודעה בדבר אישור תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה תכנית מפורטת הנקראת: „תכנית מפורטת מס' שר/5/126".

האלה הם השטחים הכלולים בתכנית: חל' קי גושים 7528, 7756, 7757, 7758, 7759, רמת־השרון.

עיקרי הוראות התכנית: ביטול איחוד חלקות קיימות וחלוקה מחדש, קביעת אזורים, יעדים, הבליות ושימושים.

ההודעה על הפקדתה, יחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3193 התשמ"ה, עמ' 2183, ובעתון בוקר הצופה מיום 28.5.85, ובעתון ערב מעריב מיום 16.5.85 בשפה העברית, ובעתון בוקר נוסף על המסמר מיום 16.5.85.

התכנית האמורה, כפי שהיא אושרה אצל הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקדה במשרדי הועדה המחוזית האמורה, וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, וכל מעוניין רשאי לעיין בה, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ר. שיש, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז

תאריך: 7.4.87

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב – יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה ת"א־יפו בקשה ליתן אשור להקלה לסגירת מרפסות ולשימוש חורג ממגורים למשרד ראהושבון בקומה ג', לתקופה של 5 שנים ברחוב אגל מס' 7, גוש 6936 חלקה 66 תיק בנין 007־74 בקשה מס' 870454.

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבנין ת"א־יפו שד' בן־גוריון 68 את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו והתגובה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כספי
סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב – יפו

הסתדרות הגימלאים בישראל

ביום רביעי 10.6.87 בשעה 9.30 בבקר באולם הישיבות של המרכז לתרבות קומה א' חדר 112 רח' ארלוזורוב 93 ת"א
תתקיים

ישיבת מזכירות הסתדרות הגימלאים

בהשתתפות הח' **דב פלג**, יו"ר האגף לבטחון סוציאלי.
סדר היום: **איחוד קרנות הפנסיה**

חברי המזכירות מוזמנים.

קבוץ מעגן מיכאל

מודיע על
הפעלת חיוג ישיר פנימה מיום ג' 9.6.87
להלן המספרים החדשים של מעגן מיכאל

מעגן מיכאל	06-394111
מפעל „פלסאון"	06-394711
מפעל „צורון"	06-394211
מירפאה	06-399582
	06-394221
מזכירות	06-399392
	06-394500

בכדי להיותקשר מבחוץ לחדרי החברים בקבוץ יש להוסיף את הספרות 39 לפני מספר השלוחה

מודים לחברת „בזק" וחברת „טלרד" על פעילותם לחיבורנו לחיוג הישיר

קבוץ מעגן מיכאל

לציפי פריימן

איתך באבלך
במות

אביך ז"ל

חבריך
במרכז מפלגת העבודה

המפלגה הליברלית העצמאית

לע

הועידה ה־11

תיפתח ביום רביעי,
י"ג סיון תשמ"ז, 10.6.87,
באולמי „לרום" רח' ז'בוטינסקי, ירושלים

בהשתתפות:
מר **חיים הרצוג**, נשיא המדינה
מר **יצחק שמיר**, ראש הממשלה
מר **שמעון פרס**, מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ
מר **אריה דולצ'ין**, יו"ר ההנהלה הציונית
מר **ישראל קיסר**, מזכ"ל ההסתדרות
מר **טדי קולק**, ראש עיריית ירושלים
שרים, ח"כים, אישי ציבור ואורחים מחו"ל

- בשעה 17.00 – קבלת פנים ע"י יו"ר המפלגה, מר משה קול
- בשעה 18.00 – פתיחת הועידה

בתכנית:
- פתיחה
- יזכור
- מקהלת המוסד החינוכי ע"ש ב.צ. מוסינזון, מגדיאל
- ברכות
- דברי יו"ר המפלגה, מר משה קול – „המחנה הליברלי המתקדם בפני אתגרים חדשים"
- נעילה

המשך הדיונים למחרת,
יום ה', י"ד סיון תשמ"ז, 11.6.87,
באולמי „גולדאר" נתניה

דבר היום

התזכורת של סניורה

חסידי סיפוח השטחים לישראל, או למצער המשך בלתי־מוגבל בהחזקתם, משתעשעים תמיד באשליה כי הפלשתינאים שישבו בשטחים אלה בעת כניסת צה"ל אליהם, הרבבות הרבות שנולדו שם מאז, ימאסו בשלטון הישראלי ויעקרו אל מעבר לנהר הירדן – סיוטו הגדול של חוסיין מלך הגדה המזרחית – או אל מעבר לים. בין המתנגדים לכל פשרה של שטחים תמורת שלום יש גם המוכנים לסייע לאשליה להתגשם. אך יש גם המרבים גבוהה־גבוהה על ארץ־ישראל השלמה שתושביה היהודים והערבים כאחד יזכו לבסוף לכל מוסדות המדינה, ולא נהיה כדרום־אפריקה. אך הם אינם מעלים על דעתם שערביי השטחים יענו לאתגר וידרשו להשתתף במשחק הפוליטי.

הנה סניורה, שאימץ רעיון שהוגהו הראשי הוא סרי נוסייבה, איים בסוף השבוע שעבר לטרוף את קלפיהם. נקודת המוצא שלו היא שאין מוצא: הכיבוש יימשך, אין טעם לדבוק בחלומות על עתיד מחוץ לשליטה ישראלית ובה בעת להוכיח את ההווה. סניורה משליך לחיקם של התומכים בסיפוח, דה־פקטו אם לא דה־יורה, אתגר נגדי: בבקשה, נממש את הזכות הטבעית לכל אזרח ישראלי לא רק לבחור – כפי שכבר עשו תושבי מזרח־ירושלים, אם כי במיעוטם – אלא גם להיבחר.

ברור שזהו רק צעד ראשון במהלך מתוחכם יותר, שהמשכו האפשרי הוא ברשימה ערבית בבחירות לכנסת – רשימה המאיימת תחילה על מפלגות ישראליות (כמו רק"ח והרשימה המתקדמת) ולעתיד, בוודאי אם למזרח־ירושלים ולרמת־הגולן יצטרפו שטחים נוספים שעליהם יחול החוק הישראלי, על רוב יציב של מפלגות ציוניות.

הנה סניורה יתקל בוודאי בהתנגדות ערבית. אך אם ידו תישאר על העליונה, ישראל תצטרך להגיד "סי" לסניורה. מזרח־ירושלים, לפי חוק הכנסת, היא חלק ממדינת ישראל, ואין בה מקום לאזרחים מסוג ב. אם תחדל ישראל להיות דמוקרטית, יאבד לה הרבה מסגולותיה המיוחדות, ובעיני רבים מתומכיה בעולם אף יותר מכך. ההתפתלויות של הימין הישראלי, שבקרבו מיהרו לקום מי שתובעים הגבלת המועמדות לבחירות לעיריית ירושלים ומי שמוקיעים את המעשים אשר הגיבו בחיוב על יוזמת סניורה, חושפות את צביעותו. אם מקומו של סניורה במדינת ישראל, כמו של רבבות ערבים ירושלמים אחרים, מקומו גם בבחירות לעירייה ולכנסת. וזו רק תזכורת המבהירה משמעותו של סיפוח.

ארלוזורוב 93/ חיים ביאור

מחכים לזוסמן

האיגודים המקצועיים חלוקים בינם לבין עצמם בשאלה מה צריכה הוועדה להחליט בסוגיה של מבנה השכר

ביום שני שעבר זימן שר האוצר משה נסים לישיבתו את חברי ועדת זוסמן והפציר בהם, בסגנונו המלוטש, לזרז את גיבוש מסקנותיהם על מבנה השכר בשירות הציבורי.

הוועדה, בראשות הפרופסור לכלכלה באוניברסיטת תל־אביב צבי זוסמן, הוחלה בעבודתה עוד בדצמבר 1985 במטרה – להציע שינויים יסודיים בסולמות השכר הקיימים. היא מתמקדת במיוחד [illegible] של קבוצות המדורגים בשירות הציבורי.

ועדת זוסמן היתה אמורה [illegible] אך היא דוחה את הגשת המלצותיה ולא קבעה לכך תאריך סופי. חבר הוועדה גדעון בן־ישראל, העומד בראש האגף לארגון ומועצות הפועלים בהסתדרות, טוען, כי טבעי הוא שוועדה המבקשת לבצע עבודה מקיפה, שתשפיע על מערכת השכר של מאות־אלפי עובדים במגזר הציבורי, מתמהמהת בגיבוש מסקנותיה, כל שכן שחבריה עושים מלאכתם בהתנדבות.

עצם הקמתה של ועדת זוסמן הבליט את חילוקי הדעות, המלווים לעתים ביחסים מתוחים, בין האיגודים המקצועיים לבין עצמם. במיוחד מורגשת המתיחות ביחסים בין הסתדרויות עובדי המדינה והפקידים, המייצגות רבבות עובדים בדירוג האחיד, לבין האיגודים האקדמאיים, המפקחים על האינטרסים של המהנדסים, המשפטנים, האקדמאים במדעי החברה והרוח ושכמותם. הראשונים גורסים, בקווים כלליים, שיש לקבוע סולם דרגות אחד ויחיד, שיקיף את כל סוגי התפקידים בשירות הציבורי. קידומו של העובד בסולם הדרגות ייעשה, על־פי תפיסתם, בהתאם לנסיון שנצבר בעבודה, וכן בהתאם לוותק ולהשתלמויות מקצועיות, דוגמת "קורסי שלב" בצה"ל.

האיגודים האקדמאיים אינם שוללים אמנם את הרעיון לקבוע סולם דרגות יחיד לכל העיסוקים, אך הם מטעימים שמיומנותו של עובד נקבעת במידה מכרעת על־ידי ההשכלה שרכש.

מעמדת האיגודים האקדמאיים מסתייג סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, אפרים זילוני, איש מפ"ם. הוא מצפה לכך שוועדת זוסמן תבטל את הדירוג המיוחד לאקדמאים. עובד, אומר זילוני, חייב להיות מתוגמל על־פי התפקיד שהוא משובץ בו ולא בהתאם לרמת ההשכלה שרכש. בארה"ב, הוא מציין, לא קיים מושג של "עובד אקדמאי". זילוני מוסיף עם זאת שאבד הכלח על מבנה השכר הנוכחי, כשל העיוותים שדבקו בו. הוא מצביע, כדוגמא לעיוותים, על תוספת שכר בשמות שונים כגון "ספרות מקצועית" ו"כתבות על", שתחילה הוענקו לקבוצות לחץ בקרב העובדים בשירות הציבורי ואחר־כך נהפכו לנחלת כולם והתבטלו מאליהן.

★ ★ ★

מאחר שטרם היתמר עשן לבן מארובתה של ועדת זוסמן (ההערכה היא שהדבר יתרחש רק בספטמבר), אפשר יהיה ליישם את המלצותיה רק החל ב־1988. בשבועות הקרובים, מקווים בהסתדרות, ייחתם במגזר הציבורי הסכם שכר לשנה הזו, שלא יושפע עדיין מהמלצות הוועדה. ההסכם יהיה דומה לקודמו, שהושג באוגוסט אשתקד והבטיח קידום בדרגה לעובדים או, אם תרצה, כ־10 אחוזי תוספת.

אך בהסתדרות כבר שואלים כיצד תיראה מערכת השכר של עובדי הציבור בשנים הבאות, בעקבות הביצה שתטיל ועדת זוסמן, לאחר לידה כה קשה. ההשפעות שעלולות להיות לעבודת הוועדה על התנהגותם של כמה איגודים מקצועיים מעוררות בקומה הרביעית והחמישית יותר משמץ של חשש.

הו מקפת

שבע שנים אני חוסך בקרן ההשתלמות של "מקפת". בארבע השנים האחרונות פניתי מדי פעם, טלפונית, למשרדיה של קרן הסתדרותית זו, כדי לברר מה הסכום שהצטבר לזכותי. קול גברי הבטיח מעברו השני של הקו, דווקא בנימוס, שיבררו וישלחו פרטים על מצב החשבון.

לשווא ציפיתי כל אותן שנים להודעה המיוחלת על פירוט החשבון. עד אתמול. בשעת בוקר שלפתי מתיבת הדואר בתחושה של הקלה דף ממוחשב של "מקפת". בעמודת "היתרה" נוצר לי סכום בן חמש ספרות – עסק לא רע לשכיר כמוני, אם להביא בחשבון שלפני כחצי שנה משכתי מחשבוני בקרן סכום של כמה אלפי שקלים.

בעזרת הסכום הבאה, חשבתי, אוכל לממש כמה חלומות מתוקים, רתוקים. ההזיה נמשכה שניות ארוכות – ואז בא ההלם. הדף הממוחשב שנשלח כיותר התייחס לשנת 1983. כך גם דף המידע על קרן הפנסיה "מקפת", שהכיל מאזן ל־1983. באותה תקופה ארכאית, נזכרתי, עדיין שיגשג חשבוני, בזכות הכלכלה האינפלציונית. גם המאזן של "מקפת".

תולעי המשי על גבעות המפרץ

מאת אמנון דנקנר, וושינגטון

המפרץ הפרסי שוב מעורר משבר בארה"ב: משרד ההגנה מציע מכת מנע נגד עמדות טילים של אירן. הבית הלבן מאמין כי לארה"ב יש עדיין כוח הרתעה מעצמתי

בעל הטור של "וושינגטון פוסט", סטיוון רוזנפלד, כתב בסוף השבוע שעבר, כי בתמונת שיקוליה האסטרטגיים של ארה"ב במפרץ הפרסי נפקד מקומה של ישראל. ואכן, החלומות, שלא לומר השגיונות הישראליים מבית־מדרשו של אריק שרון על שיתוף פעולה אסטרטגי, שבו תהיה ישראל היועץ, המבצע והשותף של מדיניות ארה"ב באיזור, התבדו. לישראל לא היה הפעם מה לחפש במה שמתחיל להיראות כהסתבכות אמריקאית חדשה עם האירנים ואולי די היה לה בתפקיד שמילאה בהסתבכות הקודמת.

מבויה בנמל הבית. בבסיס הימי בפלורידה לא שוכחים לרגע את החברים בקו הראשון במפרץ הפרסי.

הפעם ארה"ב עושה הכל לבדה, אולם אין פירוש הדבר שהיא מדברת בקול אחד. להיפך, הצעדים האמריקאיים החדשים והמפתיעים במפרץ עוררו התנגדות מרובה בתקשורת ובקונגרס ויש כאן רבים המאשימים את ממשל רייגן בפזיזות, בחוסר מחשבה לפני מעשה, ובמעשים העלולים לגרור את ארה"ב לפעולות צבאיות בהיקף אירן, אם לא למעלה מזה.

הנשק המאיים ביותר בימים אלה על השלום [illegible] מתוצרת סינית, שכינויו במערב הוא "סילקוורם" (תולעת המשי). האירנים קנו 40 טילים כאלה ו־[illegible] יהיו מבצעיים – הם יומקמו במחפורות על הגבעות המשקיפות על המפרץ הפרסי. הטווח של הטילים הללו דיו לכסות את הפתח הצר של מצרי הורמוז וראש הנפץ שלהם מכיל מטען גדול פי שלושה מראש הנפץ של "אקסוסט", שעשה שמות בפריגטה "סטארק" לפני שלושה שבועות.

המטוס העיראקי, שפגע בטעות בפריגטה, היפנה את תשומת־הלב אל אחת מתופעות־הלוואי של מלחמת אירן־עיראק: הפגיעה בנתיבי הנפט של המפרץ. 100 מכליות נפגעו בשנה שעברה והשנה נפגעו 50. הפוגעים היו שני הצדדים: העיראקים פגעו במכליות שהובילו נ"ט אירני, האירנים – באלה שהובילו דלק עיראקי או דלק של מדינות מפרץ אחרות, הנחשבות בעיניהם כתומכות בעיראק אף כי הן מתאמצות להתחזות כנייטראליות. אולם האמת היא שנתיבי הנפט, על־אף הפגיעות הרבות למדי, נשארו פתוחים. היצואניות, המובילים והקונים, התייחסו למלחמה כאל תופעה בלתי־נמנעת וארוכה, משכו כתפיים, שילמו פוליסות ביטוח גבוהות והמשיכו להוביל נפט.

מה קרה שפתאום החליטה ארה"ב להיכנס בכוח רב למפרץ, כמגינה על נתיבי הנפט? לכאורה לא היתה הצדקה עניינית לכך – הרי לא נרשם גידול דראמאטי בפעילות הימית והאווירית במפרץ; את הצעד הדראמטי עשו שלטונות כווית, שהסובייטים הבטיחו להם להגן על צי המכליות שלהם. כששמעו זאת האמריקאים החליטו שלא לאפשר לסובייטים להצטייר כאבירי השמירה על נתיבי הנפט במפרץ, הנחשב באורח מסורתי כאיזור השפעה מערבי: הנשיא רייגן החליט לאשר ל־11 מכליות כוויתיות להניף דגל אמריקאי, ובכך להיות למכליות הראויות להגנתו הפעילה של צי ארה"ב.

כוח של 18 ספינות אמריקאיות נשלח למפרץ הפרסי ועתיד להגיע לשם בימים הקרובים. אולם אחרי שהסתיימו הטקסים המלהיבים ונשותיהם קינחו את דמעות הפרידה, נשמעו רטינות בוושינגטון: האם חשבו בממשל עד הסוף לפני שנשלחו הספינות? מה תעשה ארה"ב אם האירנים ישגרו את טילי "סילקוורם" שלהם אל מכליות הדלק או אף אל הספינות המלוות? משרד ההגנה האמריקאי הפעיל בימים האחרונים לחצים על הבית הלבן, כדי שתתקבל החלטה בדבר הנחתת מכת מנע – הפצצת עמדות הטילים עוד לפני שיהיו מוכנות מבצעית. אולם הבית הלבן נרתע. הוא מאמין עדיין כי לארה"ב כוח הרתעה מעצמתי, הנגזר מעצם הפוטנציאל שלה, וזה יעקור מלב האירנים מחשבות נמהרות. הממשל ניסה להעמיד פנים שלוות אל מול איומיהם של יו"ר הפארלמנט האירני האשמי ראפסאנג'אני והנשיא האירני מוסוואי, כי לארה"ב צפויות הפתעות מרות במפרץ. אולם בלבם חוששים האמריקאים לא רק מהטילים אלא מהתקפות התאבדות אירניות, על־ידי שיגור ספינות מהירות וקלות, עמוסות חומרי־נפץ, או על־ידי טיסות התרסקות על סיפוני המשחתות האמריקאיות. נושאות המטוסים האמריקאיות אינן נכנסות למפרץ אלא ממתינות מחוץ לו ולכן זקוקה ארה"ב לשימוש בבסיסי תעופה יבשתיים בערב הסעודית או בכווית. אולם מדינות המפרץ החרדות אינן מוכנות להעניק לארה"ב זכות שימוש [illegible] ולעמוד עליהן את חמת אירן.

בראיון לעיתונאים אירופיים סירב רייגן לומר מה יעשה הצי שלו במפרץ. "אני מעדיף שמחשבתם של האירנים תנדוד בלילות בהרהרם באפשרויות הפתוחות לפנינו", אמר. אולם נראה כי בשעה שהספינות האמריקאיות עושות את דרכן אל המפרץ, דווקא שנת האמריקאים נודדת בחשבם על מעשי הטירוף שהאירנים מסוגלים ומוכשרים להם.

האם כל המהלך כדאי רק כדי למנוע התגברות, שאינה צפויה, של ההתקפות על נתיבי הנפט? הרי מן המפרץ הפרסי מגיעים לארה"ב רק פחות משבעה אחוזים מיבוא הדלק שלה. נכון שארה"ב חשה עצמה אחראית לזרימת הדלק לכל המערב, ויש לזכור כי המפרץ מספק 60 אחוז מן התצרוכת היפאנית והמערב־אירופאית, אולם דווקא המערב־אירופים והיפאנים לא הראו סימני דאגה, והם מסרבים, עד שעה זו, להשתתף במאמץ הצבאי של ארה"ב במפרץ, לא בכוח הנשק ולא בסיוע של מימון.

החשד הוא שהצעד האמריקאי לא בא לשם הגנה על הנתיבים אלא לשם קביעת מאחז צבאי של ארה"ב במפרץ, כדי לפקח על הנעשה שם ולמנוע הכרעה צבאית במלחמת אירן־עיראק לטובת האירנים. אחרי הכשלון המביש של הנסיון החשאי של ארה"ב לפתוח פתח להשלמה עם אירן, שוב מתייחסת וושינגטון אל אירן כמו אל אוייב, שיש למנוע ממנו הישגים שיזעזעו את מפת המזרח התיכון. בטהראן מבינים היטב את המהלך האמריקאי ויש להניח כי האייאטולות והגנראלים שלהם מכינים לארה"ב תשובות מכאיבות. על־פי מה שנראה כרגע יהוו תולעי המשי שעל גבעות המפרץ לא חוטי משי אלא קורי עכביש, העלולים לסבך את ארה"ב בהסתבכות צבאית חדשה ומעוטת הישגים.

היתה מלחמת לבנון?

מאת עליזה ולך

חמש שנים לאחר פרוץ המלחמה ושנתיים לאחר הנסיגה מבקש הליכוד לעמעם את זכרה בתודעת הציבור. ועם הזכרון הקצר של הציבור יש לו נסיון טוב

איני יודעת אם הליכוד שכר משרד ליחסי־ציבור כדי להסתייע בו לפיזור דימוי המצליחן של שמעון פרס, כזקוקה למערכת הבחירות, אבל אני משוכנעת שהוא קיבל עצה לחדול מציון הנסיגה מלבנון כאחד מהישגי ממשלת האחדות הלאומית. חמש שנים אחרי פרוץ מלחמת לבנון ושנתיים אחרי השלמת הנסיגה ממנה החליט הליכוד לעמעם את זכרה בתודעת הציבור. ועם הזיכרון הקצר של הציבור יש לליכוד נסיון טוב.

לא ייתכן שרק מקרה הוא, שכשבוע אחד עשו שלושה מהדוברים הראשיים של הליכוד קול לעוברות, הטעיה מרעת, שכל כולה נועדה לצמצם את ההישגים שמפלגת העבודה יכולה להשתבח בהם בישיבתה בממשלת אחדות לאומית. מוכרחה להיות יד מכוונת למאמץ הזה, שבסופו, איני מוציאה מכלל אפשרות, יתערטל הליכוד מבעלותו הבלעדית על ההרפתקה הלבנונית ויחבר גם את ההסתבכות עצמה למפלגת העבודה.

בתחילת השבוע שעבר נשא ראש הממשלה יצחק שמיר נאום בארוחת־ערב חגיגית מטעם פורום ג'ין קירקפטריק, שיום כינוס סביב נושא ממשלת האחדות הלאומית. בנאומו, באנגלית, מן הכתב, אמר שמיר, כי ממשלת האחדות הלאומית כוננה אחרי הבחירות ב־1984, ש"התקיימו בצל תוצאות מלחמת לבנון ועל רקע משבר כלכלי, שאופיין על־ידי אינפלציה שנתית בשיעור 400 אחוז". בהמשך נאומו ציין שמיר שאת קריאתו לממשלת אחדות לאומית הניעו שתי סיבות: "האחת, את האינפלציה היה אפשר למגר רק בממשלת אחדות לאומית... השניה נגעה לתהליך השלום". וראה זה פלא, כיוון שפסח על מלחמת לבנון במניין מניעיו לקריאה לכונן את ממשלת האחדות הלאומית, שמר שמיר על עקביות ולא מנה את הנסיגה מלבנון בין הישגי הממשלה.

יומיים אחרי שמיר הופיע בדיון באותו פורום השר משה ארנס. ארנס דווקא כן התייחס למלחמת לבנון, אך גם הוא לא הזכיר אותה בדברו על היתרונות שבממשלת אחדות לאומית. לדבריו, גם ממשלה צרה בראשות הליכוד היתה מסוגלת, וגם היתה פועלת, לנסיגה מלבנון, כפי שהתבצעה.

בכך לא נמלאה סאת ההתייחסות המעוותות לנסיגת צה"ל מלבנון בשבוע שעבר. ביום חמישי שעבר, בהופעה באחד מסניפי "חירות" בתל־אביב, כינה השר יצחק מודעי את דבריו של שמעון פרס, כי הוא הוציא את צה"ל מלבנון, "שקר". "ממשלת הליכוד הוציאה את צה"ל מלבנון, היו לנו רק ויכוחים על איזה קו להתייצב", הדגיש מודעי. אולי לא במקרה אמר מודעי "ממשלת הליכוד" ולא "ממשלת האחדות", כדי ליצור את הבלבול בכיוון שהתווה ארנס, כלומר שגם ממשלת ליכוד צרה היתה מוציאה את צה"ל מלבנון?

נראה איפוא שראשי הליכוד משתמשים בהסגת צה"ל מלבנון בגמישות המשרתת את מטרות הבחירות שלהם. הם מודעים לכך שראשי מפלגת העבודה מציינים כהישגי ממשלת האחדות הן את הנסיגה מלבנון והן את בלימת האינפלציה. ראשי הליכוד המצטיינים בהסחת הדעת מודעים גם [illegible] כדי שיידמה ששני הישגים אלה לא הושגו במחצית הראשונה של כהונת הממשלה הזאת, כלומר: במחצית שבה עמד שמעון פרס בראשות הממשלה ונתן את הטון בה. ואם לגבי הצלחת התכנית הכלכלית הם יכולים לטעון לשותפות בהישג, שכן שר האוצר שפרס עבד אתו היה שר משרי הליכוד, יצחק מודעי, הרי לגבי הצלחת הנסיגה מלבנון הם נתונים בעמדת נחיתות. לא רק שר הביטחון שהנהיג את הנסיגה הוא שר משרי מפלגת העבודה, יצחק רבין, אלא שרוב שרי הליכוד הצביעו בממשלה נגד ההחלטה על הנסיגה. אילו בהם היה הדבר תלוי, כמו בקידום תהליך השלום עם ירדן, צה"ל היה בונה מתנות קבע בלבנון.

לכן הם נוקטים שתי גישות פסולות, שההיגיון מאחוריהן הוא אחד: למעט בגודלו של ההישג עד כמה שאפשר. שמיר, בדרכו שלו, העדיף להתעלם מהנושא בכלל. הנסיגה מלבנון יוק. ואם לא היתה נסיגה אולי יתהה הציבור, כעבור זמן, אם פלישה היתה, או שרק משל היו. אחרים, בדרכם שלהם, משחקים ב"אילו" שמטרתו לעקם את העובדות. משה ארנס היה שר ביטחון יותר משנה. יתר על כן, כיוון שלא היה שר הביטחון שהטביע את צה"ל בביצה הלבנונית, היה לו קל יותר להודות בטעות וליזום, אילו רצה, את חילוץ צה"ל מהביצה הטובענית. ויותר מכך, אם במחצית הראשונה של כהונתו הקצרה כשר ביטחון עוד עמד בראש הממשלה מנחם בגין, שותף בכיר להרפתקה, שכל עוד יכול היה לא התחרט עליה, הרי במחצית השניה שלו במשרד הביטחון כיהן כראש ממשלה יצחק שמיר. אפילו בתור שוחד בחירות לא סברו ראש הממשלה יצחק שמיר ושר הביטחון משה ארנס שכדאי להוציא את צה"ל מלבנון כדי לזכות באהדת בוחרים. ויצחק מודעי, שהיה בסביבה, אף הוא לא נתן להם את הרעיון הזה. אילו יזמו את הצעד הזה יש להניח שמפלגת העבודה, שישבה אז באופוזיציה, לא היתה מתקוממת נגד היוזמה הזאת בטענה שכל מטרתה רק גימיק של בחירות ובוודאי לא היתה מפריעה למהלך.

מי פתי ויאמין שממשלה צרה בראשות הליכוד, אילו קמה אחרי בחירות 1984, היתה מחליטה על נסיגת צה"ל מלבנון? ממשלה צרה בראשות הליכוד, בהרכב דומה לקודמתה, היתה נוהגת בדיוק כמו שנהגה בעבר, לא רק במה שנוגע לנסיגה מלבנון אלא גם בתחום הכלכלי. ואם חושב מישהו שהליכוד יסתפק בהיפותזות חסרות שחר, שאין סיכוי להפריכן, אל יופתע אם במערכת התעמולה לבחירות ינסה הליכוד להוכיח בלוליינות דמגוגית שהאשמה על ההסתבכות בלבנון רובצת על כתפי מפלגת העבודה.

מוטב באיחור מאשר בחיסור

מאת מאיר בראלי

יש לברך על ההחלטה, המאוחרת, של הממשלה להקים ועדת חקירה ממלכתית לעניין השב"כ. לכאורה לא היה מקום להחלטה כזאת, כי השאלה בפרשת נאפסו אינה אם היו עינויים [illegible] נאפסו מתגוננים בטענה שזה הנהל ושאין להימנע מנהל זה אם אנו רוצים שיהיה לנו בטחון. אין כאן איפוא בעיה של פלוני ואלמוני מהשב"כ. מה שנחוץ לבדוק זה את דרך פעולתו ואם היא באמת מועילה. זו הבעיה, ורק ועדה ממלכתית־משפטית רמת־דרג ביותר יכולה לפסוק בה.

פירושה של ההחלטה, למעשה, הוא תרומה על שלא מונתה ועדת חקירה ממלכתית בנושא הקודם, פרשת בידוי הראיות נגד תת־אלוף (כיום אלוף) יצחק מרדכי. מן הבחינה העקרונית היתה הפרשה ההיא חמורה פי כמה. חוקרי השב"כ היו בטוחים, יש להניח, כי נאפסו אשם ובעייתם היתה להוכיח זאת. אין בדברים אלה הצדקה, אין בהם קביעת עמדה כלל, אולם האם יכול היה להיות להם חשד כלשהו בקצין יצחק מרדכי? שם בודו ראיות, כדי להציל את עצמם, לא את המדינה.

איתן „מאיים" שידבר

לעניות דעתי נחוצה ועדת חקירה ממלכתית גם לפרשת פולארד; הוכח שבלעדיה העניין לא ייסגר. נכון שוועדת הכנסת היא פוליטית והאיש הלא־פוליטי היחיד בה היה יושב־הראש שלה, אבא אבן. הוא לא הבין, כנראה, שהוא משחק שחמט בעוד שעמיתיו משחקים שש־בש או לחילופין: הוא משחק משפט צדק והם – פוליטיקה. אם פוליטיקה, מקומו עם דיניץ־הריש ולא עם הצד השני. אבא אבן נהג בהגינות, אבל לא נהג ברומא כרומאי. במצב שנקלע אליו הדבר הטוב ביותר שיכול היה לעשות היה לבוא אל מליאת ועדת החוץ והבטחון ולומר שוועדה פוליטית אינה מתאימה כאן הדרושה ועדת־חקירה משפטית. גם ועדת רוטנשטרייך־צור אינה פוטרת בדבר, זו ועדה שמינתה הממשלה, אף היא בלתי־תלויה בה, גם כשהיא אומרת משהו בנוגע ל"האחראים" – נשאר ספק אם אמרה הכל.

ההכרח בוועדת חקירה ממלכתית גובר עקב הודעתו המוזרה של רפאל איתן, כי שהיה ראש הלק"ם, שאיים כי "ידבר" אם יפטרו אותו מישבות־הראש שזכה בו הודות למיסיבו אריאל שרון. פירושו של איום זה הוא, שנשארו דברים עלומים. אסור שיהיו כאלה. מכל מקום, ודאי שחובה לקרוא תיגר על הודעתו ולפטר אותו.

אשמתו של יוסף בורג

בשל המחלוקת שפרצה בעקבות הדו"ח של ועדת אבן נשכח נושא אחר – בריחתו של יוסף בורג מהאחריות. זהו מעשה אנטי־ציבורי, שיש לגנותו בכל לשון של גינוי חריף מעמדו המיוחד של איש־הציבור הבכיר. גם נסיעתו של מיכה חריש באמצע הדיון ראויה לביקורת, ואולי הקטינה את השפעתו על הדו"ח ופגעה באיזון שבוועדה, אולם מיכה חריש חזר, לפחות, בזמן כדי להשתתף באחריות.

שגיאה בשידור טלוויזיוני

בשידורים על דוד בן־גוריון נפלו, כנראה, שיבושים אחדים. מכל מקום, בזה שאני צפיתי נפלה שגיאה. רבים זוכרים עדיין שלא כך קרה. נאמר שם שמשה שרת נעשה מזכיר מפא"י לאחר פרישתו ממשרד החוץ, לפי תביעתו של דוד בן־גוריון.

האמת היא שבשלב מסויים הציע עצמו שרת לתפקיד מזכיר מפא"י ורק כשהתברר לו שההצעה תתקבל נסוג ממנה ואמר שהציע זאת רק כדי שיקל על מישהו אחר בממשלה לקבל את התפקיד. הוא לא נעשה מזכיר מפא"י עם צאתו ממשרד החוץ אלא ראש הוצאת "עם עובד" ואחר־כך יו"ר הנהלת הסוכנות.

איך אמר בן־גוריון? "האמת קודמת לכל".

פרל גרודזנסקי ז"ל

"אין אדם מת אלא לאשתו" – נאמר בסנהדרין כ"ב (ואין אשה מתה אלא לבעלה). לכך יש להוסיף שרק לאחר מות אלמנתו – מיתתו שלמה, מוחלטת. כל עוד חיה עמנו פרל גרודזנסקי ז"ל לא היתה מיתתו של חברי היקר שלמה גרודזנסקי ז"ל מוחלטת כליכך. "חלק ממנו" היה עמנו והזכיר אותו לכל אחד מאיתנו, בכל הזדמנות. עתה עלינו לזכור אותו בכוחות עצמנו ואולי להעזר קצת זה בזה, כדי שזכרו יהיה עמנו, במידת האפשר.

כולם מזדקנים

מוזרה מאד היתה התקפתו של השר עזר וייצמן על פרופסור הנרי קיסינג'ר. הוא קרא לו "פרימדונה מזדקנת" וכו'. האם עזר וייצמן אינו מביט על עצמו בראי ושכח את שנת ההולדת שלו? פרימדונה מזדקנת זה סיפור עצוב, אבל נער שעשועים מזדקן שאינו מבין שהוא מזדקן זה סיפור מגוחך.

מעניין שהביקורת עברה בשתיקה על דבריו. מישהו אינו מרוצה מהתקפתו של קיסינג'ר על הוועידה הבין־לאומית, מישהו אחר זוכר לו לרעה פעילות קודמת שלו, שמיתנה את ישראל, ועוד מישהו פשוט ירא מלשונו המחודדה והסרת המעצורים של עזר וייצמן.

הסלמה מסוכנת בבית ג'אן

מאת יוסי לייבוביץ'

המימסד בהתנהגותו, איפשר לראש המועצה להוביל את כפרו למעשי אלימות: 50 ימים חלפו למן פרוץ השביתה עד שהופיע שם נציג הממשלה

סכסוך הקרקעות הממושך בין אנשי הכפר בית ג'אן לבין רשות שמורות הטבע סוחף את בני העדה הדרוזית לנקיטת צעדים חריפים, אלימים, שפוגעים בחוק ובסדר הציבורי. ביטויים שהושמעו בעצרות פומביות מפי שייחים מבני העדה – כמו "נצא עד הסוף המר" ואיומו של ראש העדה להורות לחיילים ולשוטרים מבני העדה לעזוב את משמרתם – מבטאים את התסכול העמוק שבו שרויים בני העדה מזה תקופה ארוכה בראותם את התקציבים המוגדלים המוזרמים לשכניהם בעיירות הפיתוח היהודיות, לעומת מה שמוקצב להם. החלטת הממשלה מאפריל 1987 להשוות את תנאי הרשויות המקומיות הדרוזיות והצ'רקסיות לאלה של שכניהם היהודים התקבלה באהדה בקרב בני העדה אבל היא בעצם תעודת עניות למדינת ישראל: רק עכשיו, אחרי 40 שנה של מה שהוגדר כ"יחסי אחווה הקרובה", הם מקבלים את מה שהיה מגיע להם מזמן.

סיכסוך הקרקעות קיבל תפנית מסוכנת. אנשי בית ג'אן ואולי בני העדה כולה הפכו לכדור משחק בין שתי המפלגות הגדולות. אין זה מקרה כי דווקא ביום שבו ביקרו ראש הממשלה יצחק שמיר והשר משה ארנס בכפרים הדרוזיים בגליל, ישבו שרי המערך אריק נחמקין ומשה שחל יחד עם נציגי הסיעה מהכפרים הדרוזיים וחברי־הכנסת זיידן עטשי ועיבדו תכנית בת חמישה סעיפים משלהם לפתרון הסכסוך. בערב ניתן לתוכנית פירסום פומבי, אלא שלמגינת לבם הודיע ראש המועצה המקומית בית ג'אן, חבר מרכז תנועת החרות שאפיק אסעד, כי הוא דוחה אותה על הסף.

אין זה מקרה שהשר משה ארנס שלף את תוכניתו להסדרת עקורי איקרית ובירעם דווקא שעות אחדות לפני הפגישה של מ"מ ראש הממשלה שמעון פרס עם ועד העקורים בשבוע שעבר – פגישה שנקבעה זה מכבר.

עד כמה מסוכן המצב בבית ג'אן יעיד יותר מכל דבריו של מדריך בית ספר שדה שדה־מירון צביקה צמח בר. "לנו ולפקחי רשות שמורות הטבע יותר מסוכן כיום להסתובב בבית ג'אן מאשר ביהודה ושומרון או ברצועת עזה. ואני לא מבין, לעזאזל, כיצד זה קרה: עד לפני מספר חודשים הסתובבנו שם כמו מלכים".

בני העדה הדרוזית מבולבלים. רובם אינו מעוניין להיגרר למעשים קיצוניים כפי שמושך אותם ראש מועצת בית־ג'אן. היטיב לבטא עמדה זו ראש המועצה המקומית ירקא מוחמד מולה, שאמר לראש הממשלה יצחק שמיר: "אנא אדוני, התערב אישית בפתרון בסכסוך. אנחנו מבולבלים ולא יודעים מה לעשות. אבל בכל מקרה לא נעזוב את אחינו בבית־ג'אן לנפשם".

אין ספק, שהמימסד היה בין הגורמים העיקריים שאיפשרו לאסעד להוביל את בני כפרו לנקיטת צעדים חריפים ואלימים נגד רשות שמורות הטבע. קשה להבין, לדוגמה, למה לקח לנציג הממשלה קרוב ל־50 יום מאז שפרצה השביתה בכפר להגיע לישוב. מדוע הצטרכו הדרוזים לשרוף, להכות ולהשחית כדי לראות פניו של שר ישראלי. מה טעם להלין על שבני הכפר השחיתו אדמוניות, כרתו עצים, היכו פקחים ועתונאים כשהרגישו עצמם נבוכים, מופלים לרעה ובודדים ב"קן הנשרים" שלהם.

מעבר לסיכסוך הקרקעות נעשה כאן משגה נוסף על ידי המימסד: איך יתכן הדבר שתוכנית מיתאר של הישוב בית ג'אן תתבצע ללא ידיעת אנשי הכפר? הרי מדובר בעתידים הם, בקרקע שאמורה להיות שלהם. באיזו זכות, טוענים אנשי בית ג'אן, ובצדק, מתכננים נציגי משרדי הפנים, החקלאות, אנשי שמורות הטבע ואחרים מה ייעשה בתוך בית ג'אן? והיכן המקומיים? להם אין זכות להביע דעה כיצד תיראה תבנית המיתאר?

ראשי משרד החקלאות ורשות שמורות הטבע טוענים, כמעט מתחילת הסכסוך, כי לשאפיק אסעד מניע פוליטי והוא המדריך את מעשיו. אם הכוונה היא להפגנת כוח מצד ראש המועצה כלפי מפלגתו, הליכוד, הרי הנחה זו נופלת מהטעם הפשוט: גם נחמקין וגם ארנס קיבלו ממנו תשובות שליליות בנוגע לסיום השביתה בכפר. אבל אם הכוונה היא שלאסעד מאבק פנימי בין החמולות בכפר, הרי שהדבר הוא כמו בכל ישוב אחר במדינה. אין ספק שראש המועצה הביא את אנשי כפרו למצב שאין ממנו חזרה. אסעד לא יזוז כהוא זה מהדרישות שלגביהן התחייב קבל עם ועדה לבני כפרו. הוא יודע שעתידו הפוליטי, בכפר ומחוצה לו, תלוי בהישגים שיביא להם.

ובכל זאת: נוצר כעת מצב שמאפשר לסיים את הסיכסוך. אסעד מתעקש על כך שהצעת החוק שתוגש לכנסת בנוגע להעברת שטחים מבעלות רשות שמורות הטבע בבית־ג'אן, תיעשה בדרך של יוזמת חקיקה של הקואליציה כלומר, של שר החקלאות. אריק נחמקין מתנגד לכך בחריפות בטענה שאלפי חובבי טבע יערכו נגדו הפגנות. למרות הטיעון הצולע משהו של שר החקלאות, בנקודה זו צריך ראש המועצה לוותר ולתת הזדמנות ליוזמת החקיקה הפרטית של חברי הכנסת שבח וייס וזיידן עטשי – כבר היום.

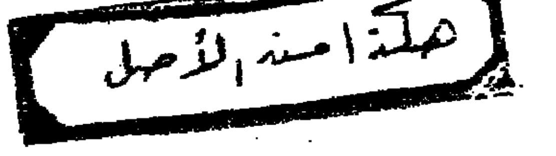

מכתבים למערכת דבר

קיבוץ אזורי גדול: חסרונות

מכתבו של ד. גלעדי מאשקלון, „מחשבות על עתידה של התנועה הקבוצית" („דבר" 27.5), מגלה יחס חיובי עמוק לתנועה הקבוצית, בניגוד לאופנה המקובלת כיום של הטלת דופי ושל ביקורת מתמשכת.

גלעדי מחפש דרך למתן מרץ לפעולה כחברי קיבוץ להתגדיש, מבנאים ואביזרי בית, כשעולמם נעשה צר בגלל האופי הכפרי של הקיבוץ הם לא מצאו לעצמם אופק והצעתו היא איחוד קיבוצים שכנים לקיבוץ אזורי גדול, הפועל כגוף כלכלי אחד, ויש בו שכונות מגורים בישובים המקוריים.

אכן, אנו שוקלים כיום עידוד של איחוד מלא או חלקי של קיבוץ חזק כלכלית, עם קיבוץ שנקלע לקשיים כלכליים וחברתיים. אך לרעיון של קיבוץ אזורי גדול יש גם חסרונות מהותיים העלולים לסכן את המפעל הקיבוצי, לאו דווקא לחזק.

★ כוחו של קיבוץ הוא בזהות המלאה של החברה והמשק.

★ לא הוכח שיש יתרון כלכלי או חברתי לגודל שאין לו סייגים. הניסיון מוכיח כי קיים גודל אופטימלי, גמיש אומנם, לקהילה הקיבוצית. כשם שקיבוץ קטן יותר על המידה מוגבל בפיתוח המשקי, כך קיבוץ גדול יותר על המידה עלול לאבד את הבקרה על אורח החיים השיתופי.

★ רצוי להקים מפעלים כלכליים בשיתופים לקיבוצי האזור הבנויים על עבודה עצמית, בלי לבטל את העצמאות הכלכלית והחברתית של הקיבוצים השכנים.

★ לתנועה הקיבוצית מוסדות השכלה, חינוך ומחקר – אזוריים וארציים וכלכליות והחיות מחוץ לאזורים, כמינים לבורים בצפון ובדרום. בחלוקת תכנון באזורים הגבולי ועוד.

★ למכרסים, לבכנאים ולאנשי מדע יש מרחב נרחב לפעילות יזומה והצטיינות במפעלים בתוך הקיבוצים, במפעלים האזוריים ובמוסדות הארציים.

הקיבוץ בנוי על אפשרות להתמחות ועל חלוקת עבודה והוא בית לכל מקצוע ויזמי מבוגר. צריך רק לרצות לחיות בחיי שיתוף וערבות הדדית ולוותר על הדרישה אחרי הישגיות חברתית-אישית. לא סרק מספיק חפר לבעלי השכלה ובמרכז, כי אם הכרעה ערכית לחיות במערכת שיתופית.

הקיבוץ אינו שולל אינדיבידואליות והצטיינות מקצועית. אם אנשי מדע ומחקרים עזבו אותו, הרי זה מפני שנתנו עדיפות ל„אנבאים השקט".

אהרן ידלין
קיבוץ חצרים

כבוד לוותיקי בית־אורן

קראתי בעתון „קיבוץ" על הפירוק הצפוי לבית־אורן ועל כך שחבריו ומייסדיו יאלצו לעזוב.

הייתכן? החברים שחיים בקיבוץ מאז 1939, אשר מסרו את נפשם על הקמתו והביאו אותו לצביונו ושגשוגו, האם הם לא יוכלו לעת זקנתם לחיות בו? זהו מעשה חסר הגיון, מנוגד לצדק.

על התק"ם לפעול לפתרון הבעיה ולא לשבת בחיבוק ידיים. אין להוציא את החברים הוותיקים מקיבוצם, להיפך – יש לכבדם על פעלם עד כאן.

בנימין רוזנבלט
משמר השרון

לאן תגורש דניאלה וייס

בכרוז זה (25.5.87) התפרסם מכתבם של שישה ארגונים ושני גברות (שלושה מהם בעלי תואר דוקטור) שהציעו לחוס על דניאלה וייס שזרקה אבנים והסיתה – ולא לאסור את ביתה ואף לא לגרשה מישראל. הם ביקשו, עם זאת, לשקול את גרושה מהשטחים.

באשר לגרושה מישראל – לאן? הרי אין בעולם עשרות מדינות ישראליות ויהודיות, כדוגמת המדינות הערביות, שאליהן יכול ערבי שגורש לפנות. ובאשר לגרושה מ„השטחים הכבושים" – הרי כל ארצנו היא כזאת, ובעיקר ירושלים, בה מתגוררים חותמי המכתב.

רצח יהודים בארצנו הקטנה האותת לא הטרידם, אבל מספר בקבוקים ששברה דניאלה וייס בקלקיליה, ריגשו את יפי הנפש. מסתבר, שעל פי הגיונם של כותבי המכתב, אסור ליהודי להביע את זעמו על מעשי רצח אכזריים. מי ישחרר את בני עמנו מתסביכים מזוכיסטיים ומנטליות גלותית?

יוסף ארגמן
חניתה

שכר לימוד אנושי ונבון

אני סטודנט ערבי, מוכרח לעבוד בסופרמרקט למחייתי, ומרוויח ארבעה ש"ח לשעה. איך אני יכול להיות חייל בצה"ל ולהלחם נגד אחי הערבים? דברים אלה כתב סטודנט מהאוניברסיטה בתל־אביב.

שכר הלימוד באוניברסיטאות, המבחין בין יוצאי צבא לאחרים מכונה „אפרטהייד", „גזענות", „כהניזם", „חוקי נירנברג". ברצוני לומר לסטודנט: העבודה בסופרמרקט אינה פחותת כבוד. אני מכיר עשרות עולים רבים רוחצי צלחות במסעדות ברחבי העולם בזמן לימודיהם וזאת בתמורה לארוחה בלבד.

נוסף על כך, לפי חשבוני מהכנסה של ארבעה ש"ח לשעה אפשר להגיע ל־800 ש"ח בחודש, שהם 28,000 ש"ח בשלוש שנים, וזהו הסכום שמשלם כשכר לימוד חייל שסיים שירות שלוש שנים. איזה עוול נעשה לסטודנטים הערבים? הרי חלקם משרתים בצה"ל ולפיכך יזכו בשכר לימוד מופחת, ולעומתם אברכי הישיבות שלא שירתו בצה"ל יתבקשו לשלם שכר לימוד מלא.

בעיני נראית ההחלטה על שכר הלימוד אנושית, נבונה וצודקת.

נפתלי וולינגר
נתניה

המדיטציה – לשיפור תיפקודו של הפרט

לאחרונה, עסקה שוב העיתונות בטכניקת המדיטציה הטרנסצנדנטלית וזאת בעקבות שני אירועים: פסקדין הבג"ץ בנושא ביטול מכתבו של מנכ"ל משרד הבריאות, ופרסום דו"ח ועדת העסהגלזר. מעניין לראות, כיצד לוקחים פרט שהוא חצי־אמת ומנפחים אותו למסרי פרשה – שהיא רובה ככולה גיבוב של דעות המוצגות כעובדות.

כאחד שמרוכז בנושא בעל אופי רחב הנוגע לאנשים רבים, מן הדין לנסות ולהעמיד כמה דברים על דיוקם.

1. „המדיטציה הטרנסצנדנטלית היא כת" – המדיטציה הטרנסצנדנטלית היא טכניקה, המיועדת בראש ובראשונה לשיפור תיפקודו של הפרט. היא איננה מהווה מסגרת חברתית, אמונה דתית או אנטי־דתית או חוג לדיאטה. המודטים עובדים במקצועותיהם ומנהלים חיי משפחה וחברה תקינים.

2. „המדיטציה הטרנסצנדנטלית היא צורה של היפנוזה" – אי־ידיעת העובדות אינה מצדיקה אמירת אי־אמת. בשעת תירגול המדיטציה הטרנסצנדנטלית כל המערכות הפיזיולוגיות נמצאות במצב של מנוחה עמוקה, אך מערכת העצבים עירנית לכל הנעשה מסביב.

3. „תירגול המדיטציה הטרנסצנדנטלית עלול להוות סכנה לבריאותו הנפשית של המתרגל" – הטוענים כך מסתמכים על סיפורים בודדים. מאות המחקרים אשר בוצעו בעשרות אוניברסיטאות ברחבי תבל מעידים באורח עקבי על התועלת הבריאותית, הגופנית והנפשית שבתירגול הטכניקה.

4. „המדיטציה הטרנסצנדנטלית היא עבודת־אלילים הודית, והעיסוק בה עלול להרחיק מן היהדות" – למרות שמקור הטכניקה הוא בהודו, בסיסה הוא אישי ואוניברסלי כאחת. בין המודטים בכל העולם, וגם בישראל, מצויים אנשים דתיים שאינם חשים ניגוד בין אמונתם לבין המדיטציה הטרנסצנדנטלית. לא מעטים מתחזקים באמונתם הדתית בתקופת התירגול, ואחרים חוזרו בתשובה.

אינג' שלום שרגא
אחוד

אסירי ה„הגנה" – ללא ציון

במוזיאון הגבורה בעכו נערכים עתה שיפוצים, אך דמי הכניסה נגבים כרגיל והמוזיאון פתוח למבקרים.

כיצד אסביר לנכדי, איתו ביקרתי במוזיאון, את התופעה הבאה: במרבית תאי הנידונים מצויינים שמותיהם, ונאמר כי הם היו חברי האצ"ל או הלח"י, ואילו לאסירי ההגנה אין ציון חבר.

הרי בעכו ישבו גם אסירים בודדים, יצחק חנקין, עכו איש טבריה, אסירי רכש, אסירי העפלה, אסירי גינוסר, אסירי בדשמן, מ"ג אסירי ההגנה – ואין לכך שום ביטוי במוזיאון.

לטענה כי במקום נערכים שיפוצים, אין קשר לעניין. בשטח התאים אין משפצים והעובדה היא שבתאי אנשי האצ"ל והלח"י יש שילוט מלא.

אינני כותב את הדברים לשם התנצחות. אנחנו הרי חיים כבר ב־1987.

יצחק אלוני
קרית ביאליק

„דבר אחר" – פורנוגרפיה

אני דוחה בשאט נפש ובבוז את המפגלה הפורנוגרפי שפורסם ב„דבר אחר" הנספח לעתונכם הנכבד (22.2.87).

האם לא תבושו ולא תכלמו, אתם עורכי הגליון, שנתתם עמוד שלם לנושא הקונדום? צר לי מאוד ש„דבר", מיסודו של ברל כצנלסון חלמן וחשוב, הגיע להדרדרות כזו.

בוש אני בפני נכדותי הצעירות שהורגלו לקרוא ב„דבר" מזה שנים רבות. תופעה זו מצערת ומכאיבה ומעוררת בזיון וקצף.

מ. שוחט
ירושלים

הערת מערכת „דבר אחר": צר לנו כי הח' שוחט אינו מודע לחומרת המצב בכל הקשור לסכנת האידס. במצב שכזה אין מוזרין, כידוע, במלים והכל מתגייסין למערכה, גם עתון סאטירי שכזה קומזם, ר"ל.

לפני 60 שנה | דבר | לפני 40 שנה

לפני 60 שנה

פתח תקוה נתבעת לפעולה נמרצת

אמש התכנסה מועצת המושבה של פתח תקוה הדנה בענין חוסר העבודה. הח' שורר, בשם המזכירות של מ. פ. פתח תקוה, דרש להמציא מיד עבודה נוספת במשקים העבריים, להשיג מיד אמצעים על חשבון העבודות הציבוריות העומדות להעשות במושבה, להקציב סכום מסוים לקרן מחוסרי העבודה לשם הפסקת הרעב מיד.

במדינת פרימו די ריבירה

ליום הולדת הכ"ה למלכת אלפונס בספרד הוכרזה חנינה לחלק העשירי של האסירים שנדונו על פשעים קטנים. העתונות הליבראלית מזכירה להוד מעלתו המלך את השבועה אשר נשבע לחוקת המדינה ואשר נתבטלה כליל על ידי פרימו די ריבירה. מצבה הכלכלי של המדינה הוטב אמנם במקצת, אולם אזרחי המדינה לא שכחו את דמם בעד האדמיניסטרציה המשובחת, כי אם בעד הצדק.

לפני 40 שנה

קריאה לטרומן

ניו יורק. אישים נוצרים מ־68 ערים ב־27 מדינות בארצות הברית, פנו אל הנשיא טרומן במברק, בו הם מבקשים ממנו „לעשות פעולה חיובית לשם הגשמת המדיניות המוצהרת של אמריקה לטובת עליה יהודית בלתי מוגבלת לארץ ישראל".

בית כנסת ראשון נחנך בגרמניה

מינכן. בית הכנסת היהודי הראשון מאז שלטון הנאצים בגרמניה נחנך כאן בשבוע שעבר במעמד 800 מתפללים מיהודי המקום והסביבה.

נפתח קונגרס העתונאים הבינלאומי בפראג

הדגל היהודי התנוסס בין 29 הדגלים שהונפו על בנין קונגרס העתונאים היום בפתיחת הכינוס. ביום ב' ערכה הקהלה היהודית מסבת קבלת פנים למשלחת הארצישראלית. הנואמים היו הרב ראואק ומר פישר. בשם המשלחת השיבו ז. רוזנטוב, י. קליינבוים, ג. אגרונסקי.

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים • אנשים •

כלי להבנה הדדית

נשיא המדינה חיים הרצוג, קיבל אתמול בטקס חגיגי בלשכתו עותק ראשון של המילון הערבי־העברי החדש שהוא פרי עבודה משותפת של חיל המודיעין של צה"ל, אוניברסיטת ת"א וההוצאה לאור של משרד הבטחון. הטקס בבית הנשיא הונחה על ידי רומד צה"ל תת אלוף אפרים לפיד, שליווה את מלאכת יצירתו במשך 10 השנים האחרונות. כמו כן השתתפו בטקס סגן ראש אמ"ן תת־אלוף ב.ימוב, ראש אמ"ן לשעבר אלוף (מיל') שלמה גזית וחבורה של „ערביסטים" בשירות סדיר ובמילואים בחיל המודיעין של צה"ל ובמערכת המודיעין האזרחית, שנשאו בעול הפקת המילון. בדברי ברכתו לרגל הוצאת המילון לאור אמר הנשיא הרצוג: „למילון זה ישנה שליחות של מעין הכרת תרבותם לאיתנו. שהרי מקורו במצוות המודיעין דע את האויב, ובצאתו לאור הרי הוא כלי שיש בו כדי להעמיק את ההבנה בין שני העמים". המילון החדש מחזיק כ־78 אלף ערכים והוא מקושט באיורים וערוך במתכונת מודרנית המקלה על השימוש בו. השתתפו בחיבורו כמה מטובי הערביסטים בחיל המודיעין ובראשם: סגן אלוף (מיל') אברהם שרוני, אל"מ (מיל') עזרא מני (חתן פרס ישראל ב־1976), סא"ל צדוק פרה, וכן שורה של פרופסורים בשפה הערבית ובראשם ששון סומך, מנחם מילסון ואחרים.

דן אבידן

ספרו של השר יעקבי „אני המיועד לילדים, יוצא לאור השבוע בתרגומו הערבי בהוצאת עם עובד. זו הפעם הראשונה שהוצאה עברית מתרגמת ספר לערבית. המתרגם הוא נעים עריידי, משורר ערבי־ישראלי המתגורר בכפר מגר שבגליל, שערב שלם משיריו נוטל חלק בפסטיבל ישראל. היום ישתתף השר יעקבי ברב־שיח בנושא ספרות ילדים בערבית לרגל שבוע הספר העברי החל השבוע. בתמונה: גד יעקבי ונעים עריידי מחזיקים בספר.

נפתח שבוע הספר הערבי

היום נפתח שבוע התרבות והספר הערבי בישראל לשנת 1987 הנערך בחסות סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות מר יצחק נבון. אירועי השבוע מתקיימים מטעם משרד החינוך והתרבות, עיריית חיפה ו„בית הגפן". במהלך השבוע יתקיימו עשרות אירועים חינוכיים, חברתיים ותרבותיים שיכללו, בין השאר, יריד הספר הערבי, פסטיבל הסרט הערבי, תערוכת כלי חרס איסלאמיים, פסטיבל להקות דבקה ערביות, במות ספרותיות, הצגות תיאטרון ומפגש נשים ערביות במשכן הנשיא. מארגני שבוע התרבות והספר הערבי הקדישו השנה תשומת לב מיוחדת לקידום פעילות משותפת של יהודים וערבים וזאת בהתאם למדיניות של החינוך בדבר החינוך לדו־קיום. פעולות להגברת הקשרים בין יהודים וערבים תושבי ישראל. במסגרת זו יתקיימו מפגש סופרים יהודים וערבים, מפגש ראשי רשויות מקומיות יהודים וערבים ובמה לדיאלוג יהודי־ערבי. לקראת פתיחת שבוע התרבות הערבי החליט השר נבון להעניק, החל מהשנה, פרסי יצירה לשלושה סופרים ערבים ישראלים הכותבים בשפה הערבית. השר החליט לעודד בכך יצירה מקורית של סופרים ערבים ולאפשר להם לעסוק ביצירה במשך שנה מבלי להיות טרודים בבעיות פרנסה. פרס כזה מוענק כבר שנים לסופרים יהודיים. הפרס יהיה בגובה של משכורת מורה בתואר שני בשיא הוותק.

התמודדות

חבר הכנסת מיכה חריש התייצב לימינו של אורי גורדון (בתמונה) במרוץ שמתנהל בימים אלה לראשות הסוכנות היהודית. בכנס ראשי התומכים למינויו של גורדון לראשות התנועה הציונית והסוכנות היהודית שנערך בבית מפלגת העבודה השתתפו חבר הכנסת עוזי ברעם, מיכה חריש, חיים רמון ונאוה ארד. ראשי הערים שאול ניצן מראשון לציון וראש עיריית גבעתיים יצחק ירון. נטלו חלק גם מזכירי מועצות הפועלים מכל רחבי הארץ, חברי לשכת מפלגת העבודה וחברי מרכז המשמרת הצעירה ואנשי עיריות שונות. במינויו של אורי גורדון תמכו בשבועות האחרונים גם הסופר א.ב. יהושע, לובה אליאב, ד"ר מיכאל בר־זוהר ו[illegible] מראשי תנועת המושבים. מול גורדון מתייצב במלוא הכוח והמרץ עקיבא לוינסקי, גזבר הסוכנות היהודית, ולימינו מתייצבים ראשי התנועה הקיבוצית.

פרס בינלאומי

קבלת פנים חגיגית לכבודה של הסופרת דבורה עומר (בתמונה), תערך בבית אגודת הסופרים במוצ"ש 13.6.87 בשעה 18.30, עם קבלת הפרס הבינ"ל לספרות ילדים ע"ש הנס כריסטיאן אנדרסן, שהוענק לה לאחרונה בטוקיו, יפן. כאות הוקרה לפרס היוקרתי, החשוב ביותר מסוגו בעולם, תצויין קבלת הפרס בארוע חגיגי בהשתתפות שרים וחברי כנסת, סופרים, אמנים ואישי ציבור. חגיגה נוספת שתצויין דבורה עומר באותו הארוע היא מכירת עותק ה־100,000 מסיפרה „הנשיקה שהלכה לאיבוד", וכן את הוצאת ספרה החדש „סערה באביב" העוסק בסיפורו המרתק של טוביה קושניר, הבוטנאי הצעיר המבריק שנהרג עם מחלקת הל"ה במלחמת העצמאות.

דרישה לפתרון

חגי קופמן, מזכיר מועצת פועלי תל־אביב, ייאלץ בימים הקרובים לשנס מותניים ולשפר את תנאי חייהם של הפועלים הערביים הפעילים בתל־אביב וזאת בעקבות חשיפת מצבם של הפועלים בפרק מספרו החדש של דוד גרוסמן (בתמונה) „הזמן הצהוב". עדה רבון, מזכירת סניף נעמ"ת בתל־אביב, כתבה מכתב למזכיר מועצת פועלי תל־אביב ובו היא אומרת בין היתר: „עלינו להיות הגורם המסייע מחר והתובע, דורש וזוכה לקבל פתרונות והתייחסות של השלטונות העירוניים שיאפשרו חיי אדם ליצורי אנוש אלה, אשר הם אלה שאנו שואפים ליצור עמם הווה משותפת של דו־קיום בשלום".

נתן רועי

מסירים אבק

בנוכחות נשיא המדינה, מ"מ ראש הממשלה, מזכ"ל ההסתדרות, סגן ראש הממשלה ושר החינוך ואישים רבים אחרים תערך בסוף החודש בבנייני האומה בירושלים לראשונה מזה עשרים ושמונה שנים ועידת תנועת הנוער העובד והלומד. דיוני הועידה יעסקו בבחינת ערכי תנועת הנוער והתאמתם לשנות השמונים. אלף ומאה צירים יחליטו בדבר דרכה של התנועה לאור אותם ערכים. „הגיע הזמן" אומרים ראשי תנועת הנוער והנהגתה „להסיר את האבק מעל הסמלים ולהתאים את ערכי התנועה לימינו אלה".

עודד בר־מאיר

הצלחה

סירטו של עודד קפליוק (בתמונה), הדן בשיטות לוחמה בטרור, זכה השבוע בפרס השלישי בפסטיבל הבין־לאומי לסרטי הסברה ותעשיה של ארה"ב שנערך בשיקגו. הסרט, שהופק עבור החברה הישראלית אבלס הנותנת שרותים ויעוץ לגופים מועדים לטרור, מציג שיטות משוכללות ומתוחכמות יותר ללוחמה בטרור המתגבר היום בעולם. בין היתר, מדגימה „אטלס" בסרט, שיטות פעולה חדשניות, באמצעותן ניתן היה לשחרר את בני הערובה במינכן, ובכך אולי למנוע את רצח 11 הספורטאים ב־1974. קטעים מתוך הסרט הוקרנו בארבע רשתות טלוויזיה גדולות בארה"ב וכן בטלוויזיה הישראלית. קפליוק התסריטאי והבימאי של הסרט, ובעליה של חברת הסרטים „ביקון", זוכה זו הפעם החמישית בפרס בפסטיבלים בינלאומיים, שנערכו באירופה ובארה"ב. בימים אלה מוצגים בסלון האוויר בפריס חמישה סרטים שהפיקה חברת „ביקון".

המדור נערך ע"י אורה ארמוני

שנת ה־100 לאספרנטו

בולים

מאת אריה לינדנבאום

הסוכנויות הבולאיות המסחריות להמציא „גימיקים" שיאפשרו למכור יותר בולים. אחד מהם הוא הנושא, שככל שיהיה פופולרי יותר, ניתן יהיה להפיצו יותר. בעניין זה כבר כתבנו שעל השרות הבולאי שלנו להשתלב יותר ויותר במבצעים בולאיים עולמיים ובדרך זו להגביר את הפצת בולינו.

החודש, למשל, תתקיים בטורונטו

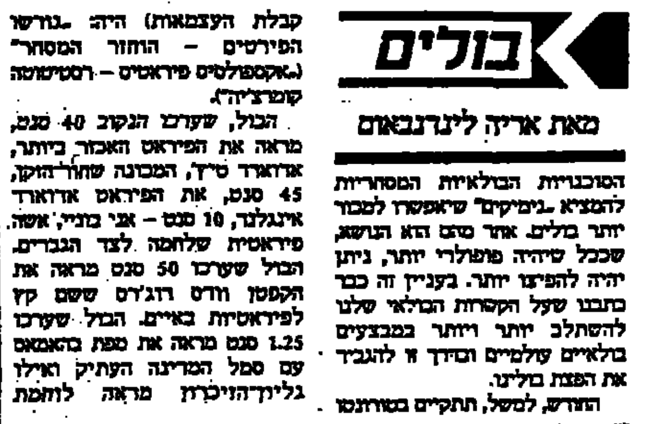

תערוכת בולים עולמית שרבים נוטים לאסוף בולים בנושא עולמי כזה וחבל מאד שישראל לא שיתפה עצמה בנושא.

ברשימת הבולים ל„קייפקס 87" שתתקיים בטורונטו כלולות מדינות רבות וישראל לא.

עברתי על לוח ההנפקות של פולין, למשל, ומצאתי בולים לכל התערוכות של השנה שיהיו מחוץ לפולין. יתכן שלא צריך להגזים וצריך לשמור על פרופורציות מתאימות גם בעניין כזה. בכל זאת אפשר לבחור בתערוכה אחת – שתיים לשנה, מן החשובות מבחינתנו, ולהשתלב בהנפקה כלשהי וזה בדרך כלל משתלם.

יהודית רזניק במאוריטניה

האסטרונאוטית היהודיה, ג'ודי רזניק שנספתה באסון החללית צ'לנג'ר, הונצחה בכמה בולי־דואר ועתה גם במאוריטניה הופיע בול וגליון זיכרון. גם הרפובליקה המרכז אפריקאית, הקדישה לנושא בול וגליון זיכרון. בבול מופיע דיוקנה של רזניק ובגליון קבוצת האסטרונאוטים של צ'לנג'ר.

פיראטים

סדרת הבולים שהונפקה לאחרונה בבהאמאס, מראה חלק מן הפירטים הקשוחים שהציקו לאיים מהמחצית השניה של המאה ה־17 ועד אשר הגיע הקפטן וודס רוג'רס לנסאו, הוציא להורג שמונה ממנהיגי הפיראטים ואת השאר גרש מן המקום. המוטו שהתנוסס על סמל מדינת בהאמאס העתיק ושהוחלף עם קבלת העצמאות) היה: „גורשו הפירטים – החוזר המסחר" („אקספולסיס פיראטיס – רסטיטוטה קומרציה").

הבול, שערכו הנקוב 40 סנט, מראה את הפיראט האכזר ביותר, אדוארד טיץ', המכונה שחור־הזקן, 45 סנט, את הפיראט אדוארד אינגלנד, 10 סנט – אני בוני, אשה, פיראטית שלוחמה לצד הגברים. הבול שערכו 50 סנט מראה את הקפטן וודס רוג'רס ששם קץ לפיראטיות באיים. הבול שערכו 1.25 סנט מראה את מפת בהאמאס עם סמל המדינה העתיק ואילו בגליון־הזיכרון מראה לוחמת פיראטית עם הדגל עליו גולגולת מת ועצמות מצולבות, סמל שבא לציין שאם הספינה תיכנע, לא יאונה לה רעה על ידי הפיראטים.

סאלק וסייבין

שני הרופאים שהצליחו להתגבר על חידק הפוליו, יונה סאלק ואלברט סייבין, הופיעו בבול חדש שהופיע במקסיקו. מקסיקו אינה ראשונה עם בולים לכבודם של שני הרופאים.

שבוע הספר העברי בארגנטינה

ביריד הספרים העולמי שהתקיים לא מזמן בבואנוס־איירס, בירת ארגנטינה, הוטבעה חותמת־דואר מיוחדת לכבוד שבוע הספר העברי שבמסגרת היריד העולמי. בחותמת מנורת ישראל על רקע ספר פתוח. היריד הוקדש (ה־18 במספר) להוראה לאוויס בורגס.

ד"ר אליעזר לודוויק זמנהוף יוזכר השנה פעמים רבות בהקשר לשנת ה־100 של שפת האספרנטו. במדינה בולאית, זמנהוף הוא אחד השמות המבוקשים וזאת מכמה סיבות. אוספים אותו כרופא באוסף בולי „רופאים", כיהודי באוסף „יודאיקה", כפולני באוסף „פולוניקה" וכמובן באוסף הפופולרי של אספרנטו. השנה, אישא, שנת אספרנטו השנה יערך גם הקונגרס ה־72 של אספרנטו.

פולין, מארחת הקונגרס, הודיעה על הנפקת בול חדש לכבוד ד"ר זמנהוף ושמו המלא הוא ד"ר לודוויק אליעזר זמנהוף. הבול מראה את דיוקנו של זמנהוף וכוכב האספרנטו הירוק בן חמש צלעות בלתי אחידים.

זמנהוף התכוון, בהמציאו את השפה הבין־לאומית, לתת שפה משותפת לכל העמים. אספרנטו מכילה רק 900 שורשים לעומת יותר מ־20,000 בשפה רגילה. בדקדוק שחיבר רק 16 כללים. בשנים הראשונות היתה המצאתו ללעג ולשנינה אך עוד בחייו נמצאו לה תומכים נלהבים. ב־1905, נתכנסה בצרפת ועידה בין־לאומית בהשתתפות צירים מרוב מדינות העולם, שקבעו את השפה המלאכותית לעובדה ומספר יודעי השפה גדל בהתמדה.

השפה התפשטה במדינות רבות אך לא זכתה להכרה רשמית של המדינות, על בסיס בין־לאומי. בשפת האספרנטו מצויים כתבי־עת וספרים בחלקם שנכתבו במקורם באספרנטו. זמנהוף עצמו תירגם מספר יצירות מופת לשפתו, לרבות התנ"ך וקיים גם ספר עברי ללימוד האספרנטו שחיבר זמנהוף.

בולים לזמנהוף הופיעו בברזיל, בבריה"מ, בפולין, בבולגריה, בקובה בסורינאם ועוד. בקובה הופיע זה עתה בול מיוחד עם תעתיק הבול הסובייטי שהוקדש לפני הרבה שנים לזמנהוף.

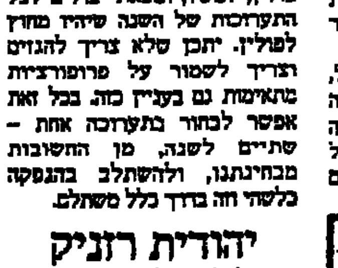

שיטה בדוקה

אין זה סוד שהשרותים הבולאיים במדינות השונות מתמודדים קשה בירידות התלולות של ביקושים על בוליהן. בשנות ה־80 עסוקים הצעירים יותר ויותר בתחביבים ממוחשבים ואילו הקשישים במצב של „הצעים" בלבד הוה"ח הוא כיש פחות מתעניינים בבולי־דואר ואולי אף בבולאות בכלל. ויש עדיין התעניינות ניכרת בנושאי בולאות שתים מחוץ לבולאות המודרנית. המצב מחייב את העומדים בראש

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב־יפו
הבימה – דיזנגוף 17 – 288465
מעיין חיים – שד' ירושלים 98, יפו, סניף צהלון 822986
ירושלים
קרית משה – קרית משה 1 – 526155
חיפה
יבנה – אבן סינא 7 – 672288
פתח־תקוה
קופת חולים כללית – חיים עוזר – 905271
רמת־גן
רמה – ז'בוטינסקי 65 רמת־גן – 7514483
בת־ים
גני בת־ים – הנביאים 3 בת־ים – 5515671
אהרון – הפיין 52 חולון – 889153

מודיעין
מוקד מידע טלפוני
של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה של מרפאות. קופת חולים של ההסתדרות, בתי חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת וחג וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל:
טלפון 03-433300
בימים א' עד ה'
מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב ביום ו' ובערבי חג
מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ
מרפאות שירותים לעזרה ראשונה
אזור תל־אביב
רחוב בר כוכבא מס. 49 – טלפון 03-284649
בימים א' עד ה' מ־21.00 עד 23.00
בימים ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים – מ־15.00 עד 21.00
אזור חיפה
רחוב הגפן 26 קומה ב' – 04-523566
כל יום כולל ערבי חג, שבת, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00
ערן עזרה ראשונה נפשית
בתל־אביב – קו למבוגרים 03-5461111
קו לילדים ונוער 03-261113
בירושלים – 02-227171
בחיפה – 04-672222/3
בנתניה – 053-335316
קו פתוח – ערן קשבת לילדים ובני נוער
בתל־אביב 03-241680 [illegible]
נקמת – ייעוץ בבעיות אלימות במשפחה
בימים א' עד ה' מ־9.00 עד 16.00 – 03-255922
קו פתוח לקשיש 02-690685

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
מרחב תכנון מקומי בת־ים
הודעה לפי סעיף 149 (ג)
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
ניתנת בזה הודעה, כי הוגשו לועדה המקומית לתכנון ולבניה בת־ים בקשות לשמוש חורג ...
א. על חלקה מס' 87 בגוש 7134 ... ברחוב ...
ב. על חלקה 228 בגוש 7140 ...
לכל מי שיש התנגדות, מאיזה סיבה שהיא ... תוך 15 יום, ביום פרסום הודעה זו.
אהוד קוטון יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה בת־ים

מינהל מקרקעי ישראל

מינהל מקרקעי ישראל

מינהל מקרקעי ישראל | עיריית עכו | הברה לשיכון ופיתוח לישראל בע"מ | משרד הבינוי והשיכון מחוז חיפה

„בנה ביתך" – בשכונת צפון דבורה בעכו

מינהל מקרקעי ישראל בשתוף עם עירית עכו, משרד הבנוי והשיכון וחברת שיכון ופיתוח לישראל בע"מ מציעים בזה 29 מגרשים לבנית 29 יחידות דיור חד־משפחתיות.
ההרשמה לתוכנית תתקיים במשרד עוזר ראש העיר, בנין עירית עכו, בימים ובשעות העבודה המקובלים.
ההרשמה תחל ביום שלישי 9.6.87 בשעה 09.00 ותסתיים ביום שלישי 7.7.87 שעה 12.00.
פרטים נוספים, ופרוספקט מפורט ניתן לקבל במשרד עוזר ראש העיר, בנין עירית עכו.

מינהל מקרקעי ישראל מחוז הדרום | עיריית אילת | עירית, חברה לפיתוח עירוני בע"מ

„בנה ביתך" – בשכונת גנים א' באילת

מינהל מקרקעי ישראל בשתוף עם עירית אילת ועירית, חברה לפתוח עירוני בע"מ מציעים בזה 6 מגרשים לבנית 6 יחידות דיור חד־משפחתיות.
זכות ההרשמה לתושבי אילת בלבד.
ההרשמה לתוכנית תתקיים במינהל מקרקעי ישראל, רחוב התאלמוגים 108 אילת, בימים א'–ה' בין השעות 08.30–13.00 וביום ג' גם בין השעות 16.00–19.00.
ההרשמה תחל ביום שלישי 9.6.87 בשעה 09.00 ותסתיים ביום רביעי 8.7.87 שעה 12.00.
פרטים נוספים, ופרוספקט מפורט ניתן לקבל במשרד מינהל מקרקעי ישראל, בכתובת הנ"ל.

מינהל מקרקעי ישראל. השכרת קרקע חקלאית לזמן קצר לבדואים בנגב

מינהל מקרקעי ישראל מודיע בזה לבדואים תושבי הנגב, המעוניינים לשכור קרקע לעיבוד ולמרעה לעונת תשמ"ח (1987/8), כי עליהם להגיש בקשתם בכתב, על גבי טופס שימולא על ידם אישית במשרדי מינהל מקרקעי ישראל רח' הדסה 53 – באר שבע.
את הבקשות יש להגיש עד ליום 30.6.87.
לאחר המועד הנ"ל לא יתקבלו בקשות.
הודעה זו בדבר תצורך בהגשת בקשה מתייחסת גם לשוכרים נוכחיים של קרקע חקלאית בנ"ל לעונת תשמ"ז (1986/87).
אין בהודעה זו משום התחייבות להשכיר קרקע לכל מבקש שהוא.
השכרת הקרקע תעשה בהתאם להחלטות מועצת מקרקעי ישראל ונהלי מינהל מקרקעי ישראל.

מנחת דם חיים לאדם
תרום דם

כבוד לילד בגיל הרך

„הקרן להזדמנות שווה" הוקמה על ידי עמליה בידרמן לפני שנתיים במטרה לגרום לכל המערכות המטפלות בילד בשנותיו הראשונות לצאת ממגמת ה„לא להתאמץ" שבה הן נתונות ולהדרבן להשקיע את המירב בגילאים המוקדמים במקום לטפל בילדים, באמצעות לבי"ע, בגיל 18

מאת נעה גל

„במקצוע שלי אני אדם חושב", אומרת עמליה בידרמן בחיוך רחב. „תמיד התעניינתי בחקר המוח, בפוטנציאל המולד של האדם ובדרכים למימושו המרבי. כשנולדו לי ילדים, נגלה לי הפלא של גידולם בשנותיהם הראשונות. למדתי שאיכות הקשר עם הילד יש לה משמעות רבה במימוש הפוטנציאל הזה".

בידרמן איננה מרעיית-הוקרת וגם לא רופאה; היא אשה צעירה שלמדה חינוך פתוח והיפרד בצורת האמנות. לאחר שהחלה לחדור לעומקה של התופעה הקרויה „והתפתחות הילד בגיל רך", כלומר בשלוש שנותיו הראשונות. היא יודעת לשכנע בכנות ובאמת שלה. היום, כאם עם נסיון ומודעות, היא מנסה לפתח את ההכרה בחשיבות קידום החינוך בגיל הרך בקרב מטפלות, אנשי חינוך, אנשי בריאות הקהילה וגם מנכ"לים במשרדי ממשלה.

למטרה זו יסדה לפני שמונה שנים את „הקרן להזדמנות שווה", שאותה היא מנהלת מאז. לדבריה הוקמה הקרן כדי לצמצם את הפער הקיים בין הידע התיאורטי שהצטבר בעקבות מחקרים בארץ ובעולם, על תפקידן המכריע של השנים הראשונות של הילד בתהליך עיצוב אישיותו, ובין מידת ישומו של הידע הזה בחיי היומיום של הילדים בבית, בגן הילדים או במעון יום.

מדובר באוכלוסיה בישראל המונה 400,000 ילדים. „במקום לטפל בהם בגיל 18 באמצעות קרן לבי"ע מוטב להשקיע את המירב בגילאים המוקדמים האלה", אומרת עמליה.

עברה עליה תקופת משבר קשה, היא מספרת, כששלחה את ילדיה לגן בפעם הראשונה. „בעיני זה היה זלזול בילד. נדהמתי מהרמה הנמוכה של הגננות הפרטיות, ובכל שבדקתי יותר מי מכשיר אותן, האם זו תופעה מקומית בשכונה שלי או שזו תופעה כללית, התבררו לי

עמליה בידרמן: מימוש הפוטנציאל (צילום: שאול רחמים)

עובדות מעציבות מאד. משרד החינוך אינו מפעיל פיקוח על מעונות יום וגנים פרטיים. הוא אינו מחייב אנשים העובדים עם ילדים מגיל אפס עד שלוש ללמוד במסגרת חינוכית כלשהי. אין קריטריונים ברורים ליחס שבין מספר הילדים וגודלו הפיסי של המעון, או בין מספר הילדים בקבוצה ומספר המטפלות המשגיחות".

ראשית החליטה עמליה לפעול להקמת גוף ולהנהגת שיגרת קריטריונים מקצועיים ויכין תשתית של הכשרת כוח אדם וגיוס כספים לרעיון העיקרי: שינוי הקיים.

היו לה ה„חוצפה" והיכולת לצלצל לאנשי האקדמיה, אנשי מקצוע בתחום חינוך התפתחות הילד ואנשי ציבור, כדי לעניין אותם בהקמת הארגון, והיכולת להתגבר על פגיעה אישית במקרה של דחייה. „הדבר העיקרי שלמדתי: כשאתה מאמין ברעיון, מוכן לפעול ולתרום, גם אם זהו הרעיון המטורף ביותר – תוכל לממש אותו ולהפעיל למענו אנשים נוספים. אנשים נוהגים לומר: מי אני שאגש? התשובה צריכה להיות: מי אם לא אתה? ולא מקרה הוא שדווקא אם התחילה בפעולה הזו. המערכת שואפת להנציח את הקיים. לשקוע בסדרים המקובלים, לא ,לזעזע' את כוח האדם הקיים, לא להשקיע יותר מדי כספים בכוח אדם נוסף. במלים אחרות: ,לא להתאמץ'".

לא כל-כך האמינו לה, לאמא שמרימה טלפונים בהולים לחוקר במכון וייצמן, או לפסיכולוג קליני העוסק בהתפתחות הילד או לראש הלשכה ושרותי הבריאות בעיריית ירושלים. אנשים עסוקים ובעלי מקצוע מנוסים ונכבדים והיא „רק אזרחית מודאגת". חשבו ש„משהו בוודאי יוצא לה מזה...", שהיא מוכרזה „להרוויח" מהעניין... אפילו חשבו שזו התארגנות פוליטית חדשה בכיוון הקומוניסטי דווקא, משום שמוזכר הצירוף „הזדמנות שווה..."

ועמליה בידרמן, העובדת בהתנדבות, וזה שנתיים גם יועצת בהתנדבות בנושא הגיל הרך למנכ"ל משרד העבודה והרווחה, לא ויתרה. „צריך הרבה חוש הומור ורוח טובה", היא אומרת „וגם לא לפתוח אגו מנופח מדי". היא הצליחה לגבש קבוצת אנשי מקצוע כחברי הנהלה מקצועית מהתחום הקליני והתיאורטי: את ד"ר חניתה צימרין מבית הספר לעבודה סוציאלית באוניברסיטת תל אביב; את ד"ר שאול הראל, ראש המכון להערכת התפתחות הילד ומרצה בבית הספר לרפואה של אוניברסיטת תל-אביב; את גליה רבינוביץ, פסיכולוגית קלינית; את פרופ' סידני שטראוס ופרופ' שמעון זקס, מבית הספר לחינוך של אוניברסיטת תל-אביב. אליהם הצטרפו שמונה אנשי הנהלה ציבורית אדמיניסטרטיבית, שכיושבי ראש שלה משמשים רחל דיין ואליעזר שמואלי.

היעד הראשון של הארגון היה לימוד המצב הקיים. לכן התמקדו פעולותיו, תחילה, במחקרים ובאיסוף נתונים, ולא בפרסום מוקדם או בקיום אירועים חברתיים להצגת הארגון ולאיסוף תרומות.

מתוך לימוד העובדות התברר כי אין תיאום בין הרשויות השונות הנוגעות לחינוך הילדים בגיל הרך. „התברר לנו שאין תשובה ארצית כוללת, מה עושה כל משרד ממשלתי: משרד הבריאות פועל בנפרד ממשרד החינוך, ואלה בנפרד ממשרד הרווחה. מעונות היום של הארגונים השונים אינם פועלים על-פי תכנית ידע קבועה ומסודרת, כל גורם המטפל ישירות בילד ובמשפחה, מתפקד בנפרד. אחות טיפת חלב, העובד הסוציאלי, המדריך החברתי, היועץ החינוכי, הגננת, הלשכה לשרותים חברתיים. הארגון שלנו חתר ליצירת צומת מרכזי ברמות צוות אנשי מקצוע המסוגלים לבחון את המצב במשפחה והבעיות הנעצרות בה, במשקפיים רחבים עד כמה שאפשר, מכל כיוון טיפולי".

לאחר שלוש שנות מחקר והתנסות, חיברו אנשי הקרן חוברת עבה של תכניות העשרה, האגורות במחשב במכון סאלד בירושלים. התכניות מדברות בנושאי מוסיקה, פיתוח שפה, תיאטרון, מחשבים, פיתוח כושר תנועתי-חושי. כמו כן פותחו תכניות לגן משולב, למשל: לילדים הסובלים מליקויי למידה יחד עם ילדים שאינם לקויים, או למעונות הפועלים בשיתוף עם ההורים. כל אלה מרוכזים במערך המאפשר ליועץ חינוכי, לגננת, גם להורה המחפש דרך לחינוך טוב יותר, איכון מיידי של תכנית פיתוח בכל תחום שהוא מעיין מפת תכניות המותאמת לכל קבוצת גיל, עם הסברים על התכנית ומי מפעיל ונותן הדרכה. בין היתר רואה הקרן מתפקידה גם לגלות תכניות שפיתחו אנשי חינוך אנונימיים, ולהן ערך חינוכי גבוה – תכניות שלא הגיעו לידיעת ההורים והמטפלים. „לקשר בינם ובין אנשי מקצוע אחרים, שתהיה פעילות פוריה ולא שימציאו את הגלגל בכל פעם מחדש", מסבירה עמליה. כמו כן הוקלטו בהקלטות וידאו תכניות העשרה המופעלות בגני ילדים ובמעונות על-פי נושאים שונים בכל גיל.

לדבריה, יכול ריכוז הידע שנצבר ותיק לשמש אמצעי לחץ על המערכות השונות. היא איננה נאיבית ויודעת שהדרך ארוכה. „במקרים רבים מדי", היא אומרת, „השיקולים של מה ייעשה איפה, הם שיקולים לא מקצועיים אלא פוליטיים-יוקרתיים. תקציבים בסכומים גדולים הולכים לאיבוד בשל מאבק בין משרדי החינוך, העבודה והרווחה והבריאות, כדי שהפיתוח והעזרה תבוא מטעמו של אחד מן המשרדים. בעיית סדרי-העדיפויות קובעת כך את עיצובו של דור שלם. וישנם גם חישובים של שמירת מצב התעסוקה הקיים, או אי-הרגעה מתקציבים, שמירה על „שקט תעשייתי" באגפים ובמחלקות, העומדים מעל לאינטרס הישיר של טובת הילד בן השנתיים. כבר נתקלתי בתגובה ,אם המטפלות במעונות יעברו הכשרה מקצועית נצטרך להוסיף להן עוד 200 ש"ח למשכורתן'".

עמליה אומרת שיכול להיות, שלהילחם בכל אלה זו מלחמה בטחנות רוח, ואולי בעוד זמן תמצא עצמה נבגעת. „אבל לפחות הזזתי את הקיים בסנטימטר וגם זה משהו".

למה זה קרה דווקא אצלנו?

מאת שמעון וייס

בשלוש השנים האחרונות אירעו בישובי הגולן שבע תאונות טראגיות שהסתיימו במותם של מבוגרים וילדים. חמש מן התאונות אירעו ברציפות מדי חודש בין אוקטובר '85 ופברואר '86 וגרמו זעזוע עמוק בקרב תושבי האיזור, המכירים מקרוב זה את זה, כדרכם של שכנים ותיקים באיזור מרוחק מהמרכז.

כה טראומתית ובלתי-מוסברת היתה התופעה, עד שבישובים הדתיים של דרום הגולן הוחלט על יום צום ותפילה להרחקת הפגע הרע. בישובים החילוניים ניכרה אווירה של פחד ממוות חשו בצורך להסביר את המאורעות.

הדס דורון, עובדת סוציאלית ממושב אניעם שבדרום הרמה, ערכה לאחרונה עבודת מחקר בנושא „יחוס הנסיבתיות בתאונות – השוואה בין חילוניים לדתיים". העבודה נערכה במסגרת קורס אקדמי הדן באספקטים של המוות.

ארבעים נשים, מחציתן דתיות ומחציתן חילוניות, התבקשו להשיב על שאלונים שתמציתם – תחושתן האישית לגבי נסיבות האירועים הקשים. הנשים, כולן כמובן תושבות הגולן, התבקשו לסווג את סיבת המוות ל„ייחוס היצוני" או ל„ייחוס פנימי". במלים פשוטות, כל אשה נתבקשה להשיב על השאלה, אם יכול אדם לשלוט בגורלו או לא.

„בכלל", מסכמת דורון את עבודתה, „לא נמצא הבדל משמעותי בייחוס הסיבתיות בין חילוניים לדתיים. הבדל משמעותי ביניהם נמצא בתפיסת הקשר בין המאורעות. דתיים רואים קשר בין המאורעות וחילוניים אינם רואים קשר כזה. הדתיים מרגישים יותר צורך לפעול מאשר החילוניים".

בכתבה המופיעה ב„ארץ הגולן", בטאון ישובי הגולן, מציינת עוד החוקרת, כי בניגוד לדעה הרווחת בקרב הציבור הדתי, באשר לשליטה שיש לאמונה הדתית על הציבור הדתי, מוכיח המחקר כי הדברים אינם כה ברורים. הנשים הדתיות הצביעו דווקא על תהליכים אוניברסליים המשפיעים על האדם באשר הוא, ללא הבדלי אמונה דתית. מתברר, כי בחיפוש אחרי הסיבות לאסונות, הדת איננה מרכיב מרכזי דווקא.

„מידת הקירבה לאדם שמת, צורת המוות (התאבדות, טביעה וכדומה), גיל הנפטר ומשך הזמן שעבר מאז התאונה האחרונה, נראים כמשפיעים יותר מההסבר שהאדם נותן לעצמו באשר לסיבת המוות", אומרת הדס דורון ומציינת, כי כל הנשאלות הדגישו את הצורך בפעולות מנע ובעשייה למען הגברת המודעות ליתר בטיחות.

בכל-זאת, מסתבר שאצל הנשאלות הדתיות יש התייחסות מיוחדת הקשורה לגולן הרואה את האירועים כ„עונש לחברה". לעומתן, ראו הנשאלות החילוניות את התאונות, שנפגעו בהן בעיקר ילדים, כחוסר אחריות מצד המבוגרים בחברה. עוד הסתבר, כי ההיכרות והחשיפה הקרובה של תושבי הגולן הדתיים אל האנשים שהיו מעורבים בתאונות השפיעה על עמדתם יותר מאשר אמונתם.

האשה הסובייטית, לך תבין אותה

ממחקר, שערכה ד"ר שלויה בן־ברק ושהתפרסם לאחרונה, עולה כי האשה בברה"מ מקופחת לעומת הגבר מכל בחינה שהיא, אך 95 אחוז מהנשים שהשתתפו במחקר הצהירו כי אין הן חשות כלל באפליה

מאת יוסף מיכלסקי

אכן, כמו בתחומי חיים רבים בעולם הקפיטליסטי, גם בתחום „שחרור האשה" בנוסח הקומוניסטי גדול השוני שבין המוצהר, האידיאולוגי הרצוי ובין המצוי. קרוב לשבעים שנה לאחר מהפכת אוקטובר הבולשביקית לא הצליחה ההנהגה הסובייטית, בניגוד לחוקה הקומוניסטית ולאמונה המהפכנית, ליצור תנאים שיבטיחו שוויון מלא, מעשי, בין נשים לגברים או, לפחות, ליצור תנאים שיאפשרו לנשים לשלב ללא קשיים את שני התפקידים החברתיים אשר יועדו להן – התפקיד „האמהי" והתפקיד „היצרני" ללא עזרת [illegible] בכלל, ולנשים בפרט, להתמודד עם קשיי היומיום ועם התפקיד החדש – הנוסף – היצרני. תחושת „אין פתרון", „אלה החיים בברה"מ", מאפיינת במיוחד את המבוגרים שבאוכלוסיה.

האשה בברה"מ במילכוד: מצד אחד – התפיסה החברתית-אידיאולוגית „לשחרר את האשה", הלוחצים עליה לצאת לעבודה ורצונה הכן לצאת מהבית, ומצד שני – מציאות החיים במדינה. קיומה של תפיסה משפחתית מסורתית הוא המסייע לנשים שם להתמודד עם המילכוד הזה ולקבל את הדגם הסובייטי של „שחרור ושוויון האשה" כמעט ללא ערעור. הפתרון שמצאה האשה בברה"מ הוא צמצום הילודה באמצעות הפלות חוזרות ונשנות והשאיפה, עם אי-היכולת להגשים את השאיפה, לעבוד ב„חצי משרה". בסיכום, האשה הסובייטית עייפה מעודף השחרור בנוסח הקומוניסטי, ותפקידה החדש, „היצרני", לא בא במקום ולא על חשבון תפקידיה – כאם, כעקרת בית, אלא נוסף עליהם. [illegible] גאה [illegible] משום שאין היא מכירה מציאות אחרת וגם – אין ספק – כתוצאה מהחינוך המוקנה לה.

אלה הם עיקרי המסקנות בעבודת דוקטורט מקיפה של שלויה בן־ברק מהאוניברסיטה העברית, שעליה הרצתה בחוג ללימודי האשה באוניברסיטת חיפה.

המחקר התבסס על ניתוח תוכן מקורות כתובים סובייטיים ומעורבים וראיונות אישיים עם 206 זוגות של עולים מברה"מ, שהגיעו לארץ בשנים 1979-1980. המרואיינים באו ממרכזי אזורי ברה"מ והם רגם מייצג של כל רמות ההשכלה וקבוצות הגיל.

בהתאם לתיאוריה המרכסיסטית-לניניסטית, יבואו השינויים בתפיסות ובדפוסי ההתנהגות המשפחתיים, המסורתיים-פטריארכליים, נחלת רוסיה הצארית, בעקבות השינויים שיחולו בתפקיד האשה ובמעמדה בחברת העתיד הקומוניסטית. המחקר נועד לבחון, אם אמנם כך התפתחו הדברים, אם השפעתם של משתנים ערכיים-תרבותיים, אותם „שרידי העבר", הינה מועטה לעומת השפעתם של משתנים סוציו-כלכליים ביצירת שינויים בדפוסי ההתנהגות המסורתית. קשה לומר שהמהפכה הצליחה בתחום הזה, במיוחד – אם נשווה את התוצאות עם התקדמות הנשים בארצות המערב המפותח.

החוקרת ציינה, בצדק, שנושא „שחרור האשה" בברה"מ עבר שני שלבים חשובים. בעוד שבתקופה הסוערת המהפכנית ומיד אחרי המהפכה נחקקו החוקים ה„שוויוניים" והכוונה המוצהרת היתה שמוסדות ממשלתיים לטיפול בילד (כגון פעוטונים, גני ילדים ועוד) יחליפו את האשה בתפקידיה המסורתיים והיא תהיה חופשית לרכוש מקצוע, לעבוד ולהתקדם כמו הגבר, הרי החל מתקופת התיעוש המוגבר, הצורך בכוח-עבודה נוסף, יחד עם המשאבים המוגבלים של המדינה גרמו את הגברת הלחץ על האשה למלא את שני התפקידים: לעבוד מחוץ ולטפל בבית. המלחמה עם גרמניה, גיוס הגברים ואבדן מיליוני גברים בקרבות הגבירו מגמה זו. אגב, אפילו לנין, שהתבטא בקיצוניות בזכות שחרור האשה, כעין שהיא לא לפטור אותה מתפקידיה המסורתיים.

ואמנם, בחברה הסובייטית בת זמננו, שבה כ-90 אחוז מכלל הנשים בגילאי עבודה עובדות במשרה מלאה ולרובן יש השכלה זהה לזו של הגברים, עדיין התפיסה המשפחתית, המסורתית-סגרגטיבית באשר לחלוקת התפקידים במשפחה בין המינים, היא התפיסה הרווחת בקרב מרבית האוכלוסיה – השלטונות.

כלומר, עבודות משק הבית והטיפול בילדים הינם נחלתה של האשה בלבד, בעוד שהדאגה לפרנסת המשפחה היא עניינו ותפקידו של הבעל. תפקיד האשה הוא רק לסייע בפרנסת המשפחה. רק 20.4 אחוז מאוכלוסיית המחקר ציינו כי חובת הפרנסה מוטלת על שני בני הזוג באותה המידה. במלים אחרות, בניגוד לתיאוריה הקומוניסטית, עצם השתתפות האשה בכוח הייצור אין בה, בחברה הסובייטית, תנאי-מספיק ליצירת שינויים בדפוסי ההתנהגות המשפחתיים המסורתיים. הגבר „מרים רגליים" ובורח מעבודות הבית והטיפול בילדים והוא גם דואג להתקדמותו, להשתלמויותיו, על חשבון זמנה של אשתו.

מעניין לציין שבנושא „חצי משרה" לאשה היתה כמעט תמימות דעים בין שני המינים. במציאות הסובייטית של מחסור בדיור, במזון, במכשור בית המקובל כמעט בכל בית במערב, עיסוקי הבית תופסים 5-6 שעות ביום והם נופלים במנה כפולה לפחות על הנשים. לא אובחן מאמץ מתוכנן להקל את חיי הנשים, שהן 51 אחוז מכוח העבודה בברה"מ. הן גם מקופחות לעומת הגברים בטיב התעסוקה ובשכר. הנשים המשכילות, לדוגמה, עובדות במקצועות כמו הוראה ורפואה, שבהם השכר הוא נמוך יחסית. הגברים, לעומתן, הם 15 אחוז מכוח העבודה ברפואה, אך תופסים 50 אחוז של המשרות הבכירות. שכר הנשים בעלות השכלה זהה לזו של הגברים הוא 65 אחוז משכרם של הגברים. בהתאם לנתונים שבידי החוקרת, שמונה אחוזים של הגברים משתכרים מעל 350 רובל (שכר גבוה מאוד) בעוד שרק 1.5 אחוז מהנשים מגיעות לשכר זה. אף-על-פי ש-55 אחוז של הנשים השיבו שמטרת עבודתן הינה הגדלת הכנסת המשפחה ורק 20 אחוז – ולהן השכלה גבוהה – הוסיפו כנימוקים גם את הסיפוק בעבודה, המימוש העצמי וניצול ההכשרה שרכשו, המוטיבציה של האשה הסובייטית לצאת לעבודה הינה גדולה מאוד ודעתן היא, שהיו עובדות מחוץ לבית אפילו לא היה צורך כלכלי לעבודתן. יתרה מזאת: 95 אחוז של הנשים סברו, שאין אפליית נשים בברה"מ. אכן, לך תבין את האשה הסובייטית.

תורגם מיידיש

ספר לילד

מאת מאיר בראלי

טענה קשה יש לי אל הוצאת הקיבוץ המאוחד, שהוציאה את הספר הנאה „הילדה אילת" מאת קדיה מולודובסקי בלווית ציורים חבודים של מיכל אפרת. נאמר בשער הספר, שנתן אלתרמן תירגם את הספר. ספר שהוא שיר נאה (אינני יודע כמה עמודים יש בספר זה, כי אין מיספור לעמודים). למה לא נאמר מפורשות מאיזו לשון תורגם הספר?

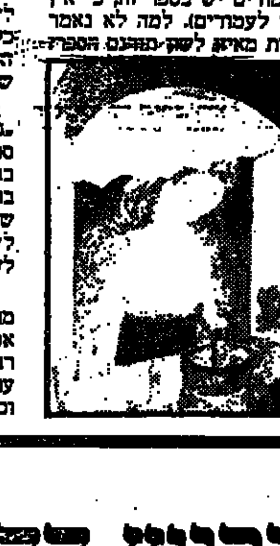

גם בלי כל נוסטלגיה ללשון יידיש, חובה להביע תרעומת קשה על העלמת לשון המקור, לשונם של היהודים שהושמדו.

זהו חלק מקובץ השירים „פתחו את השער" שהופיע לראשונה לפני ארבעים שנה. אינני בטוח אם יש עוד מתרגם, שתרגומיו אינם בחיישנים כמו אלה של נתן אלתרמן. לא מזמן היה בידי הספר „דדי הזקן" שאלתרמן תירגם לפני חמישים שנה או יותר. ההוא היחיד מהדורה שבמסגרתה הופיע („ספריה לילדים" של „אכנות") שתרגומו בכלל לא בחיישן. אבל בא היה עקשה האת? אולי זהו אחד הסודות שאלתרמן נטל עמו אל קברו.

הספר שלפנינו הופיע בספריית „גורים", שזיכתה אותנו בשורה של ספרים טובים. הוא דן בעיני היהודי בוורשה. עיני שהילדה אילת גדולה בו, בפרוור נידח. אביה נפח והגג שמעל ראשה רעוע. אילת חייבת לעזור בבית, אבל היא מוצאת לעצמה גם רגעי עונג והנאה.

נוסף לכשרונם של קדיה מולודובסקי ונתן אלתרמן (וגם מיכל אפרת תרמה את חלקה), חשיבות רבה נודעת לספר בזכות ההיכרות עם ילדי הגולה שהיתה, זו שדיברה וכתבה יידיש.

רהיטים זה לא רק פונקציה

מאת הדס מגן

כמה מכם היו מוכנים להציב בביתם שולחן אוכל, שנשען על עפרונות, או ליתר דיוק, על רגלים דמויות עפרונות? אלון דרורי מאמין, שיש אנשים מסוג זה ולאלה בדיוק הוא מועיד את רהיטיו.

דרורי, (25), מעצב רהיטים מתחיל, הוא עדיין סטודנט העושה את שנתו הרביעית במחלקה לעיצוב תעשייתי ב„בצלאל" בירושלים. הוא החל לעצב לפני כשנה וחצי, לא מזמן אף אירגן תערוכה בדירתו שברמת-אביב, ויש לו כבר „סטודיו".

אלו שאינם מצויים בתחום זה, נוטים לחשוב שהמעצב התעשייתי נוגע רק בעטיפה החיצונית של המוצר. אך, למעשה, הוא אחראי גם על ההיבטים הנוגעים לייצור עצמו, לאופן השימוש ולהפעלה של המוצר, לצרכי המשתמשים במוצר, מה שקרוי „הנדסת אנוש", לאסתטיקה של המוצר, ועוד.

דרורי פתח חלון למקצת מן הבעיות בתחום עיצוב המוצר בכלל ועיצוב-רהיטים בפרט – בארץ. בחו"ל אמנם המקצוע מבוקש מאוד והתעשייה עובדת תוך שיתוף פעולה הדוק עם מעצבי מוצר, אך בארץ אין לו ביקוש רב והוא עדיין בחיתוליו, אם כי, אומר אלון, יצרנים מתחילים כיום להבין, כי סיכוייו של מוצר תלויים במידה רבה בעיצובו.

נקודה לא פחות חשובה היא, שבעלי החנויות מעדיפים למכור רהיטים מיובאים, בידיעה שאלו ימצאו ביתר קלות את הדרך לליבו של רוכש הרהיטים הישראלי. לפי דעתו של אלון, אין לכך שום הצדקה, מאחר שבארץ יש פוטנציאל עיצובי גדול, יש שוק וקיימים האמצעים הטכניים המאפשרים להגיע לאיכות מעולה. החוכמה היא להפגיש ביניהם. מעבר לכך, הוא אופטימי באשר לעתיד העיצוב בארץ ולפי דבריו, זהו רק עניין של זמן, שכן, כך הוא סבור, שינוי ניכר במנטאליות של הציבור הישראלי, שחל בשנים האחרונות לגלות רגישות לצד האסתטי. כמו תמיד, אנו הולכים בעקבות ארץ האפשרויות הבלתי-מוגבלות, אך באיחור של שנים מספר.

אלון דרורי מנסה בדגמיו לשלב נקיון צורני עם פונקציונאליות ואיכות. הוא מתרכז בשולחנות, במנורות ובשעונים, מחומרי עץ, זכוכית ומתכת. הרהיטים שלו מזכירים בצורתם רהיטים איטלקיים, מודרניים ונקיי-קו. המנורות עושות שימוש בנורות ההלוגן, המאוד-אופנתיות, ומאפשרות עיצוב יוצא דופן.

משחקי מלים (ב)

מזון „טבעי", „בריאותי" – מה פירוש הדבר

הסל של מרותה

מאת מרותה מיזלס

מסופקני, אם יש הרבה משפחות הנוהגות בדרכיו של טכנולוג המזון, יורם מלבסקי, שילדיו נדרשים לדווח כל ערב מה אכלו במשך היום, במונחים של ערך תזונתי. אם חסר מרכיב תזונתי חשוב, הם רצים למטבח להשלים את החסר.

מלבסקי – הרשות להגנת הצרכן בהסתדרות שבה הוא מועסק – מייעצים לדרוש לוח תזונה מפורט על גבי כל האריזות. הוא מציע שהמידע יתייחס למנה ממוצעת ולא למינון של 100 גרם. רות קרינגל מהרשות מציעה לציין גם את הכמות היומית המומלצת לצרכן (לפי התקן האמריקאי) של כל מרכיב. כיון שהכמות משתנה בהתאם למין ולגיל, נראה לי שיהיה צורך להגדיל את מידות האריזה בהרבה מעבר לצרכי התכולה שלה, כדי שתוכל להכיל את כל המידע האנציקלופדי הנ"ל!

במסגרת חוקי הסימון הקיימים, חייב היצרן להדפיס לוח תזונה מפורט רק אם המוצר מתיימר להיות דיאטטי בצורה כלשהי, כמו „דל קלוריות" או „נטול גלוטן". ההגיון אומר שאם קיימת טענה כזו – חייבים להציג את כל התמונה.

לזכותו של משרד הבריאות יש לציין אימוץ הגדרות חדשות למזונות דיאטטיים ובסמכותה של רשות המזון לבדוק האם סימונים כמו „דל-קלוריות", „דל-נתרן" או „ללא מלח", „נטול גלוטן", „דל-חלבון" – מעודכנים לפי ההגדרות הרשמיות.

כדי שמוצר יוכל להיקרא „דל-קלוריות", כמו משקאות קלים, תרכיזים, ואבקת שתיה, למשל, הם צריכים להכיל לא יותר מאשר 15 קלוריות ל-100 מיליליטר. הדרך היחידה להשיג תוצאה זו היא על ידי הוצאת כמעט כל הסוכר והחלפתו בממתיק מלאכותי מוכר. משקאות ממותקים בסוכר יכילו בין 45 ל-50 קלוריות לכל מאה מיליליטר, לדברי דניאל רייכמן, מנהל רשות המזון.

בצורה דומה אפשר לסמן מוצר כ„דל-נתרן", „דל-מלח", או „ללא מלח" אם הוא עונה על קריטריונים מסויימים. לדוגמא, אבקות מרק, יכולות להיות מסומנות כך אם הן אינן מכילות יותר מ-200 מיליגרם של נתרן בכל מאה גרם אבקת מרק, אשר יצטברו ל-30 מיליגרם של נתרן למנה ממוצעת. באמריקה יש שתי קטגוריות למלח: „דל-נתרן" ו„דל מאוד נתרן", לעומת קטגוריה אחת לכל סוג מזון בישראל. הבחירה בין השימוש ב„דל מלח" או „ללא מלח" נתונה לשיפוט היצרן. אם יצרן מסמן את המוצר כ„ללא מלח", אומר לי רייכמן, צריך הסימון להורות, שהוא אינו מוסיף מלח למוצר וכל עקבות מלח, אם יימצאו בבדיקות, מוצאם בחומרי הגלם עצמם: הם צריכים להיות הרבה פחות מהכמות המרבית המותרת ובוודאי לא יותר מנה.

המונח „טבעי" מבלבל בקשר לסימון מזון, למרות שרשות המזון מנסה לפקח על השימוש בו. רייכמן מודה שפירושו של המונח „טבעי" צריך להיות „כפי שנמצא בטבע". אך למעשה, רשות המזון מרשה להשתמש במונח למוצרים מסויימים, כמו דבש טבעי או מיצי פירות, אשר עברו תהליכים תעשייתיים כמו חימום. התקן המיוחד לדבש, למשל, מתייחס לדבש כטבעי למרות שחומם כדי למנוע התגבשות. טכנולוג המזון מלבסקי מחייך למראה תווית „מיץ טבעי משוחזר". „זהו ניגוד מונחים: מיץ פירות הינו או טבעי או משוחזר", טוען מלבסקי. „הוא אינו יכול להיות שניהם גם יחד". אף-על-פי-כן, פירוש המונח „טבעי" במקרה זה הוא ללא כל תוספת לבד ממים.

„אורגני" הוא מונח שלגביו מבקשת הרשות הוכחות. אומר רייכמן: „אנחנו מבקשים בדיקות של הימצאות חומרי הדברה, ואנו דורשים בדרך כלל כמות פחותה של חומרי הדברה בחלק הביליון לעומת החלק המיליון של מזון רגיל".

המונח „מזין" מורשה על תוויות המזון, אם מוכח הדבר במקרה שנדרשת הוכחה – ורוב מוצרי המזון, אחרי הכל, יש בהם ערך תזונתי כלשהו. המונח „בריאות" או „בריא" אסור בסימון המזון – אלא אם זה הכרחי, כמו במקרה של שם מסחרי רשום, בעיקר במוצרי מזון מיובאים. אחרת, רשות המזון במשרד הבריאות, הבודקת בקפדנות את כל תוויות המזון המיובא, מבקשת שהמידע הרלוונטי יהיה בעברית, ויהיה לפי החוק הישראלי, גם אם הוא כתוב בשפה זרה. ואמנם יש לקבל את אישור רשות המזון קודם לקבלת רשיון יבוא ממשרד התעשיה והמסחר.

נקודה אחת שבה משרד הבריאות הישראלי מקפיד מאוד היא שלא להתיר ייחוס סגולות רפואיות או מרפאות למוצר מזון כלשהו, בין בפירסום או על גבי האריזה. האיסור חל גם על טענה שהמוצר עוזר באיבוד משקל. חוק זה משפיע במיוחד על תחליפי המזון האופנתיים: בחנויות הטבע למיניהן. בכל הנוגע למשרד הבריאות, הרי מוצרים כמו סובין, שמרים, גלולות שמן-דגים, ספירולינה וכדי הינם „מזון" – ולא תרופה. כמוצרי מזון אסור לפרסמם ולסמן אותם כבעלי סגולות רפואיות. כאשר לפני כמה חודשים יצאה לשוק הספירולינה – אצה הגדלה בבריכות בנגב – פורסם שהיא טובה לכמה מטרות, ביניהן כנגד כאבי מחזור חודשי. היום פחתו הטענות לסגולות רפואיות ומשתמשים בביטוי הכללי „לחיזוק הגוף ולתוספת כוח ואנרגיה".

רשות הגנת הצרכן של ההסתדרות טוענת שלאיסור הפירסום של סגולות רפואיות, החל על מזונות תחליפיים יש תכונה שלילית של בומראנג: כיוון שקיים איסור על פירסום תכונות רפואיות, אומרת הרשות, הרי אנשי מכירות בלתי מאומנים בחנויות המזון הטבעי נותנים כל מיני עצות סותרות, והרי זה כמעט כמו לעסוק ברפואה ללא רשיון.

בקיץ שעבר ביקרו נציגי הרשות ב-13 חנויות מזון טבעי ברחבי המדינה וביקשו ייעוץ לשש בעיות רפואיות, החל ממתח נפשי ועד טחורים: ברוב חנויות הבריאות הרגישו עצמם היועצים מוסמכים דיים כדי להציע עצה בנושאים רפואיים ונתנו מגוון רחב של עצות סותרות לגבי מצב או מחלה מסויימים.

אולי נבהלו בעלי החנויות, או שבחרתי את המחלה הלא-נכונה. כשניסיתי אני אותו התרגיל בשבוע שעבר בשלוש חנויות ושאלתי „מה מומלץ לאסטמה?" קיבלתי תשובות בסגנון „לכי לרופא", או „לכי למתמחה ברפואה טבעונית", וחנות אחת גם הציעה להשיג לי שם וכתובת. חנויות אלה מוכרות באופן פתוח ספרות העוסקת בשאלת הרפואה מן הטבע, כולל לוח מסתובב (בעברית בלבד) שעליו רשומים מגוון מחלות וטיפולים טבעיים למחלות.

לאור הנסיון, מציעה הרשות להגנת הצרכן בהסתדרות שתי הצעות: הם היו רוצים שמשרד הבריאות יאשר פירסום סגולות רפואיות של מוצרי מזון, אך רק אלו שאושרו על ידי המשרד עצמו, לאור מחקרים שנעשו בארץ ובעולם. לדעת הרשות, זה יקטין את הנטיה של הצרכנים להסתמך על עצות של אנשי מכירות מיומנים או שאינם מיומנים. בסמכותו של המשרד לעשות כן תחת החוקים הקיימים – אך עד כה סירבו אנשיו להרשות כל פירסום.

הצעה שניה של הרשות היא לחייב כל חנות כזו להעסיק תזונאי – אלא אם יש לבעל החנות עצמו תעודה מטעם משרד הבריאות המעידה על השתתפות בקורס תזונה. עם כל הכבוד לרשות להגנת הצרכן, זו הצעה ספקנית, הן מבחינה כלכלית והן בבחינה אידיאולוגית. מי ישלם לצוות התזונאים? ומי יבחר מוסמך תזונה כאלה? בוגרי המכללות לתזונה יהיו מותקפים על-ידי רוב בעלי החנויות, ותזונאים הומיאופתיים עלולים לא להיות מקובלים על-ידי משרד הבריאות. באותה ארוחת הצהרים שקיימה לאחרונה „טבעול", טען דובר הטבעונים, שקיימות „120 פילוסופיות שונות של צמחונות וטבעונות", אחת מהן מתירה גם אכילת בשר, כל עוד הוא „טבעי". ללמדכם מהו ייעוץ טבעוני סטנדרטי.

קיימת מבוכה לגבי השאלה האם ויטאמינים צריכים להימכר באופן חוקי בחנויות מזון בריאות. ויטאמינים, לדברי דניאל רייכמן מרשות המזון, מסווגים כתרופות וצריכים להימכר בבתי מרקחת. למעשה, אומרים ברשות, ויטאמינים נמכרים „מתחת לדלפק" בחנויות טבע ובריאות. אני ראיתי כמה מוצרים המסומנים כוויטאמינים, או דומים לוויטאמינים נמכרים חופשי בחנויות אלה.

המחלקה הפרמקולוגית במשרד הבריאות מאשרת שטבליות וקפסולות של ויטאמינים, קונבנציונאליות כמו גם אלו מהסוג „הטבעי", מסווגות במדינת ישראל כתרופות וצריכות להימכר רק בבתי מרקחת. אך הם מודים, שחסר להם כוח האדם לפיקוח ולכן הכל נמכר בחנויות למזון טבעי ובריאותי. לפעמים קשה לצרכן להבחין האם המוצע בצורות הטבע הוא ויטאמין אמיתי, כזה שצריך להימצא בבית מרקחת או פשוט מזון מועשר בויטאמינים ובמינראלים.

בתקנות הרשות, העומדות לצאת מטעם משרד הבריאות, יורשה להעשיר מזון או תחליפיו בוויטאמינים עד לכמות של פי שתיים מהכמות היומית המומלצת לפי התקן האמריקאי – עם יוצא מן הכלל, ויטאמין D, שיוגבל בצורה קפדנית. כן, כמות יתר של ויטאמינים מסויימים יכולה להיות מסוכנת לבריאותך. קודם למדיניות ליבראלית זו, העשרת מזון בוויטאמינים היתה מותרת רק עד למנה יומית מומלצת אחת.

פאראדוקס מעניין אחד נשאר בשעה שמשרד הבריאות מונע מיצרנים לסמן את תוצרתם כ„בריאות" או „בריא", ומגבילה את המושג „טבעי", נראה שאין רשות המונעת מבעלי חנויות לשים שלט „מזון בריאות" או „מזון טבעי". כששאלתי ברשות המזון המפקחת על שמות חנויות, יכולתי לראות את המבט המופתע, כאילו השאלה לא הועלתה מעולם. רק הרשויות העירוניות, הנותנות או נוטלות את רשיונות העסקים, יש להן מה לומר בנדון שמות החנויות. ולא נראה שאיכפת להן הרבה מה השם משקף, כל עוד נוהגים בעלי העסקים לפי חוקי העזר העירוניים בקשר לגודל האותיות. אחרת, למה אנו מוצאים אנומליות כמו דגנים מיובאים לארוחת בוקר יחד עם מרשמלו צבוע בצבעי מאכל מלאכותיים, בחנויות הנושאות את המלים „בריאות" או „טבע" בשמותיהן?

„בריא" לגבי אדם אחד הוא רעל לאדם אחר. אולי מוטב יהיה אם המלה „בריאות" תוסר לגמרי משלטי החנויות. אחרי הכל, האם חנויות אלה אמורות לרמוז שכל הסחורה הנמכרת בחנויות מזון רגילות ובמרכולים „אינה בריאה"? בינתיים, יש להתייחס לתכולת חנויות „הבריאות" בזהירות.

חושי הטבעיים אומרים לי שהנושא של סימון מזון וחנויות טבע ובריאות הינו נושא שנוי במחלוקת ויביא בעקבותיו מבול מכתבי קוראים. במ"ית האפשר, אנא הפנו את המכתבים לרשות המזון במשרד הבריאות, רח' הארבעה 14, תל אביב, או – לרשות להגנת הצרכן בהסתדרות, רח' ארלוזורוב 93, תל אביב – עם העתקים אלי. הרשות להגנת הצרכן מכינה עכשיו חוברת הסברה בנושא „תוספות מזון", והיא מיועדת לעזור לציבור להבין את תרכובות המזון. הם היו רוצים להוציא לאור את החוברת באנגלית ובערבית, בנוסף לעברית, ויקדמו בברכה כל התנדבות לתרגם את החומר.

[illegible]

חקלאות זה לא הכול, אבל שתהיה אינטנסיבית

בתנועה הקיבוצית מסתמנת לאחרונה מגמה להחזיר ליושנה את עטרת הירקות והפירות הנותנים תשואה גבוהה ליחידת קרקע וליחידת מים, אבל בשיטות התואמות את שלהי המאה ה־20

אלמלא גידלו כותנה כבר לפני מאות בשנים, ודאי היתה ממציאה אותה התנועה הקיבוצית. בא וראה: גידול ממוכן כמעט כולו, לרבות הקטיף, על טהרת העבודה העצמית; הכנסה נאה לדונם – כ־400 דולר בממוצע; שוק מובטח – קצתו בארץ וקצתו בחו"ל; והאפשרות להשקותה גם במים שוליים, שאינם יפים לרוב הגידולים האחרים. גם ההסטה הגוברת של המשק הקיבוצי מן החקלאות אל התעשיה לא ערערה את מעמדה של הכותנה, אדרבה: שטחיה הלכו ותפחו, וב־1985 כיסו 650,000 דונם, מהם כ־600,000 בקיבוצים, או כשליש מכלל הקרקעות שעיבדו הקיבוצים. התבואות נדחקו למקום השני אפילו מבחינת השטח, ומבחינת ההכנסה אין עוד שום מקום להשוואה בין החיטה ובין הכותנה.

ואז, ב־1985, בא המשבר, כאשר כריכות הכותנה המוכנות שיצאו ממנפכות המפעלים האזוריים השיגו מחיר נמוך בהרבה ממה שהיה מקובל בעבר. אמרו אז, כי הסיבה העיקרית היתה יבול גדול של כותנה מסין, וכיוון שמדינה זו תהיה זקוקה גם להבא למטבע־חוץ כאוויר לנשימה, חזו המומחים עתיד קודר לכותנה הישראלית. ואמנם אשתקד נזרעו בארץ רק כ־450,000 דונם כותנה, וכך גם השנה.

היום המצב אינו נראה עוד קודר כל־כך. מחירי הכותנה החלו שוב לעלות, אם כי עדיין לא הגיעו לרמתם ב־1985, ובכלל ככל שגדל הייצור העולמי של "הזהב הלבן", כך – ואפילו יותר – גם גדל הביקוש לו. לכן, בבוא יום הקטיף בעוד חודשים אחדים, אולי לא יתנהלו מרכזי הכותנה בקיבוצים כבמוסים הדרים, אבל גם לא תפרי ראש.

בכל־זאת הכותנה לא תיהנה עוד מעמדת המונופולין שהיתה לה בחקלאות הקיבוצית, כי גורמים נוספים באו לתתור תחתיה. היום מפריחים ראשי משרד החקלאות והמוסדות המשקיים של התנועה הקיבוצית את סיסמת הקסם "בחזרה לאינטנסיפיקציה של החקלאות", בתוספת הסבר כי גידול המכניס 400 דולר לדונם וצריך להשקותו אמנם אינו גידול אקסטנסיבי מובהק, כמו החיטה, למשל, שמכניסה פחות ממאה דולר לדונם, אבל גם גידול אינטנסיבי ממש איננו: אצלם המודד הוא – לפחות אלף דולר לדונם.

הגורמים הנוספים האלה הם, מסבירים לך, שלושה בעיקר: ראשית, מצוקת המים, שהחריפה במיוחד אשתקד, לאחר חורף שחון מאוד, שהניע את נציבות המים לקצץ את מכסות המים לחקלאות כ־10% בקירוב. גשמי הברכה של החורף שבמתיים זה עתה אינם צריכים להטעות: גם בשנים הקרובות יוקצו המים במשורה, אפילו יקרה נס וארובות השמים ייפתחו לרווחה גם בתשמ"ז, בתשמ"ח ובתשמ"ט.

שנית, מצוקת האדמה, בעיקר בקיבוצים הצעירים שקמו, למשל, בשנים האחרונות בגליל, עם משבצת קרקע שבקושי מותירה מקום לטיול עם הילדים, אבל גם בקיבוצים ותיקים ותיקים מאוד, כמו בעמק הירדן, למשל.

ושלישית, ההתנפצות החלקית של התקוות מרקיעות השחקים שתלו ראשי המשק הקיבוצי בתעשיה. במסע כיבוש איטי הצליחה התעשיה לגבור על החקלאות מבחינת תרומתה הכספית בתנועה הקיבוצית. אבל תהליך זה הגיע לנקודת רוויה, והקשיים במציאת מפעל תעשיה חדש, שגם יתאים לקיבוץ מבחינת גודל ההשקעה, גם מבחינת גובה ההכנסה ליום עבודה וגם מבחינת מאווייהם של הצברים הצעירים בקיבוץ (אתגרים טכנולוגיים, לא עבודה חדגונית ליד סרט נע) – הולכים וגוברים משנה לשנה.

עגבניות לא, מלונים כן

כאשר מדברים על חקלאות אינטנסיבית הכוונה בעיקר לירקות, ובמידה פחותה – גם לפירות. ותיקים שבחברי הקיבוצים ייזכרו בוודאי, כיצד בנעוריהם קטפו בגב שחוח עגבניות ומלפפונים משיחים נמוכים או בצרו ענבים, כדי לספק את צורכי השוק המקומי הכמה לתוצרת טריה. מאות מושבי העולים שנוסדו מאז הקמת המדינה זקפו שוב את הגב של חברי הקיבוצים ואפשרו להם לשבת עם רדיו צמוד על הטרקטור הגורר מזרעה או על קטפת הכותנה. אם עדיין גדלים ירקות בקיבוצים, הרי אלה הם כמעט אך ורק גידולים שהמיכון שולט בהם מהחל עד כלה, למשל תפוחי־אדמה וגזר. רק המיון נעשה בידיים, אלא שהוא מתבצע במפעלים האזוריים, קרי על־ידי שכירים מן העיירות הסמוכות. "אנחנו לא רוצים עבודה בנהלה", אומר יונתן שטרסברג מקיבוץ ארז, שעד לכניסתו באוקטובר אשתקד לתפקיד של מזכיר ארגון מגדלי ירקות, עשה, לפי הזמנת התק"ם, מיפוי גידולים אינטנסיביים המתאימים לתנועה הקיבוצית על־פי העקרון של לפחות אלף דולר לדונם – פי שניים ויותר מן הכותנה.

לכן – לא עגבניות, שהן עדיין "בגולות", מפני שבטיפוחן מבשיל הפרי לא בבת־אחת ולא בגובה "סביר". תיאורטית אפשר, כמובן, לבנות מכונה עם עיניים אלקטרוניות, רגישות לצבע, שתקטוף רק עגבניות בהקשת באדום, אבל זו תהיה מכונה יקרה מאוד וגם היא תצטרך לעבור בשורות כמה וכמה פעמים בעונת הקטיף. מי שמצטער על כך צער רב הוא עודד יניב ("דדי") מנתניה־יוחנן, אחד משני הרכזים של ועדת המשק של התק"ם ומרכז המדור לגידולים אינטנסיביים של ועדה זו, המספר בהתלהבות על החממה לעגבניות שראה בהולנד – החממה של 40 הדונמים שלה מניבים בשנה פרי שערכו הכספי 750,000 דולר (!). אבל יש מלכוד קטן באותה החממה: את הפרי קוטפים בני המשפחה פלוס ארבעה עובדים, בנוסעם על מעין קרוניות בין השורות, בעבודה מפרכת למדי, ולא פעם אחת, כי אם במכף פעמים, במשך תשעה חודשים בשנה. עודד אינו בטוח, שחברים בקיבוצים ישושו לאמץ שיטה זו, אבל הוא איננו נואש מן העגבניות לנצח נצחים. אולי בבוא היום יימצא פתרון מתוחכם יותר לקטיף. סיפור דומה אפשר לספר על האספרגוס, שאף הוא מניב הכנסה גבוהה מאוד ובקיבוץ יטבתה שבערבה בדקו ברצינות את האפשרות הזאת, אך לבסוף ויתרו על הרעיון בשל היעדר מכונה לקטיף של ירק זה.

אבל באותו איזור עצמו וכן בבקעת הירדן מגדלים מלונים, המותירים רווח נקי (רווח, לא הכנסה!) של 400 דולר לדונם. זו רק ההתחלה, מבטיח יונתן שטרסברג. גידול המלונים יתרחב מאוד, כאשר יפתחו מה שקרוי "זנים מרכזי יבול", שמבשילים את פירותיהם בבת־אחת ואפשר לאוספם בקטיף אחד, ממוכן. זן מלונים כזה כבר עומד בשער, ובאופק הקרוב נראית גם מכונה לאיסוף סלרי. ועדיין לא מנינו את כל הירקות שחסידי האינטנסיפיקציה לוטשים אליהם עיניים. הם גם מאמינים, שאנשי המיכון החקלאי יתעוררו סוף־סוף מן התרדמה שנפלה עליהם ב־1967, כאשר לפתע נחתו עלינו כוחות עבודה זולים לקטיף מן השטחים. ומוסיף עודד יניב: הסיפור הזה ייגמר ממילא, בעוד שלוש שנים לכל היותר, מפני שהעבודה הערבית איננה זולה עוד כלל – ואז אפילו לא יהיה צורך ב"גוסרי חומות" ובנימוקים אידיאולוגיים נגד ניצול.

עודד יניב מסתכל אחורה וקדימה בסיפוק. השנה מגדלים בתנועה הקיבוצית גידולים אינטנסיביים חדשים של ירקות ושל צמחי מרפא ותבלין על־פני 25 עד 30 אלף דונם, פי שניים מאשר אשתקד, והוא מאמין כי תוך שנתיים יגיע השטח ל־70 עד 80 אלף דונם. הכול, כמובן, גידולים ליצוא, לשוק האירופי הרחוק עדיין ממיצוי.

אבוקדו – פרי קיבוצי למופת

כך בירקות, וכך גם בפירות. כאשר לפני שנים אחדות עקרו פרדסים בכל רחבי הארץ, עקרו גם בקיבוצים, אבל באיפוק רב בהשוואה לחקלאות הפרטית – והמתאפקים באו על שכרם, מפני שהענף חזר והתאושש. אולם הקהילייה האירופית כמהה היום לא רק לפירות הדר, אלא לפירות אחרים, אקסוטיים יותר, למשל אבוקדו. יש קיבוץ אחד בארץ, כברי, המגדל פרי זה על אלף דונם כמעט, ועשרות קיבוצים נוספים עושים בו חיל ומגדלים יחד כ־45% מתוך שטח כולל של כ־100,000 דונם בארץ. פירות האבוקדו נקטפים אמנם בידיים, ואפשר שכך יהיה עוד הרבה שנים. אבל לא הרי קטיף טונה אחת של אבוקדו לדונם כהרי קטיף של 4 עד 8 טונות הדרים, וכולו נעשה בעבודה עצמית. ארבעה עד חמישה ימי עבודה לדונם מכסים את כל שלבי הגידול של האבוקדו – בערך כמו הקטיף בלבד בהדרים. באמת: פרי קיבוצי למופת. פירות אחרים הנמצאים על הכוונת הם מנגו האפרסמון הסובטרופיים ואפילו עצי מאכל ותפוחי עץ, שאמנם אירופה מגדלת אותם בעצמה בשפע, אבל הכוונה שאנחנו נגדל זנים מיוחדים, תוך ניצול תנאי האקלים שלנו וכושר ההמצאה של החקלאות הישראלית.

אליה וקוץ בה: המעבר לגידול אינטנסיבי של ירקות אינו מצריך אלא השקעות קטנות ביחס, לא כן נטיעת מטעים, מה גם שמשרד החקלאות מממן רק כרבע מן ההשקעה הדרושה, וכן צריך להמתין שנים אחדות עד להופעת הפרי הראשון.

בראיון שנתן לא מכבר למוסף החקלאי של "דבר" אמר סגן שר החקלאות אברהם כץ־עוז, חבר קיבוץ נחל־עוז, שהוא מן הלוחמים הנמרצים ביותר לאינטנסיפיקציה של החקלאות הקיבוצית: "התנועה הקיבוצית, מבחינת החקלאות, דומה לענק ישן שעדיין לא נעור מתרדמתו". אם כצ'לה, יחד עם עוד חברים, מנסה להעיר אותו.

א.מ.

חייו הכפולים של מפקד בכיר, חבר קיבוץ

בן־ציון ויינר, מבניה החבריה של קבוצת דגניה א' (ושם קוראים לו בנצי ואת שם משפחתו מאייתים בכ"ף אחת בלבד), התמנה ביום ו' שעבר למפקד הנח"ל והועלה לדרגת תת־אלוף. בראשית מאי, שעה שכבר היה ידוע על מינוי זה, אגב אחרי מחלוקת מאחורי הקלעים, נתן ראיון לעלון הקיבוץ ובו נגע בין השאר במסלול המיוחד של מפקדים בכירים שהם חברי קיבוץ. להלן קטעים מראיון זה.

★ האם חשבת על קריירה צבאית מגיל צעיר?

עד היום אני לא חושב על קריירה צבאית. אילו בחרתי בה, הייתי נשאר בצבא עוד קודם. אבל נוצר מצב, שאת השירות הצבאי גמרתי בזמן מלחמת ההתשה, והיה ברור שכשיש אש, לא הולכים הביתה.

המפקד החדש של הנח"ל תא"ל בן־ציון ויינר

לכן החלטנו – שרול ואני – להישאר עד שתיגמר מלחמת ההתשה, וכשנגמרה האש השתחררנו. תקופת הקבע נמשכה שנתיים.

יציאה שניה לקבע – אחרי מלחמת יום־הכיפורים. זו היתה תקופה של תנועת־מחאה ובמסיבה הוחלט לפעול בצורה חיובית על־ידי כניסה לקבע. חזרתי לשנה נוספת, שבמסגרתה השתתפתי בהקמת בסיס אימונים לחיילי מילואים בצאלים. יציאה שלישית – כעבור שבע שנים – אחרי מלחמת של"ג. הציעו לי להיות מפקד חטיבת צנחנים במילואים. קיבלתי את התפקיד, תוך כדי שילובו בלימודים במכללה לבטחון לאומי.

ועכשיו נוצרה סיטואציה מסוימת לקבלת התפקיד של מפקד הנח"ל, שאינני רואה בו קריירה צבאית.

★ היית יכול להתמנות היום למפקד אוגדה, למשל?

מפקד אוגדה יכולתי להיות רק לאחר הסכמה [illegible] עוד שנתיים [illegible] נוספות בתפקיד.

★ [illegible]

כי אז אין משמעות לחיי בקיבוץ. יש בחיים הכפולים האלה מלכוד. אתה לא יכול להתגייס לצבא לתקופה ארוכה, ומצד שני קשה לך לתרום, כי אתה בא לצבא לתקופה קצרה מדי.

★ איך אתה באמת מגשר בין הדברים?

על־ידי מסלול מפוצל. צריך לעשות הפסקות ולהיות בבית. מתוך 20 השנים שאני משוחרר, הייתי שש שנים בקבע ושנתיים וחצי – בפעילות בתנועה.

אני בהחלט מרגיש מנותק, וכמעט ללא יכולת להשפיע בבית, וזה חסר לי. אני נמצא בקשר דרך דיווחים, השתתפות באסיפות וקריאה בעלון. אבל זה עניין של זמן. יתרונו הגדול של הקיבוץ הוא ביכולתו לאפשר לחבריו לעסוק גם במשימות מחוץ לחצר הקיבוץ.

★ מה יש באופי ובאישיות שלך, שעושה אותך מסוגל לעמוד בתנאי צבא קבע?

זו אחריות. התפקידים דורשים אחריות גבוהה ביותר – שמירה על חיי אדם. אסור לזלזל. טעות אחת – ואנשים משלמים מחיר כבד. זו תרומה שאני יכול לתרום – החיים בקיבוץ מאפשרים תרומה מסוג זה. יש לאן לחזור, להבדיל מאיש מילואים פרטי הרוצה להתגייס. זה תחום מעניין, עצמאי, יש לי יכולת לעשות מה שאני מתכנן, לבדוק את הביצועים ולהיות עצמאי מבחינה מחשבתית. יש בזה מתח וניידות גבוהה – מגיעים למקומות ולמצבים שלא התנסית בהם קודם. זה כרוך גם בסכנות, אבל על זה לא חושבים כל־כך.

★ אתה בצד, כביכול, אבל אנחנו יודעים שיש לך כוח – מאיפה הוא נובע?

כוח העשיה. אם אתה מצליח בעשיה ויש לך יכולת לדחוף דברים – בזה נמדדים האנשים. כשהחלטנו ללכת על פרויקט, כמו העלאת המים לסירין – להיאבק עליו ולבצע אותו – זה כוח העשיה.

אחת התכונות שבעיני שמה את דגניה במקום הראשון היא היכולת לעבוד בצוות, בקבוצה. כשהשתחררתי מהצבא ובאתי לעבוד בבננות, ברוך ליס אמר לי: "אם תצליח לעבוד בקבוצה, זה יהיה ענף טוב", גם ב"טולגל" יש קבוצה שמוליכה ונאבקת על הדברים שנראים לה – ויש הצלחה. סוד העניין – צריך להתייעץ, וביחוד – מגיעים לתוצאות טובות יותר.

★ איך אתה מרגיש עם התגובות למינוי, האם הוא שיא לשני העיסוקים שלך – התיישבות וצבא?

– עד היום מפקד הנח"ל נבחר תמיד בעצה אחת עם התנועות המיישבות. מעל פיקוד הנח"ל מכהן ראש אגף הנוער והנח"ל, שהוא משרה אזרחית במשרד הבטחון המאוישת על־ידי קיבוצניק. כל זה נועד להבטיח שהשליטה בנח"ל היא גם צבאית וגם אזרחית. כל פעילות של התנועות במסגרת הדרכים המקובלות – של שיחות והבעת משאלות – היא לגיטימית, ולעומת זאת, לחץ פוליטי של משפחה – לא, ויש הבדל בין אינטרס אישי לאינטרס תנועתי.

אני לא הייתי מעורב עד לשלב שבו הוזמנתי לראיון על־ידי גורם צבאי שהסביר לי, שתיתכן השליטה הצבאית על הנח"ל, אם יפקד עליו [illegible] עקרונית.

★ [illegible]

[illegible] משפחה, קיבוץ. [illegible] את הילדות ואת המשפחה, לא מעריכים – זה קשה. שאתה יוצא ביום ראשון ומגיע ביום שישי, אין זמן לטפל בדברים שהיית רוצה לטפל בהם. זה המחיר.

★ אם היתה לך אפשרות לחזור לנקודת ההתחלה – מה היית רוצה שישתנה?

הייתי הולך ללמוד יותר מוקדם. היו מלחמות שהייתי עושה אחרת.

הסלרי הממוכן של קיבוץ אורים

כתב וצילם אמיר רוזנבליט

המלה "אינטנסיפיקציה" איננה חדשה לקיבוץ אורים שבנגב המערבי, והם לא היו זקוקים להמרצות מצד משרד החקלאות או התק"ם כדי לפעול בכיוון זה. המגמה של התבססות על גידולים אינטנסיביים בחקלאות במטרה להגדיל את התשואה לדונם, תוך פיתוח מקביל של אמצעי מיכון יעילים, מתבצעת כאן בפועל זה שנים רבות. המשק החקלאי של אורים הוא אחד הגדולים בארץ, אם לא הגדול שבהם. המחזור של גידולי השדה נע סביב שלושה מיליון דולר בשנה, שהם כ־40% מכלל המחזור הכספי של המשק. עם זאת אסור לשכוח, שהתעשיה – והכוונה למפעל "גרעין־אורים" לעיבוד סיבים סינתטיים – תורמת כ־55% מן ההכנסה.

התשב וה"אבא" של גידולי השדה בקיבוץ, עמיחי רוזניק, טוען כי במקביל לטיפוח התעשיה הוסיפו באורים לשקוד על טיפוח החקלאות האינטנסיבית.

דב פלג: בנגב צריך יותר מים

גם כאשר נראה היה שהחקלאות נתונה במשבר ללא מוצא וכאשר רבים מן המגדלים פנו אל הבורסה. על התייחסותו הרצינית של הקיבוץ לפיתוח החקלאי אפשר ללמוד, בין היתר, מן המרכיב האנושי של צוות גידולי השדה. כמחצית מן החברים העוסקים בענף זה הם אגרונומים, ובשנה הקרובה עומדים שני חברים נוספים להתחיל בלימודים בתחום זה. גם מזכיר הקיבוץ הוא אגרונום מוסמך. "לא בכדי אנו מחשיבים את עצמנו ברמה הגבוהה ביותר בתחום החקלאות", אומר עמיחי. "בהיסטוריה החקלאית שלנו רשומים כמה 'רקורדים' בלתי־מבוטלים. המומחיות שלנו היא בפיתוח גידולים חדשים, תוך נסיון מוצלח לפתח את המיכון שלהם. אחת הדוגמאות לכך היא גידול אבטיחים באדמות הלס שלנו, עם מיכון מתאים".

מרכז המשק של אורים, דב פלג, טוען כי הצורך בגידולים אינטנסיביים בקיבוץ היה קיים מאז ומעולם, על רקע היעדר כל יתרון לגידולים הקונוונציונאליים. "בנוסף לירידת מחירי הכותנה, אל תשכח שבנגב זקוק גידול זה למים רבים יותר ואלה מאוד יקרים הן למדינה והן לנו. הרווחיות של גידולי התירס נמוכה מאוד והדבר נכון גם לגבי החיטה. מכאן נבע הצורך התמידי בחיפוש אחר גידולים אינטנסיביים, שיש להם הצדקה כלכלית. שנים רבות הובלנו בגידול תפוחי אדמה ובצל. גידלנו את כל סוגי האבטיחים והמלונים לשוק המקומי ולייצוא. אין גידול חקלאי שלא ניסינו כאן, כולל ענף הפרחים, שהוא מאוד דומיננטי אצלנו. בצד הפיתוח התעשייתי, החקלאות כאן היא מרכיב מאוד בולט", אומר פלג.

ההישענות על גידולים אינטנסיביים במיגוון רחב ככל האפשר בגלל המגבלה במים נתקלה במגבלה אחרת, של מחסור בכוח אדם מוגבר, שעליה התגברו ב"אורים" על ידי העסקת עובדים שכירים מרצועת עזה.

באורים מספחים באחרונה שני ענפים במיוחד: גידולי עלה – סלרי, חסה, כרוב סיני – ותבלינים, ענף שנמצא עדיין בחיתוליו. להצלחה חקלאית מרשימה במיוחד זכה כאן גידול הסלרי. בתוך שנה אחת גידלו כאן יבול של כ־80 דונם סלרי ליצוא.

אולם אליה וקוץ בה. לחברי אורים טענות קשות כלפי "אגרקסקו", הגובה, לטענתם, "פערי תיווך" מוגזמים ובלתי ריאליים שהופכים את הגידול לבלתי אפשרי. עמיחי רוזניק, התשב, אינו מסתיר את ביקורתו הקשה כלפי ארגון זה: "כאשר אתה הולך על גידולי עלים, אתה במרוץ מתמיד ותנובה קאתולית עם אגרקסקו, שהיא היצואן הבלעדי בתחום זה. הם משלמים לנו 213 דולר לטון סלרי, בעוד המחיר שהם מקבלים עבור כמות זו בחו"ל נאמד ב־440 דולר ואת כאשר אנו נחשבים לטובים ביותר בתחום זה. היכן כאן הצדק?"

רוזניק מביא כדוגמא את הסיפור של עודד שליו, איש הפיתוח של קיבוץ אורים. שליו, שבזכות הפטנטים שלו בתחום המיכון החקלאי הפך מזמן לענף בפני עצמו בקיבוץ, מצא פתרון מכאני לבעיית האסיף של הסלרי. "הצעותיו של עודד, שזכו לזכותו פרסים רבים מטעם "אגריטך" על פיתוחיו, נדחו על הסף על־ידי "אגרקסקו", מספר רוזניק.

הבעיה הנוספת שבה מתלבטים בקיבוץ היא ההעסקה של העבודה השכירה, המתחייבת מגידולים מסוג זה. כדי להתגבר על המכשול הזה העבירו כל הקיבוצים את העבודה השכירה לחצרות של המפעלים האזוריים ו"או זה כאילו כשר. אולם אין לשכוח, שהדבר די מייקר את העסק, כי זו עבודה עונתית וזה כרוך בהקמת מנגנונים נוספים. לכן במקום להעביר את העלויות הללו דרך המפעלים האזוריים, שמבחינה אישית ואידיאולוגית אינם מספקים אותי, אני מבצע את העבודה אצלי בבית. לא מתפרע עם עשרות פועלים, אלא מסתפק בכעשרים עובדים, המועסקים באמצעות קבלן", אומר דב פלג.

כאמור, בצד טיפוח החקלאות משקיעים באורים מחשבה וממון רב בפיתוח המיכון החקלאי. בתחום הזה השקיעו כאן מאות אלפי דולרים בשנים האחרונות. בקיבוץ אורים יש כיום מיכון מלא לזריעה ולאסיף עדין של פרחי הנוריות, פרי פיתוחו של עודד. השיטה המקובלת כיום בארץ לאסיף בצל, שבשנים הראשונות נתקלה בהתנגדות נמרצת

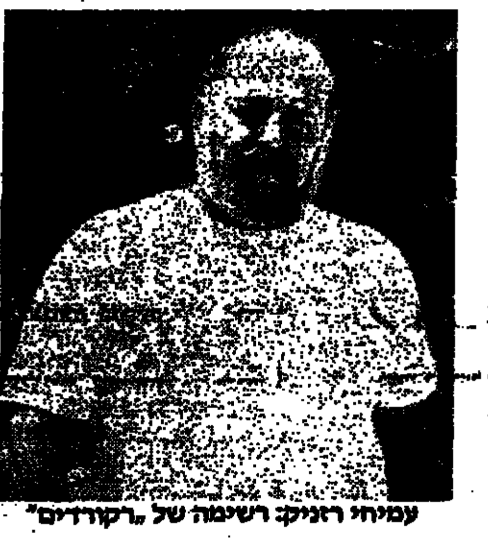
עמיחי רזניק: רשימה של "רקורדים"

מצד המימסד, אף היא פיתוח של עודד. בבוטנים ביטל עודד את השיטה של זריעת שתי שורות בוטנים על ערוגה והפך לסטנדרט את הזריעה של שלוש עד ארבע שורות בערוגה, עם רוחב זריעה גדול יותר. באורים משתמשים היום במכונת השקיה שפותחה בענף זה, המכונה "קרנוע" והחוסכת עבודה רבה.

אלונים נכשלה בכרוב ניצנים אז מנסים להצליח בתבלינים

מאת יצחק מרידור

אלונים נחשב לקיבוץ "מסודר". הוא איננו נכלל לא ברשימת 19 הקיבוצים ה"סגורים" של התק"ם ולא ברשימת 33 הקיבוצים שהם אמנם "פתוחים", אך זקוקים לסיוע. עיקר פרנסתו על שני מפעלי תעשיה מצליחים, "אלום" למוצרי חמרן ו"אלגת" לציפוי מתכות.

אבל, כמובן, יש באלונים גם חקלאות, ועליה מספרים לי שני פלאחים, אמיר ודדי (35), בן הקיבוץ, ועופר קמה (31). הם מסבירים, כי החקלאות באלונים יש לה בעיה קשה. שני מפעלי התעשיה אינם ממוכנים ביותר ולכן הם דורשים את כל כוח האדם היצרני בקיבוץ. לחקלאות לא נשאר הרבה: "כל פעם שאנחנו, החקלאים של אלונים, נפגשים, אנחנו סופרים את עצמנו – ולא מצליחים להגיע אפילו ל־20, וזאת ביישוב שיש בו יותר מ־300 חברים (וקרוב ל־600 נפש)".

כיוון שכך, מסבירים השניים, צריכה החקלאות להתבסס על גידולים שאינם צורכים הרבה עבודה. "כאשר אנחנו רוצים להחליט אם לעשות גידול חדש או להרחיב גידול קיים, הדבר מחייב תוספת של כוח אדם – אנחנו יודעים מראש שאין לנו סיכויים, כי המפעלים תמיד קודמים".

בתנאים אלה נראתה הכותנה כגידול אידיאלי. ואמנם אלונים גידלה עד 3,000 ד' כותנה. אבל אחר־כך בא משבר הכותנה והשנה זרעו באלונים רק 1,850 דונם כותנה.

כשיש בוץ, צריך לקטוף את הסלרי בידיים

מה עושים בכאלף הדונמים שהתפנו? "יש לנו רתיעה מוחלטת מגידולים שהם עתירי עבודה, כמו עגבניות", אומרים השניים. "אנחנו משתדלים להימנע מלהיעזר בקבלנים המעסיקים שכירים, ערבים או יהודים".

ענף גידולי השדה ניסה אלטרנטיבה אחרת: כרוב ניצנים; אבל לא היה זה להיט, אם לדבר בלשון המעטה. "ידענו שמגדלים כרוב ניצנים בהצלחה במצרים, אבל אצלנו המצב שונה. זהו גידול חורפי, ובחורף בעמק אי־אפשר לעלות על האדמה. סמכנו על ניסיון: שנות תשמ"ה ותשמ"ו היו שחונות. אבל הנה, דווקא השנה ירדו הרבה גשמים, לא יכולנו לעלות על השדה במכונות ונאלצנו לקטוף בידיים". ובא לדעת: החקלאים של אלונים "הלכו על גדול": הם זרעו לא פחות מ־50 ד' כרוב ניצנים.

לנוכח מצב זה החליטו באלונים לנטוש גידול זה, ולכן שוב החלו מחפשים אחרי גידול חלופי.

"אחד הנושאים הקוסמים לנו מאוד הוא נושא התבלינים", אומרים אמיר ודדי ועופר קמה. "את הידע הנחוץ אפשר לרכוש תוך כדי עבודה. התבלינים הם גידולים רב־שנתיים, שאינם מצריכים לא שטחים גדולים ולא הרבה עבודה, חוץ מבשנה הראשונה. אנחנו מתכוננים להיכנס לענף בצעדים איטיים, שלב אחרי שלב. לדעתנו יש לתבלינים סיכוי ליהפך לענף יצוא מכניס ורווחי. אבל ברור לכולנו שלא נלך לגדל, במקום 800 ד' כותנה, 800 ד' תבלינים. זה לא הולך ככה, וגם אין מי שיקלוט כמויות כאלה. אבל ההתחלה מאוד מעודדת. המדובר בהשקעה ראשונית גדולה, כ־300 דולר לד', אבל אין ברירה: אם אתה מחפש גידולים חלופיים, מוכרחים להשקיע".

שני אנשי שיחי אינם מסכימים לדעה, שהחקלאות בקיבוצים נלחמת מלחמת מאסף על עצם קיומה. "צריך לשמור על פרופורציה. באלונים אמנם מתפרנסים בעיקר מתעשיה, אך יודעים טוב מאוד מה חשיבותה של החקלאות בקיבוץ. קיבוץ בלי חקלאות איננו קיבוץ. אנחנו מקבלים גיבוי מלא. הכול מבינים שמוכרחים למצוא גידולים חלופיים ואי־אפשר להתבסס על גידול אחד, כפי שאי־אפשר לחיות רק על תעשיה".

ה"מושל" מהקיבוץ מבקר בברזיל

צבי חזן (שני משמאל) בשיחה עם נשיא ברזיל ז'וזה סרני

מאת דני צדקוני

כל אימת שצבי חזן, ראש המועצה האזורית שער־הנגב, שהיא רפובליקה של עשרה קיבוצים ומושב אחד, יוצא לברזיל, הוא חוזר ממנה עם תיק מלא קטעי עיתונים המחמיאים לו. ולמה שהוא מייצג. חזן, שבברזיל קוראים לו אנריקה, הוא חבר ברור־חיל – קיבוץ שנוסד על־ידי עולים ממצרים ומברזיל ורוקדים בו סמבה יותר מאשר הורה. בברזיל הוא מוגדר כ"פאוליסטי", כפי שקוראים שם לבני העיר סאו־פאולו, שבה נולד ומשם עלה לפני שלושים שנה לישראל.

בשנים האחרונות טופחו ביוזמתו של חזן קשרים של שיתוף־פעולה וידידות הדוקים בין מדינת סאו־פאולו, שהיא הגדולה בין מדינות ברזיל, ובין איזור שער־הנגב. לאחרונה שב חזן מביקור בברזיל כאורחו של ידידו אורסטס קרסייה, כדי להשתתף בטקס הכתרתו למושל המדינה. אחד העיתונים כתב, בדווחו על טקס זה, ששודר גם בטלוויזיה של ברזיל, כי היתה שם נוכחות של "דמות לא מוכרת לקהל הברזילאי הרחב", שהמושל מעניק לה חשיבות יוצאת מן הכלל. האיש, מגלה העיתון לקוראיו, הוא "אנריקה חזן, ברזילאי תושב קיבוץ ברור־חיל, ראש מועצת שער־הנגב בדרום ישראל". להלן מגולל העיתון את פרשת הידידות בין שני המושלים (מפני שהתואר שבו מכבדים בברזיל את יליד־ארצם הוא "גוברנדור"), אף שהוא בסך־הכול ראש מועצה אזורית, ואפילו לא הכי גדולה בישראל.

הידידות זו החלה לפני ארבע שנים, כאשר קרסייה, שהיה אז עדיין רק סגן מושל, ביקר בארץ. המשכה בהזמנתו של חזן להיות שושבינו של קרסייה בחתונתו, וסיומה – בינתיים – עתה, עם הכתרתו למושל. אם קרסייה, הנחשב לבעל סיכויים טובים להיבחר לנשיא ברזיל, ייבחר אמנם למשרה הרמה, יש להניח שצבי חזן יהיה בין האחרונים שיוזמנו לטקס השבעתו.

הכבוד והיקר שחלקו לחזן בעיר הולדתו הגיע לשיא, כאשר מועצת העיר החליטה להעניק לקיבוצניק מברור־חיל את העיטור ע"ש אנשיאטה, הכומר שייסד את הגדולה בערי ברזיל – עיטור שעד כה לא זכה בו אף יהודי. אגב, היוזמה לכך באה מצד חבר המועצה ג'מיל אשווא, ולא קשה לנחש על־פי שמו שהוא ממוצא ערבי.

בימי שהותו בברזיל ביקר נשיא המדינה, סרניי, בסאו־פאולו, וחזן הוזמן לפגוש עימו. אחר־כך גם היתה לו פגישה נוספת עם הנשיא באווירה אינטימית בחוגו של המושל. הביקור כלל גם טקס קריאת גן ילדים בעיר התאומה סורקאבה ע"ש שער־הנגב, ועוד.

לא רק צבי חזן, אלא כל יוצאי ברזיל בישראל מוסיפים לאהוב את ארץ הקפה, הסמבה והכדורגל. חזן סיפר על כך בעת ביקורו בברזיל: בדברי התודה שנשא במועצת עיריית סאו־פאולו על הכבוד שהעניקה לו במתן העיטור אמר, כי בקיבוצו "אוהבים את ברזיל". הוא גם הזמין את אשווא ה"ערבי" לבקר בישראל.

פולין סתמה את הגולל בנצחון על ישראל 77:83

התגבורת ספגה סטירת לחי צורבת שגרם לה לרדת בסיום במכבסים מושפלות • כולם שיחקו גרוע ויכולת בינונית הספיקה לפולנים לזכות בנצחון • מרסר ולאסוף רמזו שאינם רוצים לשחק בנבחרת

מאת ישראל פז
מיוחד ל"דבר"

ישראל נבחרה אתמול מנבחרת הכדורסל באירופה בפיראוס באופן צורב ומעליב, כשנוצחה ע"י פולין – 83:77 ונאלצה להתחרע בסוף אתמול, תוצאת משמעותי במשחקי הדרג בו, שיעורו בתחרות, בהונגריה, שהרייך הפלגיה.

המשחק לגרוע מכל, לפני המשחק אתמול, אבל סטירת הלחי שהנחיתו לנו הפולנים היתה צורבת. נבחרת ישראל שהובילה בדקה ה־32 – 66:62, ספגה 17 נקודות לעומת 10 שקלעה, דבר שגרם לה לרדת בסיום במכבסים מושפלות.

הישראלים הסדו בסיום כשאר שחקני יכולת מינימאלית לבצע מופתי. הכדורסל הישראלי ספג מהלומה רצינית בפיראוס. הגענו לכאן עם תקוות גדולות, שכן ההגרלה דימתה לנו בית נוח. מה יצא לנו מבית נוח [illegible] ...

הבולטים היו מרסר ולאסוף – 11 כדורים חוזרים כל אחד. ישראל איבדה 11 כדורים.

פולין פתחה את המשחק בסערה – 0:6, 7:13, 11:20. ג'מצ'י רוזנברג ומרסר החזירו את ישראל למשחק ובדקה ה־10 – 22:22. ישראל עלתה ליתרון תוך כדי משחק מהיר והתקפות מתפרצות – 26:32. מאבק צמוד, אם כי ישראל לא איבדה את יתרונה – 37:43, 39:45. יציאתו של מרסר למנוחה איפשרה לפולין לצמק את התוצאה עד ההפסקה – 43:45.

שיזין ליווה את פתיחת המשחק במחצית השניה – 45:45, 47:47, 49:49, 51:51. הפולנים הוליכו 54:55, לפני שמרסר ושפע החזירו את היתרון לישראל – 55:60. שוב מפנה – 60:62 לפולין. ישראל הוליכה בפעם האחרונה מסל של ג'מצ'י – 66:67. הפולנים נראו עירניים יותר. הישראלים נחלשו, במיוחד בהתקפה ובפיגור של 71:72, 73:74, עלו הפולנים ליתרון – 73:79. זה היה הסוף. הישראלים דיווה, כאילו על קביים ובסיום – 77:83.

אכן, היה זה יום עצוב לכדורסל הישראלי כולו ■.

שפטו כהלכה האנגלי ריצ'ארדסון והספרדי, סאנשז.

● נקודות לפולין: זליג (31), בינקובסקי (16), שוובאל (11), יאחודק (10), פיקל (7), פידלר (4), בודיסה וסובולבסקי (2 כ"א).

● נקודות לישראל: ג'מצ'י 24 (10 מ־22, 2 מ־2 ושני סלי שלוש נקודות); מרסר 12 (6 מ־12); רוזנברג 11 (4 מ־5 ושלוש סלי שלוש

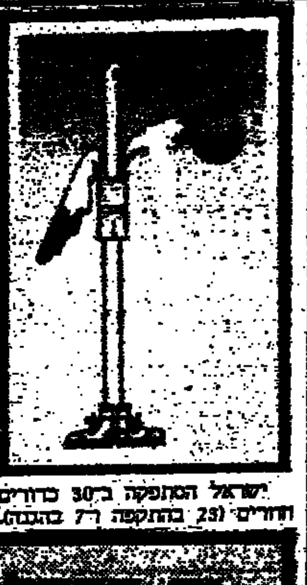

ישראל הסתפקה ב־30 כדורים חוזרים (23 בהתקפה ו־7 בהגנה).

קשה לציין שחקן אחד שהתעלה בנבחרת ישראל. כולם שיחקו גרוע. אפילו "מלך הסלים" שלנו, דורון ג'מצ'י צלע. הוא אמנם קלע 24 נקודות, אבל אחוז הקליעה שלו היה 45 (10 מ־22). לאבאן מרסר שיחק מצויין, אבל העייפות הכריעה אותו. הגורדי לאסוף לא גילה באמת, הגם שקטף 11 כדורים חוזרים במגרש.

ארי רוזנברג, ששתה בשלושה סלי שלוש נקודות, נעלם כליל. דורון שפע לא הופעל היטב. הבעיה העיקרית היתה ברכזים. אין לנו במרכוס רכז אחד שיכול לנווט היטב את המשחק, חוץ מלזין חסר תנופה, עדי גורדון, שהוליך אותנו. תיקשה כהלכה במחצית הראשונה בה הובלנו 43:45.

במחצית השניה, במקום לשפוט שעטה קדימה, הגיע עוקב [illegible] הכשלון, במיוחד בסיום. כוליר ישראל. ולא פולין היא המוליכה. הבעיה העיקרית שלנו היתה במשחק הקבוצתי.

כמעט כל הנבחרות בפיראוס מתפקדות תוך גילוי תרגילים בנצבים מסויימים. בנבחרת ישראל הדבר האישי המהפכנות האישית, הם הקובעים. נבחרת פולין לא התעלתה. המעט שהציגה הספיק לה להכניע נבחרת ישראלית חסרת תקווה.

דריוש זליג תפס יום מצויין וניצל 52 אחוז בזריקות שדה (13 מ־25, 5 מ־6) ובסיכום הוא קלע 31 נקודות. מצויין היה גם בינקובסקי. הפולנים היו רציניים יותר מאשר הישראלים. הם לפחות מילאו את הוראות מאמנם.

נבחרת פולין היתה טובה יותר בצריך להסיר את הכובע בפני מאמנה, שידע לנווט את תכניתו לבצוע. המבחן הוא שישראל היתה מדויקת יותר, מאשר פולין בזריקות שדה (33 מ־68, 48 אחוז) לעומת 35 מ־76 של הפולנים (46 אחוז).

בעונשין ניצלה ישראל 4 מ־5 ופולין 11 מ־13. ישראל קלעה שבעה סלי שלוש נקודות, מתוך 15 זריקות ופולין 2 מ־8. בריבאונדים היה יתרון לפולין – 37 כדורים חוזרים (24 בהגנה ו־12 בהתקפה) כשהבולטים היו בינקובסקי, השחקן היעיל ביותר בנבחרתו. זליג (שמונה כדורים חוזרים) ופיקל (חמישה כדורים חוזרים).

נקודותיו: שפע 11 (7 מ־4, 2 מ־2, סל שלוש), לאסוף 10 (5 מ־10, 0 מ־1) וגורדון 9 (4 מ־11 וסל שלוש נקודות).

גם הקהל היווני לא יכל לרסנם השקטים

[illegible]

יומן פיראוס

[illegible]

אכזבה מול פולין. כדורסלני ישראל היו זקוקים אתמול לנצחון על פולין כדי לעלות לבית 8־5 אולם יכולת דלה מנעה זאת מהם. גם יכולת הקליעה של גאמצ'י (משמאל) לא הועילה מול יכולתם של זליג (4) ובינקובסקי, הנראה מימין קולע לעיני לאסוף.

ג'מצ'י: מיקי ברקוביץ מסוגל למכור את האמא שלו בגרוש

מאת ישראל פז

השבון נוקב עשה אתמול אחרי ההפסד לפולין "קפטן" הנבחרת, דורון ג'מצ'י, עם ה"קפטן" הקודם, מיקי ברקוביץ, שדבריו בארץ עוררו תרעומת רבה בין שחקני הנבחרת.

ג'מצ'י אמר במרירות רבה: "אני ומספר שחקנים בנבחרת שומעים את שמו ובא לנו להקיא. הדברים עוררו בי ובחברי גועל נפש. ברקוביץ איבד המון מערכו. כשהודיע על פרישה, אמר שהוא רוצה לתת צ'אנס לשחקנים צעירים. עכשו הוא תוקף את הנבחרת לפני משחק כל־כך מכריע כמו עם פולין. הוא היה אחד הגורמים למפלה של הנבחרת לפני שנתיים בגרמניה. הוא אפילו לא היה מוכן לסייע לה לחזור לדרג א'. התנהגותו נובעת מקנאה ולא בגלל המאמן או השחקנים. לא רוצה לשמוע את השם מיקי ברקוביץ, אסור לו לחזור לנבחרת. לא צריכים טובות ממנו, אם הוא יחזור אני לא אשחק עוד בנבחרת. הוא פרש וזהו זה".

בתשובה לשאלתי, "מה יהיה במכבי ת"א השיב ג'מצ'י: "אין לי ברירה אלא לשחק עימו. יש לי חוזה בקבוצה לעוד שנה לפי דבריו הוא יכול למכור גם האמא שלו בגרוש".

על הנבחרת אמר ג'מצ'י: "לא היתה הנבחרת הגרועה ביותר. היו לנו שלושה הפסדים מרגיזים באליפות אירופה, בה יש גורמים פסיכולוגיים ועייפות מצטברת המשפיעים על השחקנים".

המאמן הלאומי, צבי שר היה המום: "אני עצוב מאוד. כמו לכל השחקנים זו סטירת לחי בפנים. השקעתי בנבחרת כל מה שיכולתי. היו לנו כמה שגיאות שחזרו אלינו כבומראנג. מרסר ולאסוף היו עייפים. כמה אפשר לסחוט מהם. זה בעכם מה שפגע בנו. וזו הסיבה שלא רצינו להגיע למצב שהמשחק האחרון יקבע לנו".

בתשובה לשאלה, כיצד זה יורדים באליפות שנייה רצופה לדרג ב', השיב שר: "התוצאות מדברות בעד עצמן, כנראה שחסרו לנו כמה דברים. מוקדם להסיק מסקנות. איני רוצה לומר דברים מהירים ללא השקעת מחשבה".

איתן חפר, ראש המשלחת ויו"ר הועדה המקצועית, אמר: "איני מסכם כאן את הטורניר. אעשה זאת בבית, בישיבת הועדה המקצועית. אפעל לפי שיקולים הגיוניים. יש לי הרושם שנצטרך לשנות כמה מהתפיסות הבסיסיות לפיהן פעלנו. מצטער כמו כולם שנבחרת ישראל לא הצליחה לעמוד במשימה ולעלות לבית 1־8. הייתי מצפה מאלה שנשארו בארץ ובעיקר, ממיקי ברקוביץ, שיתנו תמיכה ברגעים קשים ולא יפגעו. את השבון הנפש נעשה בבית".

ארי רוזנברג אמר: "ההרגשה מזופתת. אכזבה מהולה בכעס. זו השפלה להפסיד ארבעה משחקים רצופים ולרדת למקומות 9—12. עם חומר השחקנים שיש לנו זה לא מקום ריאלי. צריך לסיים את הטורניר בצורה מכובדת".

לאבאן מרסר והארוזי לאסוף סירבו לדבר. מרסר היה מדוכא ומיהר יחד עם ג'מצ'י לחזור למלון, בעוד שהשאר נשארו לחזות במשחק

בין בה"מ וספרד. אגב, צבי שרף לא הופיע למסיבת העתונאים המאורגנת ע"י הועדה המארגנת. דבר שהתקבל ברוגז רב. רק המאמן הפולני הסביר לעתונאים את דעתו על המשחק.

לחי לחי – כך נאבקים הפולני המצטיין דאריוש זליג (משמאל) והישראלי ארי רוזנברג.

מיקי היה חסר לנבחרת ישראל

מאת ישראל פז

חסר לי ובטוחני שגם לנבחרת ישראל. בדורסלן אחד. זהו ה"קפטן" הוותיק, מיקי ברקוביץ.

אומנם מיקי לא היה בשיאו במפעלים הבינלאומיים האחרונים, אבל הוא מנהיג – ווינר אמיתי. ה"קפטן" הוותיק בגלל נימוקים אישיים, שאיני מצדיק בשום פנים ואופן, שבה כאשר הודיע על פרישה מהנבחרת. זה היה צעד חפוז. אם היה מישהו שיעץ לו לעשות כך, הרי שהיתה זו עצת אחיתופל. מיקי היה חייב להיות בפיראוס.

לא איכפת לי יחסיו עם כדורסלנים אחרים, גם עם המאמן צבי שרף וה"קפטן", דורון ג'מצ'י. הוא כמו האחרים משרת את הכדורסל במדינת ישראל. לכן, כל עוד משחק הוא עליו למלא את חובתו. אין ספק, מיקי היה תורם כאן המון. ראשית – ניסיון. שנית – יכולת בזקות קריטיות וכאלה היו רבות.

כל המומחים והאירופים לא הבינו וגם אני התקשיתי להסביר להם, מדוע מיקי אינו משחק בנבחרת. שחקן הלובש את החולצה הלאומית מזה שנת 1973 ושהופיע בשורותיה 161 פעם, לא יכול ואסור לו לומר שלום וללכת הביתה.

אני תמהה על איגוד הכדורסל, על מכבי ת"א שלא הבינו את צעדו הפסול של מיקי. מכסוכים אפשר תמיד ליישב בצורה הוגנת. אין ריב אחים, שאין לו פתרון. מדוע לא דימנו ראשי איגוד הכדורסל את כל הנוגעים בדבר, כדי לשכנע שטובת הכדורסל שלנו מחייבת את הופעתו של מיקי בפיראוס.

מיקי לא זקן. כל מי שטוען כך מדבר שטויות. באליפות אירופה יש הרבה שחקנים מבוגרים ממנו שתרמו לסקס התעשייתי בנבחרות שלהם. גם מיקי יכול היה לעשות כך.

אינני מקבל גישה של התבצרות בעמדות. אסור שזה יקרה בספורט. כל אחד שיכול לתרום חייב לעשות זאת. שמעתי מה אמר מיקי בתל־אביב. אני שולח לכם מה אמר דורון בפיראוס. דברים קשים, אבל בסיכום אלה דברי שטות, לכן כדאי שכולם ירדו מהגג וכל מי שמסוגל לתרום לנבחרת שיעשה זאת. ברוגז מתאים יותר לילדים.

לי אישית, שהייתי עד לתרומתו העקבית של מיקי ברקוביץ לנבחרת ישראל, הוא היה חסר מאוד. לא מאוחר, צריך לעשות כיום מאמץ לסקס את הנבחרת ולשלב בה את כל אלה המסוגלים לסייע לה לחזור להצלחה.

מיהיץ' ימסור היום דו"ח על עבודתו

מאת ג.אשר

מילינקו מיהיץ' מאמן נבחרת ישראל ימסור היום בישיבת מזכירות ההתאחדות לכדורגל והועדה המקצועית דו"ח מפורט על עבודתו במהלך העונה שעברה.

מיהיץ' יסכם בפני החברים את תוצאות עבודתו בטרם ייצא לחופשת מולדת.

יו"ר הנהלת ההתאחדות שאול סוזיר, אמר אמש כי ההתאחדות שבעת רצון מעבודתו של מיהיץ'. לדבריו החלה הנבחרת בעידן מיהיץ' את משחקי המבחן האמיתיים רק בחודש ינואר האחרון. הוכח כי שחקנים חדשים משתלבים בנבחרת הלאומית וזו מטרה חשובה כשלעצמה.

מיהיץ' יתבקש למסור גם את תוכניותיו לשלב הבא שיחל ב־1 בספטמבר. שלב זה יהיה האחרון לפני כניסת הנבחרת למשחקים הקדם־אולימפיים.

ראשי ההתאחדות מקווים כי סידרת המשחקים שבהם תבחן הנבחרת יצליחו להעמיד סגל של שחקנים שיצליחו להביא את הנבחרת לאולימפיאדת סיאול ב־1988.

לנדל השלים זכייה 3 בפאריס
ניצח את וילאנדר ב־4 מערכות

איוואן לנדל

הטניסאי הצ'כי איוואן לנדל, בן ה־26, זכה בפעם השלישית השנה ברציפות באליפות צרפת הפתוחה ברולאן גארוס בפאריס, כאשר ניצח במשחק הגמר את השוודי מאטס וילאנדר בארבע מערכות – 7:5, 6:2, 3:6, 7:6.

המשחק נמשך למעלה מארבע שעות בגלל ההפסקה הארוכה במערכה הרביעית, בה החל גשם שוטף לרדת במגרש. המערכה הפסקה במצב של 3:2 לזכות לנדל.

המערכה הארוכה ביותר היתה הראשונה ונמשכה שעה ו־20 דקות, כששני הטניסאים הירבו לשחק מקו האחורי. מדי פעם עלה לנדל לרשת ואף צבר נקודות, אבל וילאנדר הצליח לגבול לו.

בתואר הזוגות זכו המבוגרות מרטינה נאוורטילובה ופאם שרייבר מארה"ב, שגברו בגמר על הצעירות בנות ה־17, גבריאלה סאבטיני ושטי גראף מגרמניה – 6:2, 6:1.

היתה זו זכייתה השישית של נאוורטילובה בתואר זה, מאז שנת 1975.

בוסטון 109 לייקרס 103

כדורסלני הבוסטון סלטיקס שבו אמש לתמונת המאבק על אליפות האנ.בי.איי, לאחר שגברו באולמם הביתי על הלוס אנג'לס לייקרס בתוצאה 103:109.

שחקני הבוסטון, בעידודם הרעשני של אוהדיהם הרבים, פתחו את המשחק בתנופה והוליכו ללא עוררין ברוב השלבים. בשורות הסלטיקס בלט הקלע המצטיין לארי בירד.

שחקני הלייקרס ניסו בשלבי הסיום לשוב לתמונת המשחק, אבל היה זה מאוחר מדי. הערב יערך בבוסטון המשחק הרביעי בין שתי הקבוצות. עד כה מוליכים שחקני הלייקרס בתוצאה 1:2.

2 שיאי עולם בברה"מ וארה"ב

שני שיאי עולם לנשים באתלטיקה נקבעו במוסקווה ובבאטון־רוג' לואיזיאנה.

הסובייטית נטליה ליסובסקאיה בת ה־24 שיפרה פעמיים את שיאה העולמי בהדיפת כדור ברזל. בנסיונה הראשון היא הדפה למרחק 22.60 מטר ובנסיונה הרביעי קבעה 22.63 מטר. שיאה העולמי הקודם, שנקבע שלוש שנים, עמד על 22.53 מטר.

השיא העולמי השני נקבע בבאטון־רוג', לואיזיאנה, כאשר האמריקאית שילה הארסון בת ה־19 קפצה משולשת למרחק 13.78 מטר, שיפור של חמישה סנטימטרים לשיא העולמי הקודם.

שיובר־ג קפץ 2.36 מ'

בעל השיא הטוב ביותר בקפיצה לגובה באולם (2.41), שיונברג, קבע באברשטאדט, מערב גרמניה, את הישג השנה מחוץ לאולם – 2.36 מטר, הישג הנופל בחמישה ס"מ מהשיא העולמי של הסובייטי איגור פאקלין שנקבע לפני שנתיים.

מנסדורף מדורג 14 בקווינס־קלאב

אלוף ישראל בטניס, עמוס מנסדורף, מדורג 14 בטורניר היוקרתי בקווינס־קלאב לונדון, אחרי ירידו ההודי בגביע הדיוויס בחודש הבא, ראמש קרישנאן.

בוריס בקר מדורג ראשון לפני השוודים שטפן אדברג ומאטס וילאנדר, הצרפתי יאניק נואה, האמריקאים ג'ימי קונורס וטים מאיוט והאוסטרלי פאט קאש.

ספורטאי הפועל זכו ב־14 מדליות במשחקי אוסטריה

בתום יום המשחקים השני בטורניר ספורט הפועלים, הנערך באוסטריה, זכו ספורטאי הפועל ב־14 מדליות – 5 זהב, 5 כסף ו־4 ארד.

בטורניר הכדורסל, בו השתתפו 4 קבוצות – יוגוסלאביה, צ'כיה, אוסטריה וישראל – זכתה קבוצת הפועל נהריה במדליית זהב, לאחר שגברה בגמר על קבוצה מאוסטריה בתוצאה 63:69. במשחק הראשון ניצחו הישראלים קבוצה מיוגוסלאביה בתוצאה 93:104.

בשחיה זכה שגיא שמיגמן ב־2 מדליות זהב: 100 מטר חזה ב־1:08.50 דקה ו־400 מטר מעורב אישי ב־5:00.30 דקות. במדלית זהב שלישית זכתה הרביעיה הישראלית ב־4X200 מטר ב־8.28.65 דקות.

ברק עמר זכה ב־2 מדליות כסף: 400 מטר חתירה ב־4:17.93 דקות ו־1500 מטר ב־17:15.98 דקות. נדב שגל זכה במדליית כסף ב־100 מטר פרפר 1:00.00 דקה.

ב־2 מדליות ארד זכה זוהר גליליה: ב־200 מטר גב ב־2:18.54 דקות ו־400 מטר מעורב אישי ב־5.13.00 דקות.

באתלטיקה זכתה עדנה לנקרי במדליית זהב בריצת 800 מטר בזמן 2:10.36 דקות (שיא אישי). במדליות כסף זכו אורית קולודני ב־100 מטר – 12.35 שניות ופנינה ניגר ב־400 מטר משוכות – 61.81 שניות.

במדליות ארד זכו מול שלום בריצת 3000 מטר ב־10.10 דקות וצפריר מינצר ב־110 מטר משוכות ב־15.32 שניות.

תחרויות השחיה והאתלטיקה יימשכו גם היום ומחר.

בכדורסים זכתה קבוצת הפועל קרית־טבעון בשלושה נצחונות: נגד פינלנד 9:5, הולנד 17:3 וצרפת 11:6. נותרו עוד שני משחקים נגד שווייץ ואוסטריה.

במסגרת תחרויות ספורט הפועלים, הנערכות בעדים שונות באוסטריה, משתתפים 12 אלף ספורטאים מ־25 מדינות, המתחרים ב־41 ענפי ספורט. משלחת הפועל היא המשלחת הקטנה ביותר המשתתפת בתחרויות.

ברילובסקי: אשחק גם אם אהיה חצי מת

ברילובסקי: הגיד

[illegible]

מאת גיסן גרילמן

מכבי חיפה מקבלת תמיכה [illegible] ליינד מהנב. המעך ההנעזרת, דניאל ברילובסקי, [illegible]

קרמר: ארגיש בגמר מאושר ומוזר כאחד

קרמר: הלב החצוי

זכיה בגביע, הוא מגלה, בגמר הזה אני ארגיש מאושר ומוזר. שמח שליותי עם מכבי ת"א לגמר, אך מוזר לשחק נגד חברים טובים".

אף קרמר, בעל הלב [illegible]

שחקנים במכבי ת"א מרגיש לשבורה שקבוצתם תעלה מתוך למשחק הגמר [illegible]

השוער בוני גינצבורג: "בכל שסיימנו במקום גבוה יותר בטבלה ואנו בהרכב מלא ונצחון, אך גם חיפה קבוצה חזקה ולא תוותר בקלות".

ועדה משנה לתכנון ולבניה – חולון
ת.ד. 287
הודעה על פי סעיף 149 (1)
לחוק התכנון
והבניה תשכ"ה – 1965

ניתנה בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 135 בגוש 7164 רח' שן מס' 47 חולון הכוללת מתן הקלה באחוזי בניה 6% משטח המגרש 242 מ"ר בשתי הקומות.

החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ב/1.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעירית חולון, רח' ויצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.

התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.

ידוע לי כי הפרסום הנ"ל הינו על אחריותי בלבד, ואינו מהווה אישור למתן ההקלה המבוקשת.

יפת משה
שן 47
חולון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה "זמורה"
מרעה

בהתאם לסעיף 149
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה "זמורה" ע"י יעל וחיים שפיר בקשה למתן הקלה בגוש 3801 מגרש 13.

מהות ההקלה – הגדלת שטח הבניה ב־6% והקלה בקו בנין צדדי במסגרת 10% מותר 195.0 מ"ר לכל מגרש, מבוקש 205.0 מ"ר.

כל מי שיש לו התנגדות להגבלת ההיתר הנ"ל במקום זה, רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה "זמורה" רח' בית הפועלים 6, רחובות, את התנגדותו המנומקת בכתב ולציין כתובתו המדוייקת.

התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו והובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

ד. בוק
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה "זמורה"

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי הגליל המערבי
הודעה בדבר הפקדת
שינוי תכנית מפורטת:

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, הגליל המערבי, שברחוב יוחנן בן זכאי, עכו, מופקד שינוי תכנית מפורטת – הנקרא: תכנית מפורטת מס' 5792 – שינוי יעוד לבנייני צבור, תכנית מפורטת מס' 2450 – שינוי יעוד לבנייני צבור, חנור הגלילית.

ביחד עם תשריט המצורף אליה.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: גוש 18855 חלקות 9,8 חלק מחלקה 10.

עיקרי הוראות שינוי התכנית: שינוי יעוד השטח לבנייני צבור ודרך להולכי רגל.

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן מהנדס הועדה המקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו, רשאי תוך חודשיים מיום פרסום של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

את ההתנגדות יש להגיש בכתב בפרוט הנסיבות והכלול הנוגד חתום על ידי עו"ד המאמת את העובדות. סקלינים היא מתמשכת.

האריך: כ"ט באייר, תשמ"ז, 28.5.1987
עמוס קלמרי
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה – צפון

ועד קרית חיים (ארלוזורוב)
מתאבל על מותו ללא עת של חברנו
אברהם בן חיים ז"ל
חבר מועצת הקריה והנהלתה
ומשתתף בצער המשפחה.
גיורא פישר
סגן ראש העיר חיפה
יו"ר ועד קרית חיים
חברי ההנהלה המועצה והמודרשון

ועד קרית חיים (ארלוזורוב)
מתאבל על מותו ללא עת של חברנו
משה עבדי ז"ל
חבר מועצת הקריה והנהלתה
ומשתתפים בצער המשפחה
גיורא פישר
סגן ראש העיר חיפה
יו"ר ועד קרית חיים
חברי ההנהלה, המועצה והמודרשון

במלאת שנה למותו של חברנו
יעקב לושקוב ז"ל
תתקיים אזכרה בבית העלמין החדש בראשון־לציון
היום יום שני 8.6.87 בשעה 17.00
המשפחה והחברים

במלאות 30 לפטירתו של חברנו היקר
רפי נאמן ז"ל
נתייחד עם זכרו ביום רביעי
י"ג סיון תשמ"ז 10/6/87
העליה לקבר בשעה 17.00.
בשעה 21.15 תתקיים אזכרה בחדר האוכל של הקיבוץ.
משפחת נעמן וקיבוץ מזרע

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

ציריך	7	17	מעונן
אמסטרדם	11	18	מעונן
בואנוס איירס	8	20	בהיר
הלסינקי	10	16	מעונן
הונג קונג	25	26	מעונן
וינה	13	21	בהיר
ז'נבה	10	19	גשום
טוקיו	23	32	בהיר
טורונטו	8	21	גשום
יוהנסבורג	4	14	בהיר
לונדון	9	15	מעונן
ליסבון	17	25	בהיר
מדריד	15	30	בהיר
מונטריאול	14	22	מעונן
ניו יורק	17	27	מעונן
שעון מקומי לא נמסר			
פריז	14	19	מעונן
פרנקפורט	11	21	מעונן
ציריך	15	21	גשום
ריו דה ז'נרו	16	31	מעונן
שטוקהולם	5	21	בהיר
שיקגו	12	31	בהיר

swissair

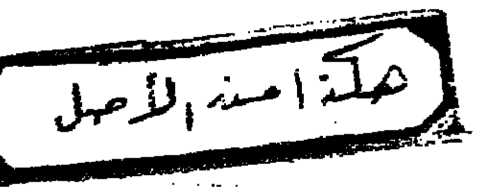

כוכבים ולילות

פסטיבל ישראל

תיאטרון

"אמריקה", מחזמר מאת יורם פורת.
מוסיקה: שלמה גרוניך. אולם הנרי קראון, 6.6

פעלתנות בלתי נלאית מצד עובדי הבמה. הרקוויזיטים "מהחיים" מתחלפים בקצב מעלה סחרחורת. אמריקה.
שלמה גרוניך הלחין כבר מזמן את מילותיו של **יורם פורת** וכדי לפצות על הציפייה הממושכת (שלא בטובת היצירה) מעלים כאן הפקה כבדת ממון. נקודות מסויימות בעלילת "אמריקה", הרומן מאת פרנץ קפקא, שימשו לפורת נקודת מוצא ומה שנותר כשלד המחזמר היא מסכת ארועים שהתפתחותם הלינארית רופפת. מתוארת כאן הזיית אמריקה, אוטופיה המתנגשת בסיוט, המולה.
המחצית הראשונה, הרופסת משהו, צברה תאוצה מבורכת לאחר ההפסקה ובחלק השני כבר זכינו לכמה "מספרים" ותמונות יפים. מה שלא תוקן וחייב טיפול מיידי, היא מערכת ההגברה. מיקרופוני הגוף משדרים גירסאות עמומות של קולות השחקנים־זמרים, והתזמורת, המורכבת מתשעה מוסיקאים מהעילית המקומית, נשמעת כמו מהאולם הסמוך. לרגע נדמה היה שמישהו מנסה לחנוק את הרמקולים בכרית.
יונתן סגל, בתפקיד הראשי, הפתיע בקול ערב. ללא המוסיקה הוא נראה מעט אבוד. **אלי גורנשטיין ומיקי קם**, משופשפים הרבה יותר, השכילו למשוך את תשומת לב הקהל, כשלעיתים מצאו עצמם נגררים אחרי ה"שטיקים" החינניים **אריה מוסקונה**. **יובל כספין** שמר על איפוק ראוי בעיצוב התלבושות. התפאורה, כאמור, מלאת אביזרים, היא אחד האלמנטים המרתקים.
היתה זו הצגה ראשונה לפני קהל. יש על מה לעבוד.

אמיר רותם

מחול

להקת **"פילובולוס"**. אמפיתיאטרון הר הצופים, 7.6

היה קר נורא בהר הצופים ומה שנראה על הבמה לא חימם אפילו את הלב.
תיאטרון המחול פילובולוס שרכש לו הרבה אוהדים בארץ בזכות הופעות קודמות, ובצדק, איכזב הפעם לחלוטין.
הפעילויות האקרובטיות המזוהות עם סגנון הלהקה מבוצעות על ידי ששה רקדנים אתלטים ונאים, אך הפעם הן היו חסרות פשר ומשמעות אנושית כלשהי. לרגעים זה היה מצחיק אך הרושם הכללי היה של עבודה פשטנית שטוחית וחסרת עניין.
"טלוויזטציה" בביצוע גוש פרל וגדר סאנטה, בו מופיע דמות רפאים טלוויזיונית וכופה את עצמה על האיש הרולם אותה, היה הריקוד היחיד שהיה בו, מלבד יכולת טכנית, גם איזשהו שאר רוח.
"כרמינה בוראנה" עם המוסיקה היפה של קארל אורף היה פיספוס מוחלט של רעיון לא ברור, בו התעסקו הרקדנים עם חביות ויצורים ממולאים בספוג ברמה אינפנטילית. עוד להקת מחול אחת הגיעה כנראה לסוף דרכה. חבל שבשלב זה אנחנו משמשים עדים.

גבי אלדור

רקדני "פילובולוס" ב"כרמינה בורנה".
(צילום: יצחק הררי)

ספרים

נשאתי את הטלאי הצהוב

אינגה דויטשקרון: "את יהודיה". מגרמנית: אלחנן קרמר. ספרית מעריב/יד ושם. 193 עמ'.

ספרה של אינגה דויטשקרון שנקרא במקור הגרמני "נשאתי את הטלאי הצהוב" הוא עדות יהודיה בכינה. דויטשקרון היא כן הבודדים שהצליחו להישרד בגרמניה הנאצית. זו היא עדות מזווית אנושית מיידית על משמעות חוקי הגזע בחיי היומיום. דויטשקרון, שעד לחקיקה המפורסמת היתה בת בלי דת (אלא אם כן סוציאליזם הוא דת), נתוודעה ליהדותה בנעוריה, נקרעה מנעוריה וחייה נהפכו למירוץ מתמיד אחר מסתור באמצעות תעודות מזוייפות ומיני מלאכות מקונות. זהו סיפור על קומץ גיבורים שהעזו להיות אדם במקום שאין אדם. זהו גם סיפורם של הרבים – האופורטוניסטים, מוגי הלב, משתפי הפעולה, פעילים וסבילים כאחד, ביניהם גם יהודים. זה ספר נועז במונחי ספרות השואה שנכתבה בישראל. הנאצים הם הרע האבסולוטי. גרמנים בודדים העזו והיו אנשים. הם הצילו חיים במחיר של סיכון חייהם. היהודים – ומנהיגי הקהילה בפרט – היו ככל האדם, כלומר גם רעים. הספר הברגש הזה עשוי לטלטל כמה מבטגינו על גבולות הטוב והרע.

חנוך לוין, ללא צנזורה

חנוך לוין: מה איכפת לציפור.
סימן קריאה/הקיבוץ המאוחד. 283 עמ'.

"מה איכפת לציפור" היא אסופת יצירותיו המוקדמות של חנוך לוין, בעיקר יצירתו הפוליטית. על פי המגמות המתחזקות בארץ הזאת, נראה שאין לנו סיכוי רב לצפות בעתיד הקרוב באסופה פוליטית של לוין על הבמה. לחובבי לוין, הספר הוא, על כן, נכס מיוחד. מכונסים בו המחזות והקברטים הסאטיריים שהעלאתם היתה כרוכה בשערוריות: צנזורה מבית ("מלכת האמבטיה") ומן החוץ ("הפטריוט"). זו אולי ההזדמנות היחידה לחזור אליהם.
אף שהדברים נכתבו לפני כעשרים שנה וגם פחות, בחיטבם הם רעננים, נוקבים תכונים מאוד לעכשיו, כמו בפזמונים. "להילחם, פשוט מפני שאין מוצא אחר,/ זה לא עושה לי את המוות למושך יותר... צודק או לא, אם מישהו מפסיד – זה רק אתה/ ראשי הממשלות יוצאים בלי אף שריטה... חייל שכת, כבר לא כל כך איכפת לו מי צודק,/ ומי שחי, חוזר הביתה וצוחק... ("כי גם במלחמה צודקת" מתוך "את ואני והמלחמה הבאה"). או השורות "יש עד אפוא רגעים יפים/ כשאתה יושב וקורא בעיתון,/ מחפש את מתיך על כוס קפה/ יש עוד אפוא רגעים יפים,/ יש עוד תקווה ויש אמונה,/ כי האל הטוב, המוקף סייסים במרום,/ הוא יעתמנו בקצת מתים של יום־יום" ...
אחרית הדבר של "מלכת האמבטיה" ו"הפטריוט" הם גילויי דעת של המחבר. בעקבות הורדת "הפטריוט" כתב, בין השאר: "זמני היקר... מזר יש לי מוחה על איזה נסיך בדנמרק, עם רצח אב, תאוות נקם והשד־יודע־מה. נראה לי, זמני, שגם במקרה זה כדאי להדיר קודם כל את הביבים ולצנן את הרוחות... השומרון צבא למתיישבים" ... (מיומנו של צנזור).
החלק הלא־פוליטי הוא ליגלוג על קורבנותיו של לוין מימים־ימימה. תעלוליה של "ציפור המכנסיים הקטנה", למשל: "פעם, בעודני ילד, גיליתי במכנסי כפתור,/ כאשר פתחתי אותו, ראיתי תחתיו ציפור,/ ציפור קטנה רטובה מקור,/ ילד, היא אמרה לי, אני אביא לך את האושר הכי גדול/ ... עכשיו הכל כבר עבר, ובמכנסי עוד רועדת ציפור,/ ציפור קטנה ומצומקת, כל הלילה רועדת מקור,/ הדמעה יבשה בקצה המקור,/ סבא, היא לוחשת לי, טעיתי, אתה יכול לסגור את הכפתור" ...
יש כאן גם מדריך תל אביב מקוצר – איך להתחיל עם בחורה על פי מיפוי זירות השוק הידועות מ"כסית", "פינתי" או "תמר" ואפילו "ורד" ז"ל; הבלדה הידועה על סימן טוב שהוגה המהוללה מרחוב מונטיפיורי מרבה לקבל ממנו "סימן קריאה" במקום דמי סירוה, אף שהשגתן הקרוי רבעון מאכלס בדיקים כ"איר הרחבין דופק וכתב שירים ביזור/ והנה חנוך לוין המציא פרוזה מן התחת" ... מומלץ.

מירי פז

הלילה הקצר ביותר במסורת ארבע השנים האחרונות, יקיים מוזיאון תל־אביב גם השנה את "חגיגת הסו"ר הקצר", שתתקיים ביום ה' 18.6, תחת הכותרת "הלילה הקצר ביותר". במוקד החגיגה, אסופה נבחרת של סרטיו הקצרים של גאון הקולנוע **צ'ארלי צ'פלין**. מתוך 13.5 שעות הקרנה יוגש באולם רקנאטי, במשך שמונה שעות רצופות, המבחר המייצג של סרטיו הקצרים שלא נראו על מסך ישראלי במשך שנים רבות מאד.
תכנית אחרת במסגרת הערב תישא את הכותרת "אמנות הרעש", תכנית שנערכת על־ידי **יואב קוטנר** ותוגש על ידו בגינת המוזיאון. בתכנית יוקרנו סרטוני וידאו נסיוניים ויהודיים של להקות כגון: "חטיבת השמחה", "סדר חדש", "שזיפים בתולים", "טוקסידו מון" ועוד. השנה יוקרן מבחר מיוחד של סרטים ישראליים שנעשו במסגרת בתי הספר לקולנוע ובמסגרות עצמאיות. כן יוקרנו סרטים קצרים מרחבי העולם שהובאו במיוחד ארצה באדיבות המכון האיטלקי לתרבות, המכון הצרפתי לתרבות, מכון גיתה ועוד.

דולבי, סטריאו

מעבדות "דולבי" נגד תומאס דולבי. סיבוב ראשון

אכן, טוב שם טוב. מעבדות "דולבי" והמוסיקאי **תומאס דולבי** הגיעו להסכם מחוץ לכתלי בית המשפט, לאחר שמאה כשנה מתנהל בין הצדדים קרב משפטי מתיש על השימוש בשם "דולבי". כתב העת "רולינג סטון" מוסר שדולבי, שנולד במשפחת רוברטסון ושינה את שמו ב־1972 ("דולבי" היה הכינוי שלי), נתבע על ידי חברת "דולבי" – הנקראת על שם ממציאה ד"ר ריי דולבי, שפיתח ב־1965 שיטה להקטנת רעשי רקע בהקלטות – כמון שלטענת דובר החברה "בתקופה שהחל להופיע, בראשית שנות ה־80, באנגליה, ללא הצלחה רבה, אמרנו שאין בכך נזק. לאחר שהרחיב פעילותו לארה"ב, כתב פסקול לסרט והעניק את שמו למוצר אודיו של יצרן אחר, הסקנו שהגדיש את הסאה ושעלינו להגן על השם המסחרי שלנו". דולבי, תומאס, הגיש מצידו תביעה נגד החברה על שהפרה הסכם עימו משנת 1980 שאיפשר לו לעשות שימוש בשם "דולבי". המוסיקאי טען עוד שהפרסום השלילי המבצע מהמשפט יזיק לעסקיו.
לאחר הבירור הראשוני בבית הדין נפגשו הצדדים והגיעו, כאמור, להסכם. גרסת החברה: רוברטסון חייב... להסכם תחום על פיו יוכל רוברטסון להשתמש בשם המסחרי "דולבי" באופן מוגבל – רק בצמוד לשם "תומאס". דולבי הגיב להודעת החברה: "ההודעה היא סיפורת ... האגרסיבית והמתנשאת של החברה לאורך כל התקופה האחרונה. כמה מהראיות שהתגברו במשפט נמסרו על ידי בלש פרטי שהתחזה לעתונאי וערך עימי ראיון" (משקיט הארץ).

א.ר.

"נרקיס שחור": ג'ין סימונס, דבורה קר ודייוויד פרארר בסרטם של מייקל פאוול ואמריק פרסבורגר

רשימה אחרונה בסדרה

עם פירסום התכנית המלאה של פסטיבל הסרטים ביים, שייפתח בסוף החודש

מארגני פסטיבל הסרטים בירושלים מקווים לארח הקיץ את מייקל פאוול. הקולנוען הבריטי בן ה־82 אמור ללוות את הסרט *"נרקיס שחור"*, שיצר ב־1946, יחד עם בן זוגו לבימוי של כמה וכמה סרטים, אמריק פרסבורגר. בשנה שעברה התענגנו על *"חייו ומותו של קולונל בלימפ"*, שיצר הצמד, ולא נשכח גם את *"נעליים אדומות"*, כולם סרטים מרהיבי עין, הדגמה לאיכות הבלעדית לשיטת הטכניקולור כאשר היא נופלת לידי בעלי חזון.
בימים אלה שיחררו מטעם הסינמטק את רשימת הסרטים המלאה המיועדת להקרנה במהלך תשעת ימי הפסטיבל (החל ב־27 בחודש זה). למעלה ממאה כותרות סרטים, לא כולל עשרות סרטים קצרים מהארץ ומחו"ל, חלקם במסגרת תחרותית. תקצר היריעה מלהזכיר את כולם, מה גם שאת רובם טרם שזפה עינינו. נזכיר שוב רק את הרטרוספקטיבה הנאה משל סרטי ארסון ולס, בהם בולטות היצירות העלומות והזנוחות, שהגורל, ואפסות פקידי הוליווד, הועידו להם חיים רק לאחר הסתלקותו של בוראם. כבר מנינו בעבר כ־20 מהסרטים המובטחים, נרפרף כעת בכמה מהבולטים, על השמועה בלבד, שבשאר: *"קינגבוי"* (צרפת 1927), שיחזור של יצירה גדולה של גולים רוסים, בראשם הבמאי אלכסנדר וולקוף בפריס של שנות ה־20. חלקי הסרט, שנחשב אבוד משך שנים, לוקטו וחוברו מחדש בסינמטק הפריסאי. סרט ותיק נוסף הוא *"עבריין/נמלט ואשתו"* (שוודיה 1918) של הבמאי הנודע ויקטור שיוסטרום, שוב סרט שלוקט באחרונה ממקורות שונים, ומעניק לסינפילים הזדמנות נדירה לראות מעבודותיו הנדירות של האיש הנחשב לאחד מעמודי התווך של הקולנוע העולמי. ולמילה האחרונה, מקום: הזוכה השני במחלוקת מוריס פיאלה, עם סרט *"תחת שמי השטן"*. ז'ראר דפרדייה וסנדרין בונר חוזרים על התענוג המפוקפק לעבוד עם עם המזוכיסט המוכשר פיאלה, המעבד לראשונה יצירה ספרותית (של הסופר ז'ורז' ברנאנוס) המפגישה כומר ארוך ונפקנית משולחת. *"מלאכים בשמי ברלין"* מבטיח בעצם היותו יציר כפיו של אחד הגאונים הקולנועיים הבודדים הפועלים היום, וים ונדרס, וזכה פרס הבמאי בפסטיבל קאן השנה. האחים מיכלקוב: ניקיטה מיכלקוב ואנדריי קונצ'לובסקי־מיכלקוב, היוצרים משני צדי מסך הברזל יציגו את סרטיהם (בהתאמה) *"עיניים שחורות"* ו*"אנשים מביישישי"*, הראשון מתבסס על סיפורים של צ'כוב והשני על תסריט של ז'ראר בראך. גם *"אדמה שלה, שמי נחושת"*, סרט טורקי של הבמאי זילפי ליבאנלי מתקשר לנודדים הנ"ל. הפיקה אותו חברת ההפקה של ונדרס "סרטי מסע". על פי תקציר העלילה אין מדובר בסרט מסע.
אטרקציה ודאית יהיה סרטו של הבמאי המצרי הנודע יוסף שאהין *"היום השישי"*. עלילת הסרט ממוקמת בקהיר 1947 ומכילה גם הבמאי באחד התפקידים. חומר התעמולה של הפסטיבל מאזכר את פייר פאולו פאזוליני בבואו לתאר את מגנון הסרט. *"מישהו לאהוב"* הוא סרטו האחרון של הנרי יאגלום ("תמיד" המוצג היום על המסכים) שיירשם בתולדות הקולנוע כתיעוד הקולנועי האחרון של אורסון ולס. חנניה בר שלנו (צלם "תמיד"), זכה בכבוד לצלם סרט זה. *"היא לא יכולה בלי זה"* הוא תרגום מעודן לסרטו של ספייק לי הצעיר, סרט אמריקאי דל תקציב שהיה ל"סרט פולחן" בארצו ובבריטניה. *"תרזה"* הוא סרט צרפתי מדובר מאוד (במאי: אלן קאבאליה), מאז הוצג בפסטיבל קאן בשנה שעברה. הסרט מנסה להבהיר את פרשת חייה העלומה של נזירה כרמליטית, שהוכרזה קדושה לאחר מותה. כדיישמותיה ואנשי הציג בשנה שעברה סרט קלוש. השנה הוא חוזר עם *"עוצמת הרשע"*, מלודרמה האמורה להוות אלגוריה פוליטית שצולמה באיטליה. שאנטאל אקרמן, יוצרת אוונגרדיסטית כבדת ראש, הפתיעה בביקורה כאן, במסגרת פסטיבל סרטי הסטודנטים, בספרה שסרטה האחרון היה סרט מוסיקלי נוסח ז'אק דמי. הקיץ הוא כאן, הסרט, *"שנות ה־80 – שנות הזהב"* קוראים לו.
אנדז'יי ויידה איכזב ולא בא, אך הוא ייוצג בסרט שטרם הוקרן כאן, משנת 1985. *"זמן אהבה"* מספר בשלושה צעירים, פולני, רוסי וגרמני בכפר קטן ליד וילנה, ב־1939, באהבות בצל המלחמה הנוראה. סרטה הראשון של ליזי בורדן "רואייטי", הוקרן בעבר בפסטיבל ירושלים, כעת עושים שם עבודה יסודית ומראים לנו את יצירתה השניה *"נשים עובדות"*, יום בחיים של זונות משכילות בדרום מנהטן.
"האם אנו מנצחים במלחמה, אמאלה?" הוא סרט תיעודי של הבמאית בריכה מרגולים הבוחן את 40 שנות המלחמה הקרה. *"אפרטהייד"* סדרת טלוויזיה בריטית בת ארבע שעות עוקבת אחרי ההדורות הקיטוב הגזעי בדרום אפריקה. *"סרג'נט פפר – זה היה לפני 20 שנה"* תכנית טלוויזיה בריטית ששודרה ביום בו בגלי צה"ל הקדישו את שידוריהם ל"חיפושיות הקצב" מליברפול, כלומר ביום בו מלאו 20 שנים להוצאתו של האלבום הפסיכדלי־קונספטואלי "מועדון הלבבות הבודדים של סרג'נט פפר". הסרט סוקר את התמונה המוסיקלית־חברתית של השנים שלא ישובו עוד.

אמיר רותם

שידורים

בעריכת זאב פרי

טלוויזיה

חינוכית

08.00 טלטקסט: עד כאן.
08.03 שעת כושר.
08.40 בלי מרווח: צורה 1.
09.00 אנגלית ה'.
09.20 החשבון פשוט ד': מספרים שליליים (ב).
10.10 אנגלית ה'.
10.30 רגע עם דודלי: לקרוא ולכתוב.
11.00 ערבית מדוברת (ד'–ה').
11.15 אנגלית ו'.
11.50 ארץ מולדת: ממזרח ומים למולדת (ב).
12.00 אנגלית ה'.
12.25 תלמוד: שניים אוחזין.
1.00 מדעי הטבע (ו'–ז'): קרובי משפחה רחוקים.
1.30 צרפתית: העשרה.
2.00 טלטקסט: עד כאן.
2.03 שעת כושר.
2.15 קסם קסם: ענפים.
2.35 רכבת ההפתעות: סרט אנימציה.
3.00 גבורת פלפלת: פרק רביעי.
3.10 קשר משפחתי: עם אתי אביגור. האביה שעברה תאונת דרכים. קשה לפני שנה ושחייהם השתנו מאז.
3.50 שעת כושר.
4.00 הפונדק בערוץ חמשת המיל, פרק 26: האיסוף האחרון.
5.00 ערב חדש. מנחה רפי רשף.

כללית

5.30 "הרפתקאות לולי" – פרק חמישי: "יער האבודין ומבואות הקסמים".
6.00 "הילדים מרחוב הרפר" פרק שביעי: "בשרי מצא חבר".
6.30 קיצור החדשות (ערבית).
6.32 סקירת תכניות בליווי שקופיות (ערבית).
6.53 סרטון (ערבית).
7.30 חדשות (ערבית).
8.00 כותרות מבט.
8.02 "המצודה" – פרק רביעי: לאנדרו יש קשיים גם במקום עבודתו החדש, בעיקר מצדו של הרופא האחראי ד"ר לוליס, המבזה את בצעירי. עידוד ראשון בא לו ממנהל המכרה. הוא מבטיח את עזרתו בהקמת מעבדת מחקר למחלות ריאה. ארוחה־עם שאליה הוזמנו אנדרו וקריסטין בביתו של בעל המכרה, היא אירוע של מפח נפש לאנדרו. בעקבותיו הוא מחליט לפנות לעזרתו של הרופא השיניים של כלנור.
9.00 מבט לחדשות.
9.30 תשדירי שירות.
9.35 "ההולה בלוזי" – פרק שישי. הדבלור יוצא מכליו כאשר המבג"ל של מנהל מבהיר את קרוליין, ולא אותו, לשיחות עסקיות עם מטרת יזרעה של רבי־מכר.
10.00 "זה הזמן" – מנחה דן עברון.
10.50 "מיאמי – מולק מוסר" – שם הפרק: "מתוך של קלדרון".
11.35 חדשות הלילה.

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאונה ביניהם – כרוביני: סימפוניה ברה מג'ור (התז. הקב. של לוס אנג'לס בניצוח ג' שוורץ) היידן: רביעיה כה מג'ור לחליל, כנור, ויולה וצ'לו אופ. 5 מס 1. (נגנים מתוך הנבל הקמ. של הפיל. הרמוניה: בטהובן: קונצ'רטו מס' 4 בסול מג'ור לפסנתר ותזמורת אופ. 58 (ו. אשכנזי הסימפ של שיקגו / ג. שולטי) שומן: סימפוניה מס' 2 בדו מג'ור אופוס 61 (הפיל. הוינאית/ ז. מהטה).
09.00 קונצרט בוקר – גורדון לנגפורד: מיניאטורות לגרדנים (אנסמבל כלי הנשיפה של פ. ג'ונס) והן וויליאמס: ביעבות ויטור, קטטה (מקהלה והר סימפוניינטה של בורנמות' ג. דל מר'א סיבליוס: קונצ'רטו ברה מינור לכנור ותזמורת אופ. 47 (ג. קרמר/תז. פיל' הרמוניה/ר. מוטי) סטנפורד: רביעית כלי קשת מס' 3 בפה מג'ור אופ. 18 (רביעיית בורודין) רוול: קונצ'רטו בסול לפסנתר ותזמורת (ק. פליש – קולר/תז. הלאומית של צרפת ל. מאזל) צ'ייקובסקי: סימפוניה מס' 5 במי מינור אופ. 64 (תז' פילהרמוניה/ר. מוטי).
11.57 פינת השיר – משירי יונתן רטוש.
12.00 מן הפרטיה – בתוכנו: "מאשר" בסי במול מג'ור (להקת הבשמנים הוולנדית); פולנק: נשף המסכות – קנטטה לבריטון ולאנסמבל כלי ו. פ' נדמילה: אנסמבל כלי נחושת רבי עיה בדו מינור לפסנתר וכלי־קשת, אופוס 60 (רביעיית הפסנתר).
13.05 בהאונה ביניהם – ויואלדי: קונצ'רטו מס' 12 בסול מג'ור לכנור, לכלי קשת ולצמבלו (אנסמבל הבי לי של צרפת/ג. פייר ואליו) מוצרט: ... לי קשת (להקה/סינט מרטין־א בפי הבב) מוכה מס' 2 ... (סול סולטליה/ג. הידסיקי) נדהמה: שלושה שירים (המקה הקאם. משי טוטגארט/פ. ברניוס) מנדלסון: קונצ'רטו מס' 2 לפסנתר ולתז. בסול מינור, אופוס 22 (ג. אוסה/תז. בירמי נגהם/ס. ראטל) נונו: המוסיקה לבלט מתוך האופרה "פאוסט" (הפיל. של נידיורק/ל. ברנשטיין).
15.00 הסברה מוסיקלית, סידרה "הוצ'" של ברג (ש.ח.)
16.00 מאולמי הקונצרטים שלנו – התז. הפילה. הישראלית/ג. הרביב – מבי צה/ האן רה פרין אבנר – באך: סויי...

רה מס' 1: פרצלה. קונצ'רטו לאבוב, ולהן; אלבינוני: קונצ'רטו לאבוב ולי תז. שוברט: סימפוניה מס' 6.
18.00 דגש על הביצוע – המבצע לרשר תך.
19.00 תגובות בלי נשיפה – מיצירותיו פרנק, בלקו, בנטוס, האוארה, ארוזה, בליס ברנון.
20.05 איננדרלור – רצף מוסיקלי.
20.30 מאולמי הקונצרטים בעולם – פסטיבל למוסיקת קרש בפרייבורג – להקת קימבטימגגנו דיטרי רובכל, ארס בראוא, עובב – מיצירותיו: אנסף פי אנטואן, קבלי, לירן, מונטוורדי, קרואה, פרסל, טיסלו, קריסטי.
20.50 פעם דעד – פרנצ'סקו זהה "מר לית" לשלושה כלים – תנוגן 3 פעמים.
23.00 מוזור יצירות – מנדלסון: מוסיקה למחזה (רביעיות מיתרים ודברי עיות מסגתרו; מנדלסון: שירים.

רשת א'

15.30 השכלה דעת לכל.
16.05 גיל הביניים.
19.05 עיונים בפרשת השבוע "בהעלותך".
22.05 לכל אדם סכבה.

רשת ב'

14.06 לראות או לא לראות – שיחות עם אנשים בפסטיבל.
14.30 שישה ימים ביוני – 20 שנה למלחמת ששת הימים והמצב "לך שמי".

רשת ג'

18.06 הוה היה.
20.05 לי ולך – שיר ובריבה.
21.05 קצת אחרת – פיס מתוקים.
23.05 הלילה הוא שירים.

ים – לך מימי – תוליה צורי והמלחמה.
18.06 שעה חופשיה – ענייני חינוך.
19.35 דין ודברים – ענייני חוק ומשפט.
20.05 עולם המירות – מבער המפגשים, המסורתיים.
22.05 פינת הג'ז.
23.05 משוקי לילה.

גלי צה"ל

15.05 מסע הכסף המיסטורי – עם הזוך פשיטות – (ש.ח.)
16.05 ארבע אחרי הצהריים.
18.05 מלחמת לבנון מבט מ־1987 – משדר בן שעתיים שירכב ממש עין שבעיר בבושה באנר ת"א, על החוכסים הנזקים של המלחמה, על הוכניס ונוגעים למלחמה, מהלכים צבאיים ולקחי מלחמה, קבלת החלטות, תקשורת ומלחמה אנטלוקסאוליות ולחמה.
20.05 ספרים רבותי ספרים (ש.ח.)
20.05 סבבבבסים – (צה"ל 2)
21.30 אוניברסיטה משודרת – מדרש האגדה – רקע היסטורי של אגדת א"י.
23.55 קול הג'ז הזה (צה"ל 2) שיחה תכנית – עם ג'ורא רוזן, מנהל "עם עובר".

שידורים קבועים

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר.
07.07 פרטים על התכניות.
11.57 מגישים שיר.
20.27 מגישים שיר.

רשת א'

06.00 שידורים לעולים.
07.30 רדיו קל.
08.05 חוגה.
09.05 טלרדיו.
10.05 מביני בוקר.
11.05 רגע של עברית.
11.10 שירים עבריים.
12.05 מעורב ירושלמי.
14.06 בראש צעיר.
17.10 שירים עבריים.
18.06 מנחת ערב.
18.50 פרקי היום בתנ"ך.
19.30 שידורים לעולים.

רשת ב'

06.06 "שמע ישראל".
06.12 התעמלות בוקר.
06.22 לוקלאר.
06.30 סקירות מאמרי המערכת.
06.53 אור ירוק.
06.57 רגע של עברית.
07.00 הבוקר הזה.
08.05 עושים עניין.
09.05 ביקור בית.
10.05 כל צבעי הקשת.
11.30 סע לשלום.
11.40 הודעות.
12.10 זאת בב'.
12.50 מה נשמע.
13.00 בחצי היום.
14.06 לראות או לא לראות.
14.30 בת צחוק.
15.05 רגעי קסם.
15.51 לוח מודעות.
16.05 תוצרת הארץ.
16.55 קראתי ספר.
17.05 יומן כלכלה.
17.30 על מספרים ואנשים.
18.45 היום בספורט.
19.00 היום הזה.
22.58 רגע של עברית.
00.05 יומן המות.

רשת ג'

06.11 בוקרה לאושר.
07.07 שיר בבוקר בבוקר.
09.05 מה כבר תשע.
10.05 שכעים מי יודע.
11.05 כחול פורח.
12.05 רק מוסיקה.
13.05 זה לאוזן.
14.06 פזמון חוזר.
15.05 חדש חדיש ומחודש.
16.05 הצגה יומית.

גלי צה"ל

05.45 פרקי אבות.
05.55 באמתן מילולי – פינתו של אבשלום קור.
06.05 אוניברסיטה משודרת.
06.30 מוקדים עין.
07.07 שבע אפס שבע.
08.05 בוקר טוב ישראל.
09.05 אילה בוקר.
10.05 הפסקת עשר.
11.05 צבון לעכשיו.
13.05 מקום טוב באמצע.
14.05 זו זה מי.
15.05 מה יש.
16.54 באמתן מילולי.
17.00 ערב טוב ישראל.
18.45 משלש.
18.54 הודעות לחיילים.
19.05 שירים מבאן.
21.00 מבט לחדשות.
22.05 על הדרש ועלא כיפוק.
23.05 עשרים וארבע היום קהרום.
00.05 ציפורי לילה.
02.00 לא רדים לישון.
שימו לב לשידורי F.M.

סרטים

■ תל־אביב

אסתר: מועדון בן עין 9.45, 7.30
אורלי: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7, 4.30
בית ליסין: הנבואה 11.15, 9.15
בן־יהודה: רחובות זהב 9.30, 7.15, 5.00
גורדון: נישואיה של מריה בראון 9.40, 7.30
גת: סיפור מהודים 9.45, 7.30, 5.00
דיזנגוף 1: פושע מובטל וילדה קטנה 9.50, 7.30
דיזנגוף 2: שיחות מלוכלכות 9.30, 7.30
דיזנגוף 3: זכרונות אהבה מפירנצה 9.50, 7.30/הצגות 1.30, 11
דקל: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15
דרייב־אין: מעבר לשיא 10.00, 8.00 / חצות – סקס
הוד: בנקו 9.30, 7.15, 5
הקולנוע (בית ציוני אמריקה): נשיקה אדומה 9.30, 7.30, 5
חן 1: אנשי המה 9.45, 7.30, 5.00
חן 2: חנות קטנה ומסריטה 9.45, 7.30, 5.00
חן 3: אל תקרא לי לבן 9.45, 7.15, 5.00
חן 4: פשעים שבלב 9.40, 7.30, 5, 2, 11
חן 5: צבע הכסף 9.45, 7.15, 4.45, 2, 11
לב 1: ג'ודוקי השוק 9.40, 7.30, 5, 2
לב 2: בקצב השעון 9.40, 7.30, 5, 2
לב 3: מלד 9.40, 7.30, 5, 2
לב 4: חליפת ערב 9.50, 7.50, 5, 2
לימור: המרוקודיל הדבייר 9.30, 7.15
מוגרבי: סגור לרגל שיפוצים
מוזיאון: מותו של סוכן 9.30, 7, 4.30
מקסים: סיפורים שסיפרתי לאמא 9.30, 7.15
פאר: ביילי גאולבין 9.30, 7.30, 5
פריז: בטי בלו 9.30, 7.15, 4.30, 2, 11
11.30 חבורת הלוחמים
סיון (לשעבר אלנבי): משה מראי 9.40, 7.30, 5
סינמה 1: הבוקר שאחרי 9.30, 7.15, 5
סינמה 2: חנה ואחותיה 9.30, 7.15, 5
סמדר: סגור לרגל שיפוצים
צפון: שם הורד 9.45, 7
שחף: פלאטון 9.30, 7, 4.30
תמוז – רמת־אביב: נערת הטלפון הגבלש 9.40, 7.15
תבלת: דקה לחצות 9.50, 7.15, 4.30
תל־אביב: מעבר לשיא 9.30, 7.15, 5

■ ירושלים

אדיסון: מעבר לשיא 9.30, 7.30, 4.30
אורגן: חנות קטנה ומסריטה 9.15, 7.15, 4.30
אורין 1: ללא רחמים 9.15, 7.15, 4.30
אור 2: קרוקודיל דנדי 9.15, 7.15, 4.30
אור 3: הנודוסקול הדביר 9.15, 7, 4.30
אור 4: ג'ק פלאש המקפץ 9.15, 7.15, 4.30
אור ביל: מריה בראון 9.15, 7, 4.30
הסינמטק הישראלי:
מבוו התעודות 7.15
פגישות עם אנשים מיוחדים 9.30
בית אגרון: אנשים יפים 4.15
נערי הכרך 6.00
דיווה 7.45
בית החיות 10.00
האולם הקטן בביניני האומה: סגור
הבירה: ספורים שסיפרתי לאמא 9.30, 7.30
כפיר: שם הורד 9.30, 7, 4.30
מיטשל: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7.15
ממורה: אבאדאוס 9.15, 6.30
עדן: פושע מובטל וילדה קטנה 9.30, 7.30, 4.30
רון: דקה לחצות 9.15, 7, 4.30
תיאטרון ירושלים: פסטיבל ירושלים

■ חיפה

אורה: שם הורד 9.30, 7.00
אורלי: בטי בלו 9.15, 7
אמפיתיאטרון: סכרון חושים 9.15, 7, 4.30
ארמון: סגור לרגל שיפוצים
חן: קרוקודיל דנדי 9.15, 7.00, 4.30
עצמון 1: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7.00
עצמון 2: שיחות מלוכלכות 9.30, 7.15
עצמון 3: סמתי בין למורה 9.30, 7.15
פאר: 8 מיליון דרכים למות 9.15, 7, 4.30
קריאור: שבעע עיין 9.15, 7, 4.30
רון: מעבר לשיא 9.10, 7
רב גת 1: חנות קטנה ומסריטה 9.15, 7, 4.30
רב גת 2: בקצב השעון 9.15, 7, 4.30

■ קריות חיפה

ספיר: 8 מיליון דרכים למות 9.15, 7
סביה: הדמון שלי באוקספורד 9.15, 7
בית העם: זכרונות אהבה מפירנצה 9.15, 7.00, 4.30
הוובל: קרין 9.15, 7.00, 4.30
ציצון: פלאטון 9.15, 7.00, 4.30

■ אשדוד

אמבה: סמתי בין למורה 9.30, 7.15
אשדוד: צבע הכסף 9.30, 7

■ אשקלון

אמבה: פלאטון 10, 8

מאה: סמתי בין למורה 9.30, 7.15
רחל: קשוחים שכאלה 9.30, 7.15

■ באר־שבע

חן: מעבר לשיא 9.30, 7.30, 5.00

■ הרצליה ורמת השרון

היכל: מעבר לשיא 9.30, 7.15, 5
מלון דניאל: פלאטון 9.30, 7.15
כוכב: שוטר במשרה חלקית 7 / להתחתן שנית 9.30

■ עפולה

מוסדון: גבשלע־אתמול היום 9.30

■ חולון, בת ים

ארמון: נערת ליווי 9.30, 7.30
מגדל: אנשי המה 9.30, 7.15
מתנ"ס קרית שרת: חורה לנעורים 9.30, 7.15 / הנחד הכבתי 4.00
סבוי: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7, 4.30
רינה: מעבר לשיא 9.30, 7.15

■ סבריה

אביבה: האוצר מארץ השש 9.30, 7.15

■ כפר־סבא, רעננה

עמל: גושע־אתמול היום 9.30, 7.15
חן: פלאטון 9.30, 7.15
אורות: פלאטון 9.30, 7.15, 5
בית ברל קולנוע והאנשירון:
חנה ואחותיה 10.00, 8.00

■ לוד, רמלה

אורלה: סגור
אורן: פלאטון 9.30, 7.15

■ עכו

אודיטוריום: סגור

■ נתניה

סטודיו: אל תקרא לי לבן 9.15, 7, 5
אסתר: מעבר לשיא 9.15, 7, 5
שרון: פושע מובטל וילדה קטנה 9.15, 7, 5

■ קרית אונו

מרכז קהילתי: הטיפה נעימה 9, 6.30

■ פתח־תקוה

שלום: מקס הי 9.30, 7.15
היכל 1: מעבר לשיא 9.30, 7.15, 4.30
היכל 2: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7, 4.30
היכל 3: יומן חוף בריסטון 9.30, 7.15, 4.30

■ ראשון לציון ורחובות

ג.ג. רון 1: מעבר לשיא 9.30, 7.15, 4.30
ג.ג. רון 2: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7, 4.30
נטפון: סגור
ראשון: נערת ליווי 9.30, 7.30
בית העם: בעקבות אוצר הנילוס 9.30, 7.30
זוהר: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15
חן: ג'ק פלאש המקפץ 9.30, 7.15

■ רמת־גן וגבעתיים

ארמון: מועדון בן עין 9.45, 7.30
אורשן: קרוקודיל דנדי 9, 7.30, 5.00
לילה: משה מהה 9.30, 7.15
הדר: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7, 30
רב גן 1: משה מראי 9.45, 7.30, 5.00
רב גן 2: אנשי המה 9.45, 7.30, 5.00
רב גן 3: הבוקר שאחרי 9.45, 7.30, 5.00
רב גן 4: חנות קטנה ומסריטה 9.45, 7.30, 5.00
שבעים: המרוקודיל הדביר 9.30, 7.30